

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 23. JANUARJA 1975

ŠTEVILKA: 3. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

ŽELEZARNA POBUDNIK AKCIJE ZA MNOŽIČNO INVENTIVNO DELO V OBČINI JESENICE

Nedvomno je množično inventivno delo ena izmed pomembnih podjetniških funkcij, saj jo gojijo v vseh gospodarsko razvitih državah. Inventivna misel, ki je v svetu zelo stimulirana, dobiva svoje mesto tudi pri nas.

V Vzhodni Nemčiji so akcijo za uvedbo množičnega inventivnega dela v proizvodnih podjetjih imenovali NOVO GIBANJE (Neue bewegung). Čas je že, da se tudi pri nas poveča interes celotne družbe za množično inventivno delo, ki naj bo dobro organizirano.

V naših razmerah so izhodišča za akcijo predvsem v novi ustavi. Če naj delavec v temeljnih organizacijah združenega dela neposredno odloča o pogojih in rezultatih svojega dela, je ravno sodelovanje v inventivno-inovacijskem delu, najkrajša pa tudi najučinkovitejša pot za sodelovanje v proizvodnem procesu. Ker delavec v tej dejavnosti nastopa kot sooblikovalec delovnih procesov, vedno bolj obvlada tudi ekonomsko funkcijo svojega dela.

Vsak delavec ima pravico biti enakopraven partner izvršilnih in vod-

stvenih organov TOZD pri oblikovanju proizvodnih procesov in gospodarjenju.

Njegov delež v proizvodnem procesu ni samo fizično delo, ampak (Nadaljevanje na 2. str.)

GRODELJ DOTEKA, POČASNEJE STARO ŽELEZO

Težave z dvema osnovnima surovinama — grodljem oziroma surovim železom in starim železom — o čemer smo poročali že v zadnji številki, se v minulem tednu niso bistveno zmanjšale. Hladen grodelj, kupljen v železarni Smederevo, sicer doteke bolj redno in v večjih količinah, medtem ko staro železo prejemamo v neznatnih količinah. Večjo količino pričakujemo šele v desetih dneh.

Zaradi teh težav, je martinarna letos obratovala samo sedem dni z načrtovanimi petimi pečmi, preostale dni pa obratuje s štirimi SM pečmi. Izredno ugodni vremenski pogoji, predvsem pa v zadnjem obdobju preteklega leta doseženi delovni ritem, bi ob normalnih delovnih pogojih oziroma dotoku surovin, nedvomno pogojevala izredno

dobre proizvodne rezultate v talilnicah.

Kljub tem težavam pa moramo poudariti, da elektrojeklarji delajo permanentno dobro in dosegajo povprečno 575 ton proizvodnje na proizvodni dan. Tudi v martinarni se je z večjim in rednejšim dotokom hladnega grodlja iz železarne Smederevo stanje izboljšalo in so v zadnjih treh dneh dosegali dnevno proizvodnjo 970 ton surovega jekla. Z odstranitvijo motenj na obeh plavžih, plavžarji dosegajo povprečno proizvodnjo 470 ton na proizvodni dan. To so nedvomno spodbudni rezultati sodelavcev v TOZD Talilnice, ki jih dosegajo kljub stalnemu strahu, kdaj bo zmanjkalo te ali druge vložne surovine.

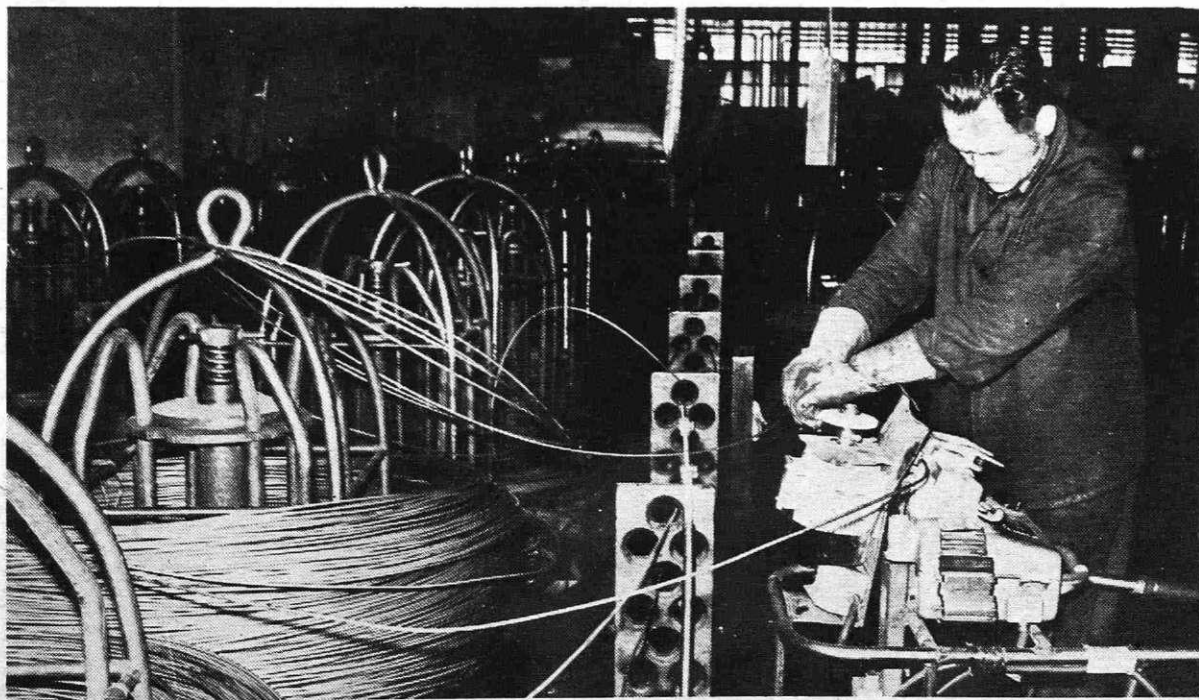
Pri vseh teh težavah, ki imajo nedvomno tudi objektivno ozadje, bi morala nabavna služba bolj dosledno v boj za izpolnjevanje načrta dobav osnovnih metalurških surovin — koksa, starega železa, železove rude in pri drugih proizvajalcih nabavljenega surovega hladnega železa.

CENTER ZA PROUČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA IN INFORMIRANJE

Po predhodni razpravi na seji odbora za splošne zadeve in informiranje pri delavskem svetu Železarne ter nekaterih ožjih usklajevalnih sestankih, je delavski svet delovne skupnosti Skupne službe, na svoji 13. seji nekaj dni pred novim letom, sprejel sklep o ustanovitvi centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje.

Predlog je s sodelovanjem delavcev uredništva Železarja, sekretariata samoupravljanja in kadrov-

skega sektorja, izoblikoval oddelek za organizacijo dela pri sektorju (Nadaljevanje na 2. str.)

Sodelavec v žičarni — TOZD Hladna predelava

25 LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

Prihodnjo sredo, 29. januarja, bo preteklo četrto stoletje, ko so delegati iz vse Železarne, izvolili prvi delavski svet Železarne. Če zgodovinsko gledamo na to obdobje, je to sicer kratko, če pa na to gledamo z vsebinskega vidika, potem moramo priznati, da leto 1950 pomeni velike revolucionarne spremembe in prelomnico v naši zgodovini. V tem letu je tovariš Tito s svojim referatom pod znanim revolucionarnim geslom TOVARNE DELAVCEM, ZEMLJO KMETOM, nakazal nova pota razvoja socialističnih, demokratičnih in humanih odnosov v Jugoslaviji. Odprl je, kakor pravi tovariš Kardelj »pot zakonitemu uveljavljanju delavskega samoupravljanja v naši družbi.«

S tem so bila v Jugoslaviji utrta nova pota, lahko bi rekli v praksi povsem neznana pota samoupravnega socialističnega razvoja. To je v takratnih težkih notranjih in mednarodnih razmerah, pomenilo pogumno dejanje, ki ni bilo utopijsko, kakor so takrat prerokovali nekateri, temveč premišljen revolucionarni korak naše partije in delavskega razreda, ki je bil tesno strnjen okoli nje. To je četrtoletni razvoj samoupravljanja pri nas potrdil tudi v praksi.

Nesmiselno bi bilo trditi, da je ta razvoj pri nas šel brez težav, raznih odstopanj pa tudi premagovanja in samopremagovanja. Utirati pot skozi teren, kjer na koncu vidiš le svoj cilj — samoupravni socializem, se nedvomno kot prvihodcu pojavljajo neštete predvidene pa tudi nepredvidene ovire, vsaka osvojena etapa pa prinaša še nove. Toda vsi tisti, ki so aktivno sodelovali pri utiranju te nove poti razvoja socialističnih, demokratičnih in humanih odnosov, so se na tej poti hkrati usposabljali, krepili svojo socialistično zavest in spoznanje, da je samoupravljanje najmočnejše orožje delovnih ljudi v boju za uresničevanje svojih današnjih in jutrišnjih življenjskih interesov. Da s to svojo potjo uresničujejo zelo staro težnjo najnaprednejših mislecev človeštva in delovnih ljudi nasploh.

Naš gospodarski in družbeni napredek v minulih petindvajsetih letih, je najtesneje povezan z razvojem samoupravljanja. V pospeševanju tega napredka in dosežkov, se je samoupravljanje uveljavilo kot eden najučinkovitejših dejavnikov. Samoupravljanje se je uveljavilo kot osnova socialistične demokracije, kot nova oblika povezovanja delovnih ljudi naše družbe in inteligence.

Predsednik Tito je na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, ob dvajsetletnici samoupravljanja dejal:

»Naša praksa kaže, da je največja moč samoupravljanja v tem, da sprošča ustvarjalno pobudo najširših množic in odpira pota osvobajanja dela in človekove osebnosti, kar pospešuje ustvarjanje zavesti in povzdiguje častnost delovnih ljudi kot nosilcev ustvarjalnosti in napredka.«

Kljub spremljajočim oviram in slabostim na naši poti, zaradi česar so nekateri zgubljali zaupanje v samoupravljanje, je ravno ta izreden razvoj omogočil, da smo lansko leto tudi z novimi ustavami zakoličili naslednjo etapo našega samoupravnega socialističnega razvoja. Samoupravljanje je postalo naš družbeni sistem in najmočnejše orožje delavskega razreda v boju za razvoj socialističnih, demokratičnih in humanističnih odnosov v naši družbi.

PORABA LESA IN LESNE EMBALAŽE V LETU 1974

Nabavna služba, pod katero spada skladišče lesa, mora imeti vse obrate in oddelke naše železarne med letom dnevno pred očmi in misliti na raznovrstne potrebe glede lesa v raznih oblikah. Poleg rezanega in okroglega lesa, drv in zamaža, mora imeti ta, na pogled majhen oddelek, na skrbi še precejšnje število raznih lesnih izdelkov, predvsem transportnih palet in embalažnih zabojev, katerih potrebe so vsako leto precejšnje.

Kakor vsa zadnja leta, nam bodo tudi za preteklo leto številke pokazale, da več kot polovico vsega porabljenega lesa v naši proizvodnji, odpade na neke vrste embalažo. Razna lesena embalaža, katere nikakor ne more izpodrinuti danes že zelo uporabljena plastika, bo ostala prav gotovo še vnaprej v rabi ne samo pri nas, ampak tudi v svetu, kjer je zelo iskan artikel.

Skupni dohodek vseh vrst lesa v našo železarno je bil leta 1973 4.183.29 kubičnih metrov, lani pa 4.725.28 kubičnih metrov, kar je za 541.99 kubičnih metrov ali dobrih 13 odstotkov več kot leto prej. Poraba v letu 1973 je bila 4.184.92, lani pa 4.602.91 kubičnih metrov in je za 417.99 kubičnih metrov ali slabih deset odstotkov večja od porabljene lanskega količine. Od tega odpade kar 2.500.68 kub. metrov ali dobrih 54 odstotkov na vse vrste embalaže in le 2.102.23 kub. metrov ali slabih 46 odstotkov za vsa ostala dela, to je za razna popravila.

V letu 1974 smo dobavili obratu železarna za odpremo žičnikov 7.605 transportnih palet in 6.166 pokrovov za palete. Poleg tega je še 353 palet za odpremo bodoče žice.

Elektrodnemu obratu je bilo potrebnih 5.366 palet za odpremo elektrod in 4.689 pokrovov za palete. Hladna valjarna in žičarna sta porabili 11.066 raznovrstnih transportnih palet in 2.620 pokrovov za palete, šamotarna pa 600 enodelnih palet za transportiranje šamotne opeke. V tem obratu je bila vsa prejšnja leta poraba palet precej večja in je še leta 1973 znašala 1.009 palet. Za 409 palet nižja poraba od prejšnjega leta je lep napredek, saj se iz tega vidi, da so palete pravilno krožile. Obratu jeklovlek je bilo dostavljenih 2.540 velikih embalažnih zabojev.

Trenutno obstoja okrog 15 vrst raznih transportnih palet, tri vrste pokrovov za palete in pet vrst raznih zabojev. Skupna dobava v letu 1974 je bila 24.990 palet vseh vrst in 13.475 pokrovov kar pomeni 1.233.69 kub. metrov rezanega lesa, za zabojne pa še 278.49 kub. metrov.

Za ostalo embalažo, to je razni podložni les, smo po obratih porabili:

Valjarna Bela — linija rezanja 145.75 kub. metrov, odprema 525.50, jeklovlek 75.50, Javornik — odprema 135.50, HVŽ odprema 65.00, odprema raznih artiklov v livarni 15.75 in razna predhodna embalaža tekom leta po obratih 25.50 kub. metrov.

Poraba transportnih palet je bila v letu 1973 27.114 kosov, v letu 1974 pa 24.990, kar je za 2.124 kosov ali devet odstotkov manj kot leto prej. Nasprotno pa smo leta 1973 porabili 12.190, lani pa 13.475 pokrovov za palete, kar je za 1.285 ali deset odstotkov več. Skupna poraba razne embalaže je v primerjavi z letom 1973 za 15 odstotkov manjša, ostala poraba drugega lesa pa za 15 odstotkov večja. Število porabljenih palet bi bilo znatno večje, če se ne bi pri domačih kupcih delno vračale nazaj in tako odslužile še enkrat ali celo večkrat isto nalogo. Drugače pa je pri odpremi artiklov za izvoz, od koder se embalaža ne vrača, zato mora biti vkalkulirana v prodanem materialu. Dobavitelji transportnih palet so bili in bodo tudi v bodoče Sportmetal Jesenice, združena lesna industrija Tržič, Gradis Skofja Loka in delno naše gradbeno vzdrževanje. Ostali les pa smo kupovali poleg že omenjenih podjetij Tržiča in Skofje Loke, še pri Hoji Ljubljana — Skofljica, Bohinjska Bistrica in Lesnina Ljubljana — Skofja Loka.

Za dovoz vseh količin je bilo treba opraviti 650 kamionskih voženj s povprečno količino 7.30 kub. metrov rezanega lesa in lesnih izdelkov.

Z novim letom nam je ostalo še 554.47 kub. metrov raznovrstnega lesa na zalogi. Ta zaloga bi morala biti znatno večja, ker vsak les potrebuje dolgotrajno zračno sušenje razen tega pa so tudi cene v stalnem porastu. Zaradi splošnega pomanjkanja vseh vrst lesnih artiklov, je nemogoče, da si ustvarimo zalogo, zato se bo tudi v bodoče zaloga gibala od 350 do 500 kub. metrov.

Pregled porabe lesa nam pokaže, da se je nekoliko povečala, kar gre (Nadaljevanje na 2. strani)

PROIZVODNJA SLOVENSKE ŽELEZARNE V MESECU DECEMBRU IN LETU 1974

Decembrski proizvodni rezultati so enkratni in presegajo vsa pričakovanja. V septembru 1974 smo dosegli doslej največjo proizvodnjo surovega železa, v decembru pa je bila proizvodnja še za 632 ton večja. V oktobru je bila dosežena rekordna količina surovega železa, decembrska proizvodnja je za 4.719 ton ali za 6,9 % večja.

Doslej najvišjo blagovno proizvodnjo v Slovenskih železarnah, ta je bila dosežena tudi lani meseca oktobra, smo v decembru presegli za 4.439 ton ali za 7,5 %. Takšni izjemni dosežki so presegli tudi optimistična napovedovanja za letno proizvodnjo. Pri surovem železu smo predvidevali, da bomo letni naštir presegli za 5 % in da bo proizvodnja leta 1974 za 7 % večja od proizvodnje leta 1973. Presežek nad planom znaša 6 %, proizvodnja pa je večja za 17.154 ton ali 9 % od proizvodnje leta 1973. Pri proizvodnji jekla smo napovedovali, da bomo presegli mejo 750.000 ton. Železarna Jesenice je presegla prvič pol milijona ton in slovenske jeklarne so izdelale 767.989 ton, kar je za 72.502 tone ali za 10 % več kot je znašala proizvodnja prejšnje leto. Rekordno proizvodnjo jekla je dosegla tudi železarna Štore, v železarni Ravne so se pa močno približali svoji doslej največji proizvodnji, katero so dosegli oktobra 1973.

Proizvodnja surovega železa (v tonah)

Železarna	Mesečni naštir	Mesečna izvršitev	%	Letni naštir	Letna izvršitev	%
Jesenice	12.667	14.679	116	152.000	160.666	106
Štore	3.583	4.312	120	43.000	45.949	107
Skupno	16.250	18.991	117	195.000	206.615	106

V srednjeročnem načrtu, katerega bomo zaključili v letošnjem letu, smo načrtovali za leto 1974 235.000 ton proizvodnje surovega železa. Toliše proizvodnje nismo dosegli, ker niso bila pravočasno izvršena dela, ki naj bi zagotovila tolikšen

Pri blagovni proizvodnji smo pričakovali, da bo zaostanek za predvidenim letnim načrtom večji. Kdo je mogel predvideti, da bo znašala blagovna proizvodnja v decembru celo izdatno več kot 60.000 ton. Za letnim načrtom smo sicer zaostali za 3.130 ton, kar pa ne znaša niti 0,5 % in lahko rečemo, da smo ga praktično izvršili. Na trg smo dali 23.491 ton več blaga kot leta 1973 ali okoli 4 %, kar je tudi lep napredek.

Vrednost blaga, katerega smo izvozili iz železarn, je za 4 % večja od načrtovane. Skupno s predelovalci je vrednost našega izvoza za preteklo leto dosežena 100 % v odnosu na plan. Količinsko smo 7 % pod planiranim izvozom, izvozili pa smo 20 % manj kot leta 1973.

Vrednost prodanega blaga je za 11 % večja od planirane vrednosti. Tu smo železarne in predelovalci dosegli enak rezultat, to je 111 %.

Decembrski in lanskoletni proizvodni rezultati:

Proizvodnja jekla (v tonah)

Železarna	Mesečni naštir	Mesečna izvršitev	%	Letni naštir	Letna izvršitev	%
Jesenice	41.250	46.882	114	495.000	501.270	101
Ravne	16.250	18.763	115	195.000	192.691	99
Štore	7.083	7.455	105	85.000	74.028	87
Skupno	64.583	73.100	113	775.000	767.989	99

Letos smo prvič izdelali več kot 700.000 ton jekla. V srednjeročnem planu smo predvideli 795.000 ton, vendar s predpostavko, da bo električna peč v železarni Štore pričela prej z rednim delom kot v resnici je. Sedaj je obratovanje nove štorske peči utečeno in lahko rečemo, da imamo kapacitete za letno proizvodnjo 800.000 ton. Če bodo oskrbljeni z vložkom in bodo imeli v jeklarnah normalne pogoje dela, bi morali tolikšno proizvodnjo tudi realizirati. Če vzamemo doseženo povprečno proizvodnjo v zadnjih štirih mesecih preteklega leta kot realno možno dosegljivo proizvodnjo, potem bi morali leta 1975 izdelati 820.000 ton jekla.

Poudariti pa je treba, če bi leta 1974 ne bilo redukcij električne ener-

napredek. Decembrska proizvodnja pa dokazuje, da smo se že približali pogojem, ki nam takšen dosežek omogočajo. Če bi vseh 12 mesecev imeli tolikšno proizvodnjo, bi letno lahko proizvedli 227.900 ton.

gije in bi z elektro pečmi lahko normalno obratovali, bi se v proizvodnji jekla močno približali proizvodnji, katero smo načrtovali v srednjeročnem programu. Redukcije so namreč znašale 16.042 MWh. Če upoštevamo, da se nanaša na proizvodnjo surovega jekla pretežno del, vsaj 75 % reducirane količine in da porabimo za proizvodnjo ene tone 620 kWh, znaša izgubljena proizvodnja 19.400 ton. Seštevek zaradi redukcij izgubljene proizvodnje jekla, ki so jo železarne javljale z mesečno problematiko, nam kaže, da je ta količina še precej večja. Če ne bi bilo redukcij, bi vsaj letni naštir gotovo izvršila poleg železarn Jesenice, ki ga je tudi presegla, še železarna Ravne ter skupno Slovenske železarne.

Blagovna proizvodnja — železarne (v tonah)

Železarna	Mesečni naštir	Mesečna izvršitev	%	Letni naštir	Letna izvršitev	%
Jesenice	31.240	38.442	123	374.880	388.905	104
Ravne	11.178	11.428	102	134.130	129.015	96
Štore	13.411	14.077	105	160.940	148.900	93
Skupno	55.829	63.947	115	669.950	666.820	100

Dobra proizvodnja jekla v preteklih mesecih in posebno še v decembru je dala tudi dobro osnovo za blagovno proizvodnjo. Za železarno Jesenice je decembrska blagovna proizvodnja doslej najvišja in samo še dopolnjuje vrsto rekordnih dosežkov. Tudi valjarna bluming je s prevajano količino 46.959 ton dosegla svoj rekord. Vsi proizvodni obrati železarn Jesenice so izvršili mesečni naštir proizvodnje.

Če bi leta 1975 izdelali vsak mesec toliko blagovne proizvodnje, kot je bilo doseženo v decembru, bi lahko

dosegli letno 767.400 ton. Poprečje zadnjih štirih mesecev preteklega leta bi nam dalo 705.500 ton.

Dobro bi bilo, če bi se motil, vendar se bo verjetno pokazalo že v januarju, da je bila decembrska blagovna proizvodnja tolikšna, da jo bomo v letošnjem letu le redko dosegli.

Med predelovalci so se v decembru izkazali v TOVIL, saj so mesečni naštir izvršili s 120 %. Vsi ostali predelovalci so imeli slabše rezultate. Tovil je tudi med predelovalci edina delovna organizacija, ki je dosegla letni naštir.

Blagovna proizvodnja — predelovalci (v tonah)

Delovne organizacije	Mesečni naštir	Mesečna izvršitev	%	Letni naštir	Letna izvršitev	%
Veriga	1.100	875	80	13.200	12.315	93
Plamen	750	668	89	9.000	8.254	92
Tovil	129	155	120	1.550	1.583	102
Žitna	1.135	1.090	96	13.623	10.609	78
Skupno	3.114	2.788	90	37.373	32.761	88

Čeprav so predelovalci precej zaostali za nekaterimi mesečnimi do-

sežki iz preteklega leta, je bila višina blagovne proizvodnje v železarnah zadostna, da predstavlja decembrski rezultat tudi za Slovenske železarne, kot sestavljeno organizacijo združnega dela v celoti, rekorden dosežek.

Blagovna proizvodnja — Slovenske železarne

	Mesečni naštir	Mesečna izvršitev	%	Letni naštir	Letna izvršitev	%
Železarne	55.829	63.947	115	669.950	666.820	100
Predelovalci	3.114	2.788	90	37.373	32.761	88
Skupno	58.943	66.735	113	707.323	699.581	99

Za prodajo je bilo leto 1974 ugodno in zaradi tega proizvedeno blago ni ostajalo v skladiščih. Odrpmljeno je praktično vse, kar je bilo izdelano in prodani bi lahko še izdatno več. Čeprav smo v Slovenskih železarnah v blagovni proizvodnji zaostali le za približno odstotek za letno načrtovano količino, le ni vse tako lepo, kot na prvi pogled izgleda. Pri nekaterih proizvodih smo sicer neprimerno visoko presegli naštir, pri drugih pa zaostali.

Pri toplo valjanih izdelkih je naštir izvršen le s 96 %. Pretežni del zaostanka je v valjarnih profilov, kjer znaša izvršitev 95 %. Osnovni vzrok je v glavnem v pomanjkanju vložka v mesecih z nizko proizvodnjo jekla. V kovani robi je izvršitev celo 113 %.

Pri vlečenem, luščenem in brušenem jeklu so na Jesenicah za 5 % presegli naštir in decembra dosegli rekordno proizvodnjo, na Ravnah znaša izvršitev 77 % in v Štoreh 95 %. Skupno za Slovenske železarne 98 %. Medtem ko je izvršitev pri valjani žici 98 %, je plan proizvodnje vlečene žice presežen za 10 %.

Hladno valjanih trakov je bilo izdelanih 116 % načrtovane količine. Hladno oblikovanih profilov —

104 %, jeklotine 105 %. Pri sivi litini je proizvodnja za 9 % nižja kot je znašala leta 1973 in 18 % pod planirano za preteklo leto. Vzroki so v pomanjkanju naročil in delovne sile.

Pri vseh proizvodnih rezultatih s področja mehanske obdelave smo že med letom ugotavljali, da količinsko močno zaostajajo za načrtom. Edina izjema so industrijski noži, katerih proizvodnja je za 16 % nad načrtom, kar je v veliki meri tudi rezultat 40 % prekoračitve mesečne načrtovane količine v decembru. Tudi pri proizvodnih predelovalcih je podobno. Ponekod so visoke prekoračitve plana, na primer pri zakovnicah za 32 %, na drugi strani so pa zaostanki z več kot 30 %.

Vrednost prodaje, katero smo načrtovali za leto 1974, je bila ob koncu leta presežena za 11 %. Decembrska realizacija je sprito rekordne blagovne proizvodnje in odpreme seveda izjemno visoka posebnost, ker se v njej odraža tudi podražitev proizvodov črne metalurgije, ki je bila odobrena konec leta.

Izvoz leta 1974, če ga primerjamo z izvozeno količino naših proizvodov v letu 1973, je bil za 20 % manjši. Lani smo tudi načrtovali, da bomo izvozili manj kot leta 1973, vendar

tudi te načrtovane količine nismo realizirali in znaša zaostanek 7 %. Po vrednosti je rezultat ugodnejši in je vrednost izvoženega blaga celo za 108.401 dolarjev višja, kot je znašal letni naštir.

Ob sklepu leta je prav, da pogledamo, kako smo izvrševali medsebojne obveze o oskrbovanju z našimi proizvodi. Obveza železarn Jesenice je bila 30.300 ton, dobavili so 29.109 ton. Železarna Ravne bi morala dobaviti 12.500 ton, dobave pa so znašale 14.267 ton. Železarna Štore je imela načrtovanih obvez 5.245 ton, dobavili so 5.127 ton. Globalno vzeto je ta prikaz kar zadovoljiv. Če je dobila ena delovna organizacija nekaj manj, je dobila pač druga nekaj več in v hiši se je vse izravnilo. V resnici je zadeva bolj zapletena. Če namreč eden dobi namesto 1800 ton neke proizvodnje samo 64 ton, ima to lahko čisto druge posledice, kot če drugi pri večjih količinah zastane dobava za isto razliko. Vsekakor pa je v preteklem letu v medsebojnem oskrbovanju dosežen v Slovenskih železarnah bistven napredek in stanje se še izboljšuje.

Z doseženimi rezultati dela v preteklem letu smo v primerjavi z letom 1973 lahko zadovoljni. Letni naštir so železarne izvršile boljše kot predelovalci in posebno smo lahko zadovoljni z rezultati dela v zadnjih štirih mesecih. Izračuni kažejo, če bomo v letošnjem letu oddržali tak povprečen nivo proizvodnje, ne bi smeli biti problem doseči letošnje načrtovane količine proizvodnje.

Milan Marolt

ŽELEZARNA POBUDNIK AKCIJE...

Nadaljevanje s 1. strani

tudi uvajanje novosti na delovnem mestu in v okolici. Njegova zamisel za spremembo proizvodnega procesa se v tem primeru ne realizira po vodstveni, ampak po samoupravni liniji. Ta novi odnos množičnega inventivnega dela v proizvodnem procesu ne vodi v dezorganizacijo, ker ne poteka stihijno, ampak mora biti temeljito organizirano. Pri tem ne smejo biti izvede strokovne službe, ki dajo svoje strokovne ocene in utemeljitve. Tako oblika inventivnega dela ne sme biti ovira poklicnemu ustvarjalnemu delu izobraženih strokovnjakov, temveč nasprotno celo pomoč.

Danes nihče ne more zanikati ustvarjalnega dela entuziastov novatorjev neposredno iz proizvodnega procesa. Množica manjših tehničnih in tehnoloških izboljšav, ki jih lahko ustvarijo neposredni proizvajalci, lahko prinese podjetju velike koristi. Organiziranje množičnega inventivnega dela v podjetju, pomeni istočasno ustvarjanje inovacijskega dohodka, ki je sestavni del celotnega dohodka. To pa postavlja zahtevo, da je treba inovacijski dohodek zasledovati ločeno in s tem samoupravnim organom v TOZD pripriljivo dokazati, kakšne koristi prinaša ta dejavnost.

Inventivno delo res zahteva nekaj finančnih sredstev za uvedbo tehničnih in tehnoloških izboljšav, ki pa se zelo hitro obračajo. Izkušnje kažejo, da tako intenzivnega obračanja kapitala ni mogoče dosegati pri nobenih drugih vlaganjih. Če avtorji dobio od 1—6 odstotkov od dokazanih prihrankov kot odškodnino, ostane TOZD še vedno 94 do 99 odstotkov koristi. Podobne delitve na drugih področjih ni mogoče pričakovati, zato je stimulacija avtorjev več kot upravičena. Če izvedene izboljšave v delovnih procesih ovrednotimo, pridemo do solidnih meril za dodatno nagajevanje sodelujočih.

Samoupravni sporazum o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih nam daje osnovna merila za določanje odškodnin v odvisnosti od koristi oziroma prihrankov. Z ovrednotenjem tehničnih izboljšav, po samoupravnem sporazumu, dobimo dodatni vir osebnega dohodka v obliki odškodnin, ki ne obremenjuje redne osebnega dohodka. S tem smo vpeljali stimulativno delitev, ki res temelji na prispevkih za večjo produktivnost in boljšo tehnologijo ter istočasno uveljavlja načelo nagajevanja po rezultatih dela. Tak način nagajevanja daje široke možnosti za stimulacijo vseh sposobnih ustvarjalnih moči v proizvodnji.

Iz vsega tega lahko ugotovimo, da je organizirana inventivna dejavnost pomembna poslovna kategorija in sestavni del sodobnega gospodarjenja. Zato je odveč razpravljati o tem, ali naše samoupravne delovne organizacije sploh potrebujejo to dejavnost ali ne, ampak je predvsem treba poiskati poti, kako vgraditi to dejavnost v samoupravni sistem.

V Železarni je vsa organizacija inventivne dejavnosti osnovana v TOZD. Vsaka TOZD ima svojo komisijo za racionalizacijo in novatorstvo, katere sklep je dokončen. Dejstvo pa je, da še tako dobro izdelan samoupravni sporazum in organizacijski predpis ne zadostata, če v kolektivu ni vzbujen interes sposobnih ustvarjalnih sil iz proizvodnje. Razpisi tehničnih problemov znotraj delovnih organizacij nakazujejo sposobnim delavcem pot k razmišljanju in doseganju željenih ciljev v inventivnem delu. Obveščanje kolektiva o rezultatih tehničnih izboljšav in izplačanih odškodnin je tudi učinko-

vita oblika spodbude. Poleg vsega se lahko uvede posebna nagrada za najbolj uspešno tehnično izboljšavo leta ali najbolj uspešnega novatorja leta itd. Načinov in pristopov k inventivno-inovacijskemu delu je več in za vsako panogo gospodarstva ali proizvodnje so drugačni.

Velja poudariti, da moramo čim prej preiti iz razprav in posvetovanj v konkretno akcijo za organizacijo inventivne dejavnosti v delovnih organizacijah občine Jesenice. Pri tem gre za organizirano aktiviranje umskih potencialov vseh delavcev, ne glede na kvalifikacije.

Tone Strajnar

CENTER ZA PROUČEVANJE...

(Nadaljevanje s 1. strani)

za ekonomiko in organizacijo. V bistvu ustanovitev centra pomeni le združitev služb, ki so že do sedaj delovale na področju, ki jih zajema delovni koncept centra, z nekaterimi kadrovskimi okrepitevami, ki jih zahteva zelo povečan obseg dela. K sedanjim osmim delavcem, ki so dosedaj že delali na tem področju, vendar ločeno, se bo pridružilo še šest novih strokovnih sodelavcev.

Poleg vodstva (2 osebi), so v center vključeni še odsek za proučevanje samoupravljanja (1 oseba), odsek za samoupravno pravo (1 oseba), odsek za informiranje (5 oseb) in uredništvo Železarnja (5 oseb), kot četrti odsek centra. Center bo deloval pri sekretariatu Železarnje.

Z novo ustavo, ki opredeljuje kvalitno bistveno spremenjen družbenoekonomski položaj delavcev in vseh delovnih ljudi in ki uvaja delegatski sistem in delegatska razmerja kot povsem novo kvaliteto neposrednega sodelovanja vseh delavcev v samoupravnem dogajanju, se je nesluteno razmahnilo področje in obseg informiranja ter proučevanje samoupravljanja v Železarni. Ker se vsa ta dejavnost po samoupravnem sporazumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarnje, opravlja na nivoju Železarnje, razen seveda nalog, ki jih raznim samoupravnim organom neposredno nala ga ustava, je formiranje takega centra več kot upravičeno. Zahtevo po ustanovitvi so nemalokrat izrekle tudi družbenopolitične organizacije Železarnje in nekateri samoupravni organi.

Center v nobenem primeru ni zamisljen kot nek strokovni servis, ali morda celo kot poštni nabiralnik, temveč kot služba samoupravljanja, kot sooblikovalec samoupravnega delovanja in samoupravnega razvoja v Železarni. Seveda pa imajo samoupravni organi pri uresničevanju svojih nalog, pravico in dolžnost, da se poslužujejo centra, ki jim mora s svojim strokovnim delovanjem omogočiti opravljanje njihovih nalog. Smiselno to velja za celoten delegatski sistem in delegatska razmerja v Železarni.

V delovno področje centra sodijo uresničevanje zahteve po javnosti

dela, vsebine in samoupravne selekcije informacij, izbiranje sredstev in metod informiranja, zagotavljanje virov in tokov informacij, izdajanje tednika Železarn, zadev s področja samoupravnega prava, proučevanje samoupravljanja, uresničevanje samoupravnih dogovorjenih pravil samoupravnega ravnanja in obnašanja ter številne druge naloge, ki jih bo razširjanje samoupravljanja in uresničevanje delegatskega sistema ter delegatskih razmerij postavilo v Železarni pred center. Celoten kompleks nalog bo viden šele sčasoma, ker se cela vrsta nalog centra veže na postopno urejanje celotnega delegatskega sistema. Nekaj stvari pa se veže na izven tovarniško območje, kjer bo potrebno z dogovarjanjem in usklajevanjem doseči določen samoupravni red in disciplino.

Iz vseh teh razlogov, bi bilo iluzorno pričakovati čez noč večje premike od sedanjega stanja v pogledu samoupravnega informiranja in delovanja celotnega delegatskega sistema in delegatskih razmerij v Železarni. Vendar je osnova v obliki centra formirana, prek nje pa se morajo izgrajevati in v smislu samoupravnih dogovorjenih pravil tudi prirediti uresničevati naloge, ki nam bodo zagotavljale kvalitetne premike na področju samoupravljanja v Železarni.

PORABA LESA ..

(Nadaljevanje s 1. strani)

predvsem na račun novih predelovalnih obratov. Danes skoraj ni obrata ali oddelka v Železarni, ki ne bi rabil dnevno neke vrste lesa ali železnega izdelka. Sedem naših lastnih oddelkov, večjih ali manjših je, ki se ukvarjajo samo z lesom, poleg tega pa še štirje zunanji izvajalci delajo v glavnem za nas in jih moramo oskrbovati z lesnimi surovinami.

Pri nešteti tonah raznih železnih izdelkov, ki so bili izdelani v Železarni v njenem 106 letnem obstoju, je bil vse do danes tudi les zvest spremljevalec naše proizvodnje.

Anton Žerjav

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V LETU 1974

Del. enota	Skupna proizvodnja			Gotova proizvodnja			Odprema
	družb. plan	izvršitev	%	družb. plan	izvršitev	%	
Plavž	152.000	160.665.6	105.7				
SM jeklarna	320.000	327.067.6	102.2				
El jeklarna	175.000	174.202.4	99.5				
Livarna	1.660	1.822.4	109.8	600	608.6	101.4	608.6
Šamotarna	17.000	17.103.2	100.6	3.000	3.191.6	106.4	3.191.4
TALILNICE	665.660	680.861.2	102.3	3.600	3.800.2	105.6	3.800.2
Bluming	423.700	427.556.1	100.9	14.200	14.504.2	102.1	14.551.6
2 X valjanje		28.252.0					
Štekel	123.000	116.593.1	94.8	74.550	69.559.6	93.3	69.968.4
Term. obdelano							
SKUPAJ:	546.700	544.149.2	99.5	88.750	84.063.8	94.7	84.520.0
Valj. žice	112.230	113.521.0	101.2	37.000	38.139.9	103.1	37.582.6
Valj. prof.	32.260	33.820.5	104.8	3.200	2.993.9	74.8	2.391.7
Valj. deb. pl.	98.000	92.876.5	94.8	97.300	91.622.8	94.2	93.357.1
VALJARNE	789.190	784.367.2	99.4	226.250	216.220.4	95.6	217.851.4
Hladna valj.	30.000	31.820.6	106.1	27.220	31.527.3	115.8	31.499.1
Žičarna	66.500	69.173.4	104.0	43.220	47.159.7	109.1	47.015.1
Profilarna	22.885	21.852.1	95.5	20.665	21.541.7	104.2	21.859.2
Podbojarna	2.100	181.8	8.7	2.100	181.8	8.7	17.8
Jeklovlek	20.000	20.965.9	104.8	19.930	20.942.9	105.1	21.148.4
Elektroodni	17.100	15.987.5	93.5	17.040	15.899.2	93.3	15.868.5
— elektrode	16.300	15.268.3	93.7	16.250	15.196.1	93.5	15.171.3
— prašek	800	719.2	89.9	790	703.1	89.0	697.2
Žebļarna	13.700	12.925.6	94.3	13.600	12.861.5	94.6	12.809.2
— žebļi	12.200	11.472.2	94.0	12.200	11.464.1	94.0	11.415.9
— bodeča ž.	1.300	1.316.8	101.3	1.300	1.316.8	101.3	1.315.6
— sekanec	200	136.6	68.3	100	80.6	80.6	77.7
PREDELAVA:	172.285	172.906.9	100.4	143.775	150.114.1	104.4	150.217.3
SKUPAJ:	1.627.135	1.638.135.3	100.7	373.625	370.134.7	99.1	371.868.9
Tuja pred.	1.195	699.5	58.5	1.195	699.5	58.5	667.7
ŽELEZARNA:	1.628.330	1.638.834.8	100.6	374.820	370.834.2	98.9	372.536.6

Planirana proizvodnja za dom je 17.320 ton, izvrš. pa 18.071.1 tona.

TOZD TALILNICE

TOZD Talilnice so v preteklem letu dosegle do sedaj največjo proizvodnjo grodlja, elektro jekla in odlitkov. Šamotarna pa je v primerjavi z letom nazaj izdelala 696 ton več opek.

Vsi obrati so presegli količino, predvideno z letnim planom. Letni plani so bili doseženi:

plavž s	105,7 odstotkov
martinarna s	102,2 odstotkov
el. jeklarna s	102,5 odstotkov
livarna s	111,0 odstotkov
šamotarna s	100,6 odstotki

Prvič v obstoju jesenskih jeklarn smo presegli 500.000 ton SM in elektro jekla.

Plavž:

Proizvodnja grodlja je znašala 160.666 ton, kar je doslej največ in za 11.127 ton več kakor v letu 1973. Nekaj presežka gre na račun popravila plavža 1, ki je bil planiran, a ni bil izveden. Aglomeracija je po izboljšavah naprav dajala kvaliteten sinter v količini 199.140 ton ali 8.210 ton več kot leto prej, tako, da je bil delež sintra v vsipu plavžev 68,7 odstotkov. Plavži so dosegli porabo koksa 670 kg/t, kar je za 61 kg manj kot v letu 1973. Zadnji meseci leta so imeli nižjo porabo koksa tako, da v bodoče lahko računamo na znatno nižjo letno povprečje.

Martinarna:

Proizvodnja jekla je znašala 327.068 ton oziroma 11.240 ton več kot v prejšnjem letu. To smo dosegli z delom petih SM peči od oktobra dalje. Samo v letih 1962 in 1968 smo proizvedli več, ker smo obratovali dalj časa s petimi pečmi. Poraba mazuta je bila 135 kg/t jekla, poraba kokla je pa nižja za 6 kg/t.

Elektro jeklarna:

V letu 1974 je bilo izdelano 174.202 toni elektro jekla, kar je za 20.118 ton več kot v prejšnjem letu in do sedaj največ. Poraba električne energije je znašala 606 KW/t oziroma za 8 KW/h manj kot prej, poraba kokla je za 3 kg/t nižja, poraba elektrod pa za 0,4 kg/t. V lanskem letu smo zabeležili 710 ur redukcije električne energije, kar je sicer nasproti 1452 uram v letu 1973 znatno manj.

Livarna:

Odlitkov iz jekla in barvnih kovin je bilo 1822 ton in 59 ton več kot v prejšnjem letu. Uspeli smo pred rokom dobaviti lonce za žilindro, katere izdelujemo za železarni Smederevo.

Šamotarna:

Izdelali smo 17.103 tone opek in mas, oziroma 612 ton več kot prej. Premik je bil ob večji količini tudi v asortimentu, saj je 696 ton več opek kot v prejšnjem letu zahtevalo večji delovni postopek. Imeli smo precej težav s premešanjem skladišč, kar je sedaj znatno boljše urejeno.

V splošnem ugotavljamo, da nam je obveza dosegli 500.000 ton jekla dala velik delovni polet in da so v tej smeri delali vsi obrati v TOZD Talilnice kot tudi v TOZD VET in v Vatrostalni, ki je remonte izvajala v rokih. Stanko Čop

TOZD VALJARNE

Valjarna bluming:

V tej valjarni smo leta 1974 v posameznih obdobjih obratovali zelo različno. To je razvidno iz mesečnih podatkov o zastojih, ki neposredno vplivajo na proizvodnjo. Ti so se gibali med 31,3 % v januarju, ko so bili najvišji in 18,3 % v decembru, ko so bili najnižji. Povprečno smo dosegli v preteklem letu 25,3 % zastojev, kar je za 3,8 % manj kot v letu 1973. Takšno znižanje zastojev je tudi omogočilo, da smo planirano skupno proizvodnjo lahko celo nekoliko presegli. Vendar smo izredne rezultate pri znižanju zastojev dosegli šele v obdobju september—december (povprečje za to obdobje je bilo 20,7 %), medtem ko je v obdobju januar—avgust potekalo obratovanje slabše (povprečje zastojev 27,4 %).

Valjarna štekel:

Zaradi težav valjarne bluming v prvih osmih mesecih, smo v tem obdobju proizvedli manj tudi v valjarni štekel. V zadnjih štirih mesecih smo zaradi odličnega dela valjarne bluming močno povečali skupno in gotovo proizvodnjo tudi v tej valjarni. Vendar je bilo premalo časa na razpolago, da bi lahko ves manjko do planiranih količin tudi nadoknadili.

Valjarna 2400:

Vzroka, da ta valjarna ni dosegla v letu 1974 planirane proizvodnje,

sta bila dva. Zaradi slabše proizvodnje valjarne bluming v razdobju januar—avgust, so bile občasne težave vsled premajhnih količin vložka za optimalno obratovanje. Poleg tega smo preko vsega leta imeli v proizvodnem programu mikrolegirana jekla (Nioval, Nionical). Te kvalitete zahtevajo, z ozirom na predpisano tehnologijo, počasnejši potek valjanja na progi in tako zmanjšujejo proizvodnjo. To dejstvo smo ugotovili šele letos, ko smo pričeli valjati večje količine teh materialov. Zato je postala proga v tej valjarni ozko grlo. Delno smo skušali to omiliti z občasnim obratovanjem proge na dopolnaski izmeni ob prostih sobotah.

Valjarna žice:

Ta valjarna je planirano skupno in gotovo proizvodnjo v letu 1974 presegla. Uspela je tudi znižati skupne zastoje na obratovni čas z 38,1 % v letu 1973 na 36,3 % leta 1974. To znižanje zastojev je seveda neposredno povezano s proizvodnimi rezultati.

Valjarna profilov:

Valjarna profilov je planirano skupno proizvodnjo presegla. Gotova proizvodnja je bila planirana previsoko, saj je proizvajala skoraj izključno vložek za jeklovlek.

Avgust Karba

TOZD HLADNA PREDELAVA

V spodnji tabeli so zbrani podatki o skupni proizvodnji obratov TOZD Hladne predelave v primerjavi s planom in letom 1973.

Obrat	plan 1974	proizv. 1974	proizv. 1973	% na planir.	% na 1973
hladna valj.	30.000	31.820.6	30.689.4	106.07	103.69
žičarna	66.500	69.173.3	64.730.9	104.02	106.86
profilarna	22.885	22.551.6	17.402.4	98.54	129.59
podbojarna	2.100	181.8	—	8.66	—
jeklovlek	20.000	20.965.9	20.082.2	104.83	104.40
elektroodni	17.100	15.987.5	15.159.8	93.49	105.46
žebļarna	13.700	12.925.6	13.101.5	94.35	98.66
Skupaj:	172.285	173.606.3	161.166.3	100.77	107.72

Iz tabele je razvidno, da je TOZD Hladna predelava svoje planske obveze izpolnila v letu 1974 100,77 odstotno. Kljub temu, da novi obrat vratnih podbojev praktično ni proizvajal, odnosno je šele v decembru pričel s poizkusno proizvodnjo, so ostali obrati izdelali toliko več, da je

planska obveza izpolnjena. V odnosu na leto 1973 je proizvodnja povečana za 7,61 odstotka, odnosno z novim obratom skupaj 7,72 odstotka. Blagovna proizvodnja v primerjavi s planom in lanskim letom je podana v naslednji tabeli.

	plan 1974	proizv. 1974	proizv. 1973	% na plan	% na 1973
hladna valj.	27.220	31.527.3	30.322.0	115.82	103.98
žičarna	43.220	47.159.7	41.401.7	109.12	113.91
profilarna	20.665	22.837.3	17.402.4	110.51	131.23
podbojarna	2.100	181.8	—	8.66	—
jeklovlek	19.930	21.171.6	20.082.2	106.23	105.42
elektroodni	17.040	15.934.7	15.122.0	93.51	105.37
žebļarna	13.600	12.861.5	13.101.5	94.57	98.17
Skupaj:	143.775	151.673.9	137.431.8	105.49	110.36

Tudi v blagovni proizvodnji so planske obveze izpolnjene s 105,49 odstotka in so v odnosu na leto nazaj povečane za 10,36 odstotka. Pri realizaciji skupne in blagovne proizvodnje so posamezni obrati v letu 1974 dosegli naslednje rezultate:

Hladna valjarna:

Obrat za proizvodnjo hladno valjanih trakov (HVT) je svoje obveze

tako v skupni kot blagovni proizvodnji zelo dobro izpolnil. Pri blagovni proizvodnji je presegel zato tako visoka, ker novi obrat vratnih podbojev ni pričel z obratovanjem že v mesecu avgustu in je bil del HVT, ki je bil programiran za izdelavo profilov, prodan tujim naročnikom. Uspeh je toliko večji, ker

je proizvodnja šest mesecev potekala ob pomanjkanju vložka, odnosno posameznega asortimenta toplo valjanih trakov (TVT). V januarju je bila poleg pomanjkanja vložka pri proizvodnji dinamo HVT prisotna še kvaliteta problematika, v juniju, juliju, avgustu, septembru in oktobru pa je bilo občutno pomanjkanje TVT. Vse izpade proizvodnje zaradi pomanjkanja vložka in zaradi zastojev so zaposleni nadoknadili z dodatnim delom ob prostih sobotah.

Žičarna:

Pri proizvodnji vlečene žice nam je skozi vse leto, razen prva dva meseca, primanjkovalo žičarjev odnosno ostalih sodelavcev. Poleg tega je bil drugi največji problem občasno pomanjkanje toplo valjane žice po asortimentu. V juliju in avgustu so se pojavile težave pri kvaliteti, ki so na posameznih strojih zmanjšale storilnost tudi za 60 odstotkov. Tudi sodelavci, zaposleni v žičarni, so z dodatnim delom ob prostih dnevih nadoknadili izpadlo proizvodnjo zaradi omenjenih težav. Razen dodatnega dela pa je na rezultat vplivala tudi dodatna predelava tuje žice.

Profilarna:

Enako kot hladna valjarna tudi ta obrat ni imel na razpolago vložka v zadostni količini. Šele zadnje mesece leta je bila preskrba z vložkom normalna in zato je proizvodnja porasla daleč preko predvidevanj z družbenim planom. Pomanjkanje TVT smo imeli zaradi izpada uvoza TVT iz SSKR in kasnitve dobav TVT iz Siska, zato sta bila oba obrata zelo slabo oskrbljena z vložkom. Ob prostih dnevih so tudi v tem obratu delali, če so imeli zadostne količine TVT. Zato moramo uspeh proizvodnje pripisati pripravljenosti zaposlenih za dodatno delo.

Podbojarna:

Predvideni začetek proizvodnje v avgustu smo kasnili za pet mesecev. Zato je poskusna proizvodnja pričela šele v decembru in so rezultati doseženi v decembru zelo zadovoljivi.

Jeklovlek:

Problem pomanjkanja naročil v prvem polletju je bil največja ovira za doseganje boljših uspehov v proizvodnji. V drugem polletju je obratovodstvo organiziralo, ob obstoječem normativu zaposlenih, kontinuirno obratovanje Schumag vlečno rezalne naprave. Povečanje proizvodnje v odnosu na plan in nasproti lanskemu letu je zato največji rezultat organizacijske spremembe. Pred tem pa so zaposleni z dodatnim delom ob prostih dnevih dopolnjevali izpadlo proizvodnjo.

Elektroodni obrat:

Izgradnja novih proizvodnih kapacitet v letu 1973 ni bila zaključena in so zadnje naprave pričele z obratovanjem šele v septembru 1974, zato planirane količine v tem obratu nismo mogli izdelati.

Preskrba surovin (Rutil, FeMn, lesno moko, sljudo, kaolin in žico) je bila kritična praktično vse leto. Zaradi pomanjkanja surovin in žice v prvih treh mesecih nismo mogli organizirati dodatnega dela ob prostih sobotah. Zadnje mesece smo dodatno delo organizirali, vendar samo pri posameznih elektrodah zaradi pomanjkanja surovin.

Ustaviti smo morali celo izvoz v SSSR, ker nismo imeli Rutila.

Žebļarna:

Planskih obvez ni mogla izpolniti zaradi pomanjkanja vložne žice. Obstoječa žičarna nima zadostnih vlečnih kapacitet v območju profila 2,0—3,5 mm, za zgornje območje srednje žice profila 3,5—5,0 mm ima pa stalno pomanjkanje žičarjev. Zato je bila preskrba z vlečeno žico tako minimalna, da smo komaj organizirali dodatno delo ob prostih dnevih. Delo za Kozjansko smo morali organizirati v treh sobotah, ker ni bilo nikoli dovolj žice za delo v treh izmenah.

Razen osnovnega problema pomanjkanja žice za žičnike, smo imeli občasno pomanjkanje žice za izdelavo jeklenega peska, sekanca in pomanjkanje ljudi.

Franc Vičar

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 27. 1.	LOGAR IGOR	KRAPEŽ BERTI
TOREK — 28. 1.	TUŠAR IVAN	FALETIČ JANEZ
SREDA — 29. 1.	LEBAN IVO	GMAJNAR JANEZ
ČETRTEK — 30. 1.	MENCINGER STANE	KORDEŽ FILIP
PETEK — 31. 1.	SVETINA JOŽE	RAVNIHAR PETER
SOBOTA — 1. 2.	REKAR VINKO	KAVČIČ EDO
NEDELJA — 2. 2.	RAVNIK JOŽE	MOLAN IVAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 27. januarja do 1. februarja bodo delale naslednje ambulante:
Dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta
Popoldan I. obratna ambulanta
V soboto, 1. februarja, samo dopoldan I. obratna ambulanta

V zobni ambulanti:
Dopoldan: I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 1. februarja, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan ob 6.30 do 13. ure.

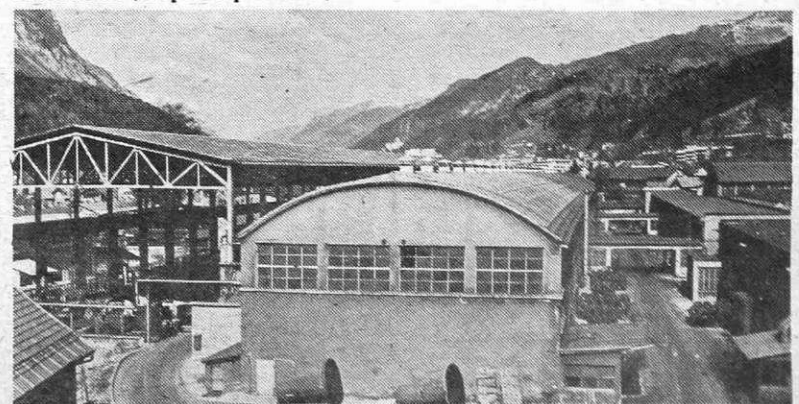
UPRAVNI ODBOR DIATI

vabi vse člane upravnega odbora, vodje aktivov novatorjev in ostale člane ter nečlane, kateri so zainteresirani za poživitev novatorske dejavnosti na:

PROBLEMSKI SESTANEK

ki bo dne 30. januarja ob 17. uri v spodnjih prostorih Kazine s sledečim dnevnim redom:

1. Organizirano delo aktivov in vodij aktivov (Janez Faletič).
2. Dejavnost v letu inovacij v zveznem, republiškem in tovarniškem merilu (Anton Strajnjar).
3. Realizacijska pot od ideje do realizacije predloga ter uveljavitev odškodnine (razprava prisotnih).

Samoupravni organi v preteklem tednu

10. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE ŽELEZARNE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole Andrej Založnik je sklical 10. sejo odbora v torek, 14. januarja 1975 in za dnevni red predlagal skladno s programom dela odbora: razpravo o usklajenosti osebnih dohodkov v Železarni in ugotovitvah vzrokov prekoračitev odobrenih investicijskih sredstev ter o rokih izvršitve investicije.

Poročilo o usklajenosti osebnih dohodkov v Železarni, ki ga je podal direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo, so sprejeli brez posebnih pripomb, ker so ugotovili, da so osebni dohodki v Železarni na načrtovanem nivoju in da med temeljnimi organizacijami združenega dela ni večjih odstopanj. Opozorili pa so, da naj se politika nagrajevanja, ki je začrtana v gospodarskem načrtu Železarne v bodoče tudi dosledno izvaja.

Tudi poročilo sektorja novogradenj o prekoračitvah odobrenih investicij in vzrokov, so sprejeli brez posebnih pripomb. Naročili pa so, da se naknadno poda posebno poročilo o prekoračitvah sredstev za investicije v novo hladno valjarno in podbojarno, zlasti pa prekoračitev rokov, vzroke za te prekoračitve in posledice, ki bodo zaradi tega nastale.

V nadaljevanju seje so sklenili, da bodo na seji, ki bo predvidoma v marcu, obravnavali skladno s programom dela letno poročilo o izpol-

nitvi plana po količini, kvaliteti izdelkov in izvajanju dobavnih rokov. Obravnavali bodo tudi poročilo o delitvi sredstev iz sklada skupne porabe.

TOZD Talilnice

16. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Talilnice Miloš Piščanec je v torek, 14. januarja, sklical 16. sejo odbora, na kateri so ob prisotnosti predstavnikov SEOP Stanka Maleja in Ota Keliha, člani odbora obravnavali osebni dohodek za mesec december in razpravljali o podelitvi stimulacijskih dodatkov.

Doseženi osebni dohodek v mesecu decembru je obrazložil Stanko Malej. Povedal je, da smo z višino 3.318 din dosegli po rebalansu predvideni osebni dohodek za preteklo leto. V odnosu na leto 1973 in pri eni uri večjem delovnem času kot v letu 1974 smo dosegli 23,6 % višji OD kot leta 1973.

Osebni dohodek je v primerjavi med novembrom in decembrom povprečno nižji za 10 din. Večje razlike so vidne v obratih TOZD Talilnice in v tistih obratih v TOZD VET, ki delajo v neprekinjenem turnusu, ker v mesecu decembru ni priložnosti za tri praznike.

Učinki so v decembru zaradi forsiranja predvsem v končni proizvodnji višji za 1,55 % od meseca novembra.

Korekcij na operativni program ni bilo, povprečni odstotek stimulacije pa je ostal deset odstotkov, kar je enako kot v novembru. Pregled izvršitve operativnega programa za leto 1974 pokaže, da je izvršitev programa višja od lanskega leta za 2,8 %, s tem pa tudi povprečna stimulacija za odstotek in je dosegla osem odstotkov.

Oto Kelihi iz SEOP, oddelek za študij dela in časa, je poročal o doseganju premij in norm v TOZD Talilnice v IV. kvartalu leta 1974. Iz analize je razvidno, da so še vedno prisotni subjektivni vzroki. Povedal je tudi, da bodo za leto 1975 pripravljene izpopolnjeni predlogi za nagrajevanje.

Odbor je podelil stimulacijske dodatke delavcem iz obrata valjavnega predlog obratovodstva. Nadalje je potrdil tudi predlog direktorja TOZD Talilnice o ukinitvi premije na izplen kot faktorja za formiranje OD, dokler se ne izdela nov pravilnik, ki bo v sedanji situaciji stimulativen.

DM

TOZD Hladna predelava

17. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

V četrtek, dne 16. januarja, je bila 17. seja odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Rog Globočnik, je za sejo pripravil naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, poročilo o gibanju delovne sile, sprejem in obračun delavcev v mesecu decembru, premestitve in reševanje prošenj.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so bili vsi izvršeni. Še nadalje pa ostane v veljavi en sklep o premestitvi in bo rešen, ko bodo dane za to možnosti.

O gibanju delovne sile v mesecu decembru je poročal kadrovik. Na osnovi podanega poročila so člani odbora ugotovili, da je bil stalež v TOZD Hladna predelava v mesecu decembru nižji za 18 delavcev v primerjavi z mesecem novembrom in sicer:

hladna valjarna	+1
profilarna	+7
vratni podboji	+2
elektrodni	+20
jeklovlek	-18
žičarna	-19
žebeljarna	-11

V mesecu decembru so bili sprejeti tudi štirje novi delavci in to v naslednje obrate:

hladna valjarna	1
profilarna	1
vratni podboji	2

Lastnost delavca v združenem podjetju pa je v decembru izgubilo šest delavcev in to:

hladna valjarna	2
žičarna	2
jeklovlek	1
elektrodni	1

Odbor je obravnaval tudi premestitve, ki so jih predlagala obratovodstva in jih v celoti potrdil.

J. S.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

SEJA SVETA SINDIKATA SLOVENSKE ŽELEZARNE NA JESENICAH

V soboto, 18. januarja je bila v prostorih Kazine na Jesenicah seja sveta zveze sindikatov Slovenskih železarn. Razpravljali so o nalogah, sveta zveze sindikatov Slovenskih železarn in sindikalnih organizacij v posameznih organizacijah združene-ga dela Slovenskih železarn. Osnova za razpravo so bili sklepi oziroma gradivo 8. kongresa slovenskih sindikatov v Celju. Seji je bilo posredovano zelo obširno poročilo komisije za šport in rekreacijo, obenem pa tudi program te komisije za leto 1975.

Svet zveze sindikatov Slovenskih železarn je na seji razpravljal tudi o sprejeti sindikalni listi ter o njeni vključitvi v samoupravni sporazum Slovenskih železarn.

Skladno s sprejetim statutarnim dogovorom slovenskih sindikatov je bil na omenjeni seji sprejet sklep o preimenovanju sveta zveze sindikatov Slovenskih železarn v koordinacijski odbor sindikata Slovenskih železarn, ki ga bo vodil dosednji predsednik Franc Kobentar.

TRANSPORTNI OBRATI

V petek, 20. decembra, so se v hotelu Špik v Gozd Martuljku zbrali člani sindikata transportnih obratov. Iz poročila, ki ga je na občnem zboru prebral predsednik sindikalnega odbora, je razvidno, da so imeli devet rednih sej. Odbor je med drugim razpravljalo o organizaciji dela v TOZD Vzdrževanje, energija in transport in ugotovilo, da je bila aktivnost delegatov v delavskem svetu TOZD premajhna. Na transportu pripisujejo velik pomen delu SDS.

Gradiva za razpravo na sestankih SDS je veliko in menijo, da bo treba gradivo prilagoditi tako, da bi o njem lahko zavzeto razpravljali na sestankih SDS. Novoizvoljenemu odboru so priporočili, da v prihodnje posveti oziroma nameni še več pozornosti delavcem, ki so potrebni pomoči. V razpravi so sodelovali številni člani kolektiva, o problemih, s katerimi se srečujejo v transportnih obratih pa je spregovoril tov. Jože Košir. Občni zbor je pozdravil tudi Jaka Svetina, član izvršnega odbora sindikata Železarne. Opozoril je na številne dogodke, ki so za naš nadaljnji razvoj zelo pomembni. Predvsem velja to za izvajanje določil, ki jih vsebuje nova ustava, ter sklepi sprejeti na obeh sindikalnih kongresih.

Izvoljen je bil nov sindikalni odbor, ki šteje petnajst članov in ga bo vodil predsednik Drago Košir. Na občnem zboru so bili prisotni tudi upokojeni sodelavci, ki so prejeli praktična darila.

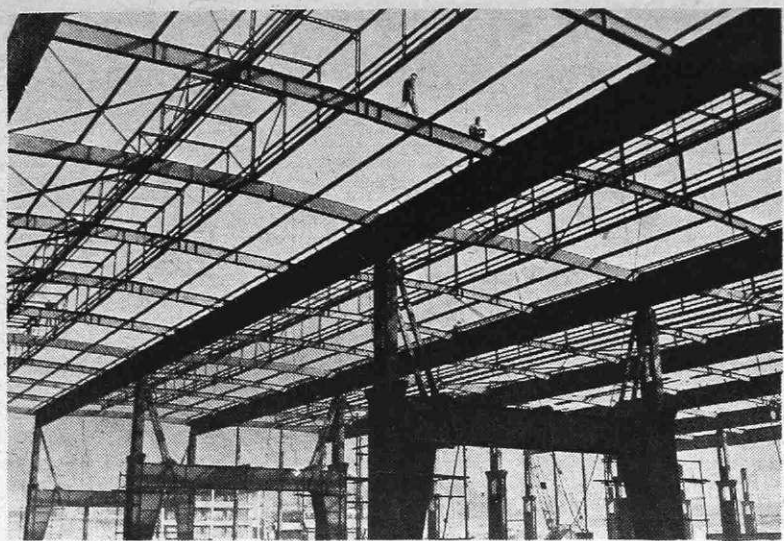
JAVORNIK I

V soboto, 21. decembra, je bil v zgornjih prostorih Kazine občni zbor sindikalne organizacije obrata Javornik I. Predsednik sindikalnega odbora tov. Jakopič je občnemu zboru posredoval zelo obširno poročilo. V poročilu so poudarjene velike spremembe, ki so pomembne za leto 1974. Sprejeta je bila nova ustava, opozoril pa je še na sklepe 8. kongresa sindikatov v Celju. V pretekli mandatni dobi so se dogovorili, da bo imela vsaka SDS v obratu po enega člana v sindikalnem odboru. Tako so naloge, ki jih opravlja sindikalna organizacija, v še večji meri približali delavcem. Predsednik Jakopič je v svojem poročilu opozoril na vrsto problemov in vprašanj, ki jih je sindikalni odbor obravnaval v minuli mandatni dobi. V razpravi so posvetili precej pozornosti delu mla-

dih. Tov. Črv je kolektivu obrata Javornik I čestital k izpolnitvi plana, nato pa je spregovoril o prihodnjem razvoju in posredoval nekaj primerjalnih podatkov. Tov. Črv je poudaril, da plan za leto 1975 predvideva 31.000 ton proizvodnje, dosegli pa ga bodo le ob prizadevanju vseh zaposlenih, tako kot v letu 1974. O problemih, s katerimi se srečujejo pri vsakodnevnem delu, je spregovoril tudi tov. Kobentar. Tov. Markelj je spregovoril o delu SDS. Urediti bo treba še precej vprašanj, predvsem o čem lahko SDS odločajo in kdo jim bo posredoval ustrezne informacije. Delavci samoupravne akte vse premalo poznajo, zato med razpravo o teh aktih skoraj ni pripomb. Opozoril je tudi na težke delovne pogoje, ki jih imajo v obratu in na upravičenost za uveljavitev beneficiranega delovnega staža za posamezne delovne mesta. Opozoril je, da smo pri uveljavljanju beneficiranega delovnega staža zelo počasni. Izvoljen je bil enajstčlanski odbor osnovne organizacije sindikata, ki ga bo še naprej vodil predsednik Albin Jakopič. V konferenco sindikata TOZD Valjarne so izvolili šest članov in dva člana v tovarniško konferenco osnovnih organizacij sindikata Železarne. Strinjali so se s predlogom, da bo komisija za sklepe pripravila predlog sklepov in jih posredovala v razpravo SDS.

ŽIČARNA

Občni zbor osnovne organizacije sindikata žičarne je bil 21. decembra v prostorih hotela Svoboda na Bledu. Poročilo o opravljenem delu sindikalne organizacije v minuli mandatni dobi je sledila razprava. Obratovodja Janez Komel je v svoji obširni razpravi obravnaval proizvodno problematiko in dosežene uspehe v letu 1974. Spregovoril je tudi o nalogah, ki naj bi jih opravili v letu 1975. O proizvodni problematiki, delovni disciplini in še posebej o kvaliteti žice, ki jo dobivajo iz valjarne žice na Bli, so razpravljali ostali

V zadnjem tednu na gradbišču nove hladne valjarne

člani kolektiva. Beseda je tekla tudi o delu SDS. Rečeno je bilo, da se delavci vse premalo zanimajo za delo SDS. Gradivo, namenjeno SDS, objavljeno v Železarni, je preobsežno in ga delavci večkrat tudi ne preberejo in zato na sestankih SDS tudi ne morejo aktivno sodelovati. V gradivu bi morali obravnavati le konkretne zadeve, da bodo delavci razumljive, s čemer ga bomo v večji meri tudi zainteresirali za razpravo na sestankih SDS.

Izvoljen je bil 19 članski odbor organizacije sindikata žičarne, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil dosednji predsednik Sašo Piber.

RTA

Občni zbor osnovne organizacije sindikata RTA je bil 27. decembra. Izvršni odbor sindikata Železarne je na občnem zboru zastopal Marjan Žitnik. Poročilo predsednika Zupaniča, je sledila razprava. Med razpravo so posvetili precej pozornosti problematiki posameznih oddelkov ter medsebojnemu odnosom. Rečeno je bilo, da se člani kolektiva ne udeležujejo v dovoljni meri piknikov ter kulturnih prireditev. Izvolili so nov sindikalni odbor, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil Igor Logar. Sprejetih je bilo nekaj sklepov, med njimi tudi sklep o nadaljnjem utrjevanju odnosov s sorodnimi obrati v železarnah Ravne in Štore.

STRUGARNA VALJEV

Člani sindikata, zaposleni v strugarni valjev na Javorniku in Bli, so se sestali na občnem zboru sindikata, ki je bil 28. decembra v prostorih Kazine na Jesenicah. Iz poročila predsednika sindikalne organizacije je razvidno, da je bilo delo odbora zelo razgibano. Imeli so devet sej, poleg tega pa še eno razširjeno in eno izredno sejo odbora osnovne organizacije sindikata. Največ pozornosti so posvetili delavskemu samoupravljanju, izboru delegatov in kandidatov za samoupravne in druge organe. Odbor osnovne organizacije sindikata je razpravljal tudi o solidarnostnih akcijah za pomoč ljudstvu v Vietnamu ter prebivalcem Kozjanskega ob nedavnem potresu. Predsednik je v svojem poročilu obravnaval delo obeh SDS, ki sta v minuli mandatni dobi imeli 18 sestankov. V razpravi na sestankih SDS so bili številni samoupravni akti, postavljenih pa je bilo tudi več predlogov, pripomb in vprašanj, na katera so delavci prejeli odgovore.

Sledilo je še poročilo tov. Grintova, referenta za oddihe, ki je povedal, da so organizirali štiri izlete, opozoril pa je tudi na težave, ki nastajajo pri razdeljevanju mest za letovanje članov sindikata v Crikvenici. Za novega predsednika sindikata je bil izvoljen sodelavec Jože Beguš.

KONSTITUANTNA SEJA V ŽEBLJARNI

V torek, 7. januarja, je bila konstituantna seja odbora osnovne organizacije sindikata v žebeljarni. Odbor osnovne organizacije sindikata bo tudi v prihodnji mandatni dobi vodil dosednji predsednik Miha Zemva. Referent za oddihe in izlete bo Miro Lah, za šport Vencelj Lapanja, za socialna vprašanja, prošnje in priitožbe pa Julka Mlakarjeva. Komisija za kulturno in prosvetno dejavnost bo vodil Radoslav Magovac. Sprejeti so sklepe, ki se nanašajo na zbiranje sredstev ob morebitni smrti člana kolektiva, ter sklep o zaračunavanju uslug za pranje delovnih oblek.

STROJNE DELAVNICE

Pred nekaj dnevi je imela sestanek komisija za sklepe, ki je bila imenovana na rednem letnem občnem zboru. Komisija je pripravila sedem sklepov. Tako naj bi na sejah odbora osnovne organizacije sindikata v večji meri razpravljali o delovnih in medsebojnih odnosih v kolektivu. Še več pozornosti bi morali posvetiti nagrajevanju delavcev. Ustanoviti

bo treba aktiv mladih delavcev ob sodelovanju osnovne organizacije ZK. Komisija med drugim predlaga tudi organizacijo skupinskih izletov ter razširitev rekreacijske in športne dejavnosti.

OBROT DRUŽBENE PREHRANE

V četrtek, 9. januarja, je bila redna seja odbora osnovne organizacije sindikata v obratih družbene prehrane. Največ pozornosti so posvetili pripravi na občni zbor sindikalne organizacije, ki naj bi bil v petek, 31. januarja. Na občni zbor bodo povabili tudi upokojene sodelavce. Ob koncu seje so sprejeli sklep o izplačilu vsote 300 dinarjev dolgoletnim sodelavcem, ki bolujejo od 1. julija 1974 nepretrgano tri mesece.

FINANČNO RAČUNSKI SEKTOR

Tretja seja odbora osnovne organizacije sindikata je bila 10. januarja. Predsednik odbora tov. Zupan je poročal o opravljenem delu v minulemu letu. Blagajnik tov. Rešetič je odbor informiral o stroških izleta v Čateške toplice, ki se ga je udeležilo 45 članov kolektiva. Na seji so obravnavali osnutek sindikalne liste za leto 1975 in jo sprejeli brez pripomb. Sprejet je bil sklep, da bo občni zbor njihove sindikalne organizacije v četrtek, 23. januarja. Razpravljali so še o kategorizaciji delovnih mest v finančno-računskem sektorju. Končni koncept naj bi posredovali delovni skupini finančno-računskega sektorja, še preden ga bodo posredovali komisiji za kategorizacijo.

SEKRETARIAT

Desetega januarja, so se na delovni seji konference zbrali člani osnovne organizacije sindikata Sekretariata. Ker je bila organizacija konstituirana šele v preteklem letu, so na seji konference pregledali le delo v minulemu letu in naredili manjše kadrovske dopolnitve v vodstvu in izvolili dva delegata v tovarniško konferenco sindikata.

Ob ne najboljši udeležbi, ki pa so jo nekoliko izpopolnili že upokojeni nekdanji sodelavci, je poročilo o lanskoletni dejavnosti organizacije podal predsednik Anton Hribar. V poročilu se je dotaknil tudi nekaterih najbolj aktualnih družbeno političnih vprašanj in nalog ter prikazal delo in probleme organizacije v preteklem letu.

Po ne preveč razgibani razpravi, ki pa jo je bistveno obogatil prispevek sekretarja Železarne s prikazom dejavnosti služb sekretariata, so potrdili predlagane kadrovske spremembe in sprejeli nekatere zasnove, na osnovi katerih bodo izdelali program dela organizacije. Seji delovne konference, je sledil tovariški večer v gornjih prostorih Kazine.

GRADBENO VZDRŽEVANJE

V torek, 14. januarja, je bila prva seja novoizvoljenega odbora osnovne organizacije sindikata. Odbor je razpravljalo o dodeljevanju posojila članom sklada samopomoči. Odbor je bil informiran tudi o izplačilu denarja za bolezensko odsotnost, o pristopu novih članov k skladu samopomoči. Beseda je tekla tudi o aktivnosti na športnem in rekreacijskem področju. Lani je bilo premalo zanimanja za kegljanje na asfaltu in bo zato treba letos poživiti dejavnost na področju športa in rekreacije.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

MLADI V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH PRED NOVIMI NALOGAMI

V ponedeljek, 13. januarja, je bila prva seja občinske konference mladih iz krajevnih skupnosti v novem mandatu obdobju. Na seji so delegati osnovnih organizacij ZSMS iz posameznih krajevnih skupnosti naše občine sprejeli operativni plan dela za prvo polletje 1975 ter novo organiziranost mladih v krajevnih skupnostih.

Naj tokrat že kar uvodoma navedemo nekaj kritičnih misli o ponedeljkovi seji. Prva ugotovitev je brez dvoma ta, da sama razprava o bodočih nalogah ni prinesla želenih rezultatov. Ko teče beseda o programu dela, se pravi o nalogah in zadolžitvah tako konference kot vsakega posameznega člana, je zelo nerazumljivo, da spregovori le nekaj prisotnih, ostali pa pač, ko je razprava končana dvignejo roko in program je potrjen.

Druga pripomba je namenjena razmeram glede prostora v posameznih krajevnih skupnostih. Konferenca bo v marcu izvedla problematiko sejo o tem vprašanju. Sprašujemo se, zakaj že na ponedeljkovi seji ni bilo več časa nujenega problema pomanjkanja prostorov. Lahko bi sprejeli že posamezne zadolžitve (v mislih imam: pregled možnosti za pridobitev prostorov v vseh krajevnih skupnostih), tako da bi marca delegati prišli na sejo že z določenimi stališči oziroma znanimi razmerami o prostorski problematiki. Toliko o tem, v nadaljevanju pa nekaj izvečkov iz operativnega plana dela konference za obdobje januar – junij 1975, ki je bil sprejet na ponedeljkovi seji.

Za januar je še v programu dokončno konstituiranje predsedstva in ustreznih komisij, ki so potrebne za nemoteno izvajanje dela konference ter usklajevanje programov posameznih osnovnih organizacij ZSMS.

Za februar so predvidene naslednje naloge: ustanovitev osnovnih organizacij ZSMS v krajevnih skupnostih Sava, Podmežaklja in Žirovnica ter dokončna uresničitev postavljene sheme organiziranosti mladih na terenu; pogovor o usklajenem financiranju vseh OO ZSMS in sprejem sklepov o enotnem finančnem poslovanju; priprava obširnejše analize o materialnih pogojih delovanja OO ZSMS.

V marcu bo najprej problemska seja konference o prostorskih razmerah mladih v KS, zatem pa še: posvet s specializiranimi organizacijami o sklepih problematike seje konference; organizacija seminarja za članstvo OO ZSMS.

Aprila bo na posebni seji konference tekla beseda o delovanju mladih v posameznih skupnostih ter o sodelovanju s pripadniki JLA. Poleg tega bodo že aprila stekle priprave za izvedbo meseca mladosti.

V maju bodo člani konference kot tudi člani OO ZSMS sodelovali v vseh akcijah občinske konference ZSMS, ki so namenjene mladim v krajevnih skupnostih, junija pa bo na programu sklic polletne seje konference, katera bo namenjena analizi preteklega dela in izdelavi programa za drugo polletje.

V nadaljevanju seje so prisotni delegati sprejeli tudi novo organizi-

ranost mladih v krajevnih skupnostih. Nova shema formiranja mladih na terenu je naslednja:

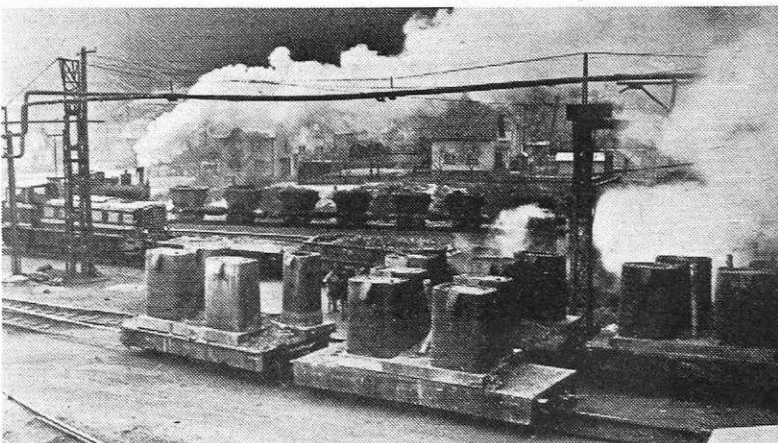
V krajevnih skupnostih Rateče-Planica, Kranjska gora, Mojstrana, Sava in Blejska Dobrava bo delovala po ena osnovna organizacija, ki bo imela kot izvršilni organ predsedstvo.

V KS Plavž bodo mladi organizirani v pet osnovnih organizacij, ki bodo imele svoje izvršilne organe. Vse OO skupaj bodo ustanovile koordinacijsko konferenco, ki bo sestavljena iz ustreznega števila mladih iz vseh petih OO.

PROGRAM DELA KOMISIJE ZA IDEJNO POLITIČNO DELO IN KULTURO PRI PREDSEDSTVU OK ZSMS JESENICE

Poznavanje in razumevanje idej marksizma ter teorije samoupravnega socializma, poleg tega pa pripravljenost slediti in boriti se za ideje, je eden najvažnejših pogojev, ki omogočajo tvorno sodelovanje posameznika ali skupine pri izgradnji naše družbe. Prav te idejno politične izobrazbe in opredeljenosti pa je med mladimi veliko premalo, predvsem zaradi neustrezne vzgoje v šolah, zaradi premajhne zainteresiranosti mladih sodelovati pri izgradnji družbenih odnosov in ker smo idejnemu izobraževanju mladine v preteklosti posvečali premalo pozornosti. Bolj kot razna idejna izkrivljanja in posnemanja nam tujih ideologij, ki jih opažamo med mladimi, je nevarna nezainteresiranost, odklanjanje in podcenjevanje dosežkov naše družbe na področju idejno politične izgradnje. Popraviti to stanje in dvigniti ugled idejne borbe naše družbe, je poglavitni namen naše komisije. Zaradi tega smo si zadali naslednje naloge:

IDEJNO POLITIČNO DELO
1. – skrbeti za razširjanje idej marksizma in samoupravnega socializma:

Vroče surovo jeklo pripravljeno za pot v valjarno Bela

V KS Žirovnica bosta ustanovljeni dve osnovni organizaciji in sicer ena za območje Žirovnice, druga pa za območje Zabrznice. Tudi tukaj bosta osnovni organizaciji ustanovili koordinacijsko konferenco oziroma koordinacijski svet.

V KS Javornik-Koroška Bela bodo mladi ustanovili eno osnovno organizacijo in tri aktivne in sicer za območja: Javornik, Koroška Bela in Javorniški rovt. Tukaj bo formirana konferenca OO ZSM, ki so sestavljena iz delegatov vseh treh aktivov.

Na koncu ponedeljkove seje so člani konference izvolili novo predsedstvo, predsednika in sekretarja.

V predsedstvo so bili izvoljeni: Boris Gluhar, Jože Remar, Andrej Mežik, Marjan Černe in Nataša Lukek. Za predsednika konference mladih iz KS je bila ponovno izvoljena Justina Celik s Plavža, za sekretarja pa Igor Lovrenčič s Hrušice. J. R.

2. – pridobiti za te ideje čim več mladih;

3. – skrbeti za to, da se bo nenehno večalo število mladih, sposobnih zagovarjati in se boriti za ideje marksizma ter samoupravnega socializma;

4. – pomembno je tudi širjenje kroga mladih ljudi sposobnih za boj v enotni socialistični fronti, sposobnih utrjevati in razširjati samoupravne odnose;

5. – nenehno se moramo seznanjati z idejnimi tokovi med mladimi;

6. – skrbeti za to, da bodo tudi mladi aktivno sodelovali pri izgradnji teoretičnega osnov našega družbenega sistema ter tako dosegli usklajevanje interesov mladih z našo idejno borbo;

7. – opozarjati na družbene pojave, ki negativno vplivajo na zavest mladih (slabi filmi in tisk, »alko« disko-klubi, ipd.) in predlagati ukrepe proti tem pojavom;

8. – skrbeti za to, da bo v vseh akcijah in vsem delovanju ZSMS prisotna tudi idejno-politična borba.

(se nadaljuje)

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

44

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

Žabji kraki v obari — Na maščobi zarumenimo moko, dodamo žabje krake in jih malo prepražimo. V drugi posodi skuhamo v slani vodi na drobne kocke razrezan krompir in ga z vodo vred zlijemo na krake. Po četrturnem vrenju jed okisamo.

ŽELVE

Iz želv pripravljamo predvsem juhe, obare in omake. Želvi najprej odsekamo glavo, noge in rep. Ker pa žival lahko zgornj omenjene dele telesa skriva v oklep, ji na hrbet položimo kos vročega železa ali kosček žerjavice. Na ta način jo prisilimo, da glavo, noge in rep stegne izpod oklepa. Da pa glave ponovno ne more skriti, ji hitro okrog vratu natakemo zanko iz vrvice. Mrtvo želvo damo z oklepom vred za krajši čas na žerjavico, nato jo stolčemo in olupimo. Če želvo postavimo in udarimo s sekuro od strani, bomo lažje izluščili meso iz lupine. Nato odstranimo čreva, še posebno previdno pa žolč, ki je sredi jeter. Ko je želva osnažena in razrezana, jo poparimo ter ji olupimo hrupavo kožo in porežemo kremplje.

Želvina juha in obara — Povsem očiščeno želvo kuhamo v vodi z zelenjavo in dišavami. Ko je mehka, naredimo prežganje, ga zamešamo v juho, v kateri se želva kuha, osolimo in še malo pokuhamo.

Pri obari dodamo v juho na kosčke zrezano meso. Želva v omaki — Želvo očistimo, meso pa zrežemo na kosčke. Na maščobi prepražimo nekaj čebule čemaža, na kosčke zrezanega navadnega korenja ter želvino meso. Potresemo z malo moke, prilijemo vode in osolimo. Po krajšem vrenju omako nekoliko okisamo.

PRIPRAVA NEKATERIH MANJ ZNANIH UŽITNIH ŽIVALI KAČE

S potrebno previdnostjo kači takoj odrežemo glavo. Kožo okrog vratu zavijamo navzdol, nato pa okoli vratu trdno privežemo konček vrvi. Drugi konec vrvi privežemo na drevo. Tako zavijamo kožo počasi odiramo v smeri repa. Ko oderemo kako do zadnjične odprtine, kožo z repom in drobovino vred, ki se istočasno odlučijo odrežemo in zavrzemo. Tako je kača očiščena.

Meso nato operemo, razrežemo, osolimo in na različne načine pripravimo. Ravnamo tako kot pri pripravi rib. Od kač lahko jemo vse razen hrbtnice starejših primerkov.

Kače lahko pečemo ali cvremo, če pa jih kuhamo, moramo paziti, da jih ne skuhamo preveč, sicer hrbtnica z rebri vred razpade (podobno se razkuha tudi riba!). Zato je bolje, da očiščeno in oprano meso damo v vrelo vodo in jo pustimo vreti 10 do 15 minut.

KUŠČARJI

Žival ubijemo z udarcem po glavi. Odrti kuščarici odstranimo drobovje in obrežemo dele okrog zadnjične odprtine, nato odrežemo še glavo in žival je očiščena. Meso operemo, osolimo in pripravimo kot ribe.

MRAVLJINČJA JAJCA

Bube očistimo, operemo in dobro odcedimo ter pražimo na maščobi. Takoj, ko jih stresemo v razgreto maščobo, se napno in počasi porumenijo. Po barvi in vonju spominjajo na sveže ocvirke. Med praženjem jih večkrat premešamo, da se ne prismođe.

Ker bube v večjih množinah dobimo precej težje, jih uporabljamo večinoma le kot dodatek testeninam ali rižu ter z njim zboljšamo okus zelenjavnim juham.

KOBILICE

Kobilice pripravljamo na enostaven in hiter način. V razgreto maščobo stresemo kobilice. V pokrto posodi pražimo toliko, da kobilice pordečijo. Hrana je gotova.

OCVRTA VOŠČENA VETRICA

Takoj, ko vetrnice vzamemo iz morja, jih dobro operemo, da odstranimo pesek in ostalo umazanijo. Nato jih osolimo ter pustimo stati pol ure, da se izločijo škodljive snovi. Zatem jih dobro premešamo ter položimo na nekoliko nagnjeno podlago, da se odcedijo in posuše. Suhe povaljamo v moki in ocvremo na maščobi.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

35

Nekatere smo v tem zapisu že omenili v samem začetku (Makuc, Sedej, Štukelj) kot osnove separatistične delavske partije v Sloveniji, ki se je šele na pritisk iz delavskih središč vključila v Neodvisno delavsko partijo Jugoslavije. Janez Mlakar se je med takimi oznanjevalci »lokal-komunizma«, kakor je on sam ta pojav imenoval, spominjal tudi bivšega komunističnega poslanca Klemenčiča, ki je svoj čas užival med delavstvom velik ugled, saj je že leta 1919 kot levičar in nasprotnik Kristanove oportunistične politike in ministerializma bil eden glavnih pobornikov za komunistično smer v JSDS in za njeno združitve s takratno Socialistično delavsko stranko Jugoslavije (komunistov).

V ta namen je, kakor sem že omenil, poizkušal osnovati tudi prvo komunistično glasilo v Sloveniji z naslovom »Vstajenje«, toda že v času Neodvisne pa je po spominih Janeza Mlakarja, hodil na Jesenice propagirati ideje nekakšnega lokal-komunizma po vzorcu Zvonimira Bernota, ki je (mislim Bernota) našel svoje somišljenike tudi med zelo zavednimi delavci, ki so v praksi pravzaprav delovali komunistično (to pa je vsaj po moje bistveno!) in ne bernotovsko, čeprav so še steli k Bernotovi frakciji socialističnega gibanja (Ignac Kralj, Jože Stražisar in drugi).

Prav tako se je po pripovedovanju Janeza Mlakarja in Jožeta Knifca na nekem javnem shodu na Jesenicah pojavil

bivši komunistični poslanec Fabjančič, ki se je že izneveril proletariatu tudi med jeseniškim delavstvom in to med njegovim razredno zavednim delom, ki pa ga je na omenjenem shodu še izžvižgalo in ga prekinjalo z medvzkliki. »Vendar je možak imel precej debelo kožo,« je o tem dogodku in Fabjančiču pripovedoval Janez Mlakar z besedami, kakor je znal to samo on. »Naposled je le izgotal svojo hvalo radikalom, s katerimi bi se dalo nadaljevati naš boj, pa smo mu vzeli besedo in ga poglani iz dvorane. Od takrat smo imeli na Jesenicah pred njim mir. To smo sporočili v Ljubljano Jaku Zorzi, članu pokrajinskega komiteja KPJ za Slovenijo, on pa nam je sporočil še nekatera imena takih političnih uskov.«

TRIŠA KACLEROVIČ NA JESENICAH

Ne bi navajal tega, ko bi prav ti politični uskoki iz komunističnih vrst ne vplivali demoralizatorsko tudi na bazo in vnašali tudi med nekatere, v prvem obdobju vidne komuniste malodušja, še več pa nejasnosti. O tem so med drugim razpravljali tudi na članskem sestanku dne 29. novembra 1923. Sestanka sta se udeležila tudi dva vodilna člana komunističnega gibanja Triša Kaclerovič iz Beograda in France Klopčič iz Ljubljane. Sestanek se je po pripovedovanju Jožeta Knifca in Janeza Mlakarja vršil v gostilniških prostorih pri Brunerju. Gostilno je imela takrat v najem Kristina Verdnik (mati narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža), kar sem zvedel šele letos ob zbiranju gradiva za podoben življenjepis narodnega heroja Verdnika v pogovoru s Hanzijem Verdnikom, iz pogovorov z že večkrat omenjenimi takratnimi člani Neodvisne delavske partije Jugoslavije in ilegalne krajevnice organizacije KPJ na Jesenicah pa sem zvedel, da so bili v tej gostilni v glavnem ilegalni sestanki, legalni pa v glavnem v Kopalovi gostilni, kjer je bil uradno sedež Neodvisne. France Klopčič (bralce opozarjam na letos izdano knjigo Klopčičevih spominov) je v svojih spominih na jeseniške revolucionarje (izšli bodo v 3. knjigi zbornika Jeklo in ljudje) sicer zapisal, da je bil omenjeni sestanek v prostorih, kjer so taki sestanki še sedaj (mislim je delavski dom), vendar je to zapisal samo kot domnevo, ki je pri pisanju spominov dopustna, če gre za nedomačina, pa tudi zato, ker nekdanja Brunerjeva gostilna ni bila daleč od Delavskega doma in ob isti cesti nasproti jeseniške jeklarne.

Ima pa prav, ko piše, da je na jeseniške tovariše napravil globok vtis prav Triša Kaclerovič s svojo prisotnostjo, saj je bil znana osebnost iz srbskega delavskega gibanja še pred prvo svetovno vojno in poleg Tucovića v Evropi najbolj znana osebnost v evropskih socialističnih vrstah. Vedeti moramo, da so bili stiki med slovenskimi in srbskimi socialisti živi že pred prvo svetovno vojno, saj so se udeleževali obojestransko nekaterih skupnih socialističnih manifestacij. Tako se je na primer 21. in 22. novembra 1909 Dimitrij Tucovič kot gost iz Srbije udeležil jugoslovanske socialno demokratične konference v Ljubljani, kakor zasledimo v Poročilu o manifestacijskem shodu v 127. in 128. številki Rdečega prapora (letnik XII), takratnega glasila JSDS. Na tem manifestacijskem shodu 21. novembra 1909, je Dimitrij Tucovič govoril tudi o Triši Kacleroviču kot o borcu proti preteči vojni nevarnosti, ki je že takrat visela nad Balkanom, zaradi avstroogrške aneksije Bosne in Hercegovine (1908).

Jeseniški komunisti, večinoma že pred prvo svetovno vojno socialisti, so se ob srečanju s Trišo Kaclerovičem spomnili vsega, kar so že nekoč vedeli o njem.

Kaj, o tem nisem spraševal ne Janeza Mlakarja ne drugih, zato pa sem sedaj pobrskal po izpisih, ki sem jih napravil leta 1959 o pomembnejših dogodkih iz slovenskega delavskega gibanja pred prvo svetovno vojno. Tako sem prav v omenjenem zapisu v Rdečem praporu našel tudi na naslednje:

»Dimitrij Tucovič (Belgrad), živahno aklamiran (pozdravljen, takst navajam dobesedno v takratnem besedilu — op. M. Kl.), izvaja sledeče: Iz Srbije prihajam s prepričanjem, da smo ob vojni krizi korektno ravnali s stališča internacionalizma. V času vojne nevarnosti je sodrug Kaclerovič v skupščini protestiral proti prelivanju krvi — za Kaclerovičem je stala ogromna masa srbskega ljudstva. Kot sonce jasno je, da razdor ni izviral iz spora narodov (mišljena je avstroogrška aneksija Bosne in Hercegovine leto poprej in v tej zvezi nevarnost evropskega obračuna med imperialističnimi veleilami — op. M. Kl.), temveč iz preprirov vladajočih razredov, ki nosijo vso odgovornost za vojno nevarnost.«

25 LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

JANUAR 1950

Letos bomo v naši železarni praznovali 25-letnico delavskega samoupravljanja. Datumov, na katere je vezan ta visoki četrtoletni jubilej, je bilo v 1950. letu več, zato se jih bomo tudi spominjali. V današnjem sestavku bomo pregledali, kaj se je dogajalo v zvezi s praznovanjem jubileja v januarju 1950. Sicer pa bo vse leto 1950 jubilejno leto.

Že proti koncu prejšnjega leta, zlasti pa še v januarju tega leta, so delavci na Jesenicah, v naši tovarni tako kot drugod po Jugoslaviji, v drugih zlasti v večjih podjetjih razpravljali o navodilu gospodarskega sveta FLRJ in centralnega odbora sindikata FLRJ o ustanavljanju in delu delavskih svetov in gospodarskih podjetjih. Razprav o tem navodilu in predlogu so se lotili z vso vnamo in resnostjo, saj so navodilo sprejeli z navdušenjem in z občutkom nove kvalitete v razvoju socialističnih odnosov zlasti v proizvodnji.

Na sindikalnih in obratnih sestankih so januarja 1950 izvolili 384 delegatov, ki naj bi potem na konferenci izvolili člane v prvi delavski svet Železarne. Volitev delegatov se je udeležilo 6590 delavcev, kar je glede na 7228 zaposlenih 91 %. Tako visok procent udeležbe govori, s kakšnim navdušenjem so delavci sprejeli navodilo in predlog, da v naši deželi začnemo uresničevati geslo proletarske revolucije: TOVARNE DELAVCEM — ZEMLJO KMETOM!

Izvoljeni delegati so se zbrali v Titovem domu (sedanje gledališče Tone Cufar) v torek, 29. januarja 1950 ob 9. uri. Zbralo se jih je 274, z njimi pa še predstavniki družbeno-političnih organizacij in predstavnik glavnega odbora enotnega sindikata tovarni Plevnik. Zbor je otvoril in pozdravil tajnik upravnega odbora sindikalne podružnice Janko Verdnic, ki je predlagal tudi dnevni red. Dnevni red je vseboval poleg referata o političnem pomenu delavskih svetov tudi volitev organov volilnega zbora, volitev članov delavskega sveta in sklepanje.

Po referatu, ki ga je podal Janko Verdnic o političnem pomenu delavskih svetov in o naporih, ki so jih delavci tovarni vložili v izpolnjevanje planov prve petletke, takrat je minilo že tretje leto, so se k razpravi priglasili številni delegati in gosti. (Referat Janka Verdnicja objavljamo v posebnem sestavku.) Vsi diskutanti so podprli referat in še poudarjali vlogo in pomen delavskih svetov. Razglabljali so o nalogah in pristojnostih delavskih svetov in ugotovili, da to ne bodo priganjaški organi temveč organi, ki bodo vodili politiko gospodarjenja in da bodo to organi, ki bodo šola kadrov, ki bodo znali upravljati tovarno in državo.

Po poročilu verifikacijske komisije in ugotovitvi, da je konferenca sklepčna, so prešli k volitvam prvega delavskega sveta. Ko je predsednik volilne komisije razglasil rezultate je ugotovil, da so izvoljeni vsi predlagani kandidati, velika večina soglasno, izvoljeni pa so naslednji člani:

Valentin KEJŽAR, Lojze MRAK, Zdravko RAVNIK, Avgust RAVHEKAR, Stefan SODJA, Lojze LIKOVIČ, Anton GROŠELJ, Alojz KOMIC, Andrej PLES, Jože BERTONCELJ, Alojz RADI, Alojz BOHINC, Janko NOČ, Ivan ARZENŠEK, dipl. inž., Jože LUKIČ, Jože ZUPANČIČ, Karel ANZELC, Ciril ODLASEK, Franc MALEJ, Franc PETERNEL, Franc VAVPOTIČ, Franc PLASIN, Pavel HAFNER, dipl. inž., Vinko KAVČIČ, Jakob POČAR, Franc KRAMAR, Jože VILMAN, Ivan GREGORIČ, Janez MLAKAR, Karel KORENINI, Alojz LEVSTIK, Janko VERDNIK, Jože LOZAR, Alojz MARKOVIČ, Boris KUHAČIČ, Martin KEJŽAR, Franc LESKOVEC, Cilka CEGNAR, Alojz PREŠERN, dipl. inž., Dušan HUMER, Tine DOLAR, Stanko PREŠERN, Alojz BOŽIČ, Stanko RAZINGER, Janko AVSENIK, Franciška KLINAR, Miro DERMEJ, dipl. inž., Janez ZUPAN, Mirko ROZMAN, Mirko KNIFIC, Rudolf MARKELJ, Ciril KLINAR, Franc MLAKAR, Polde LAZAR, Franc ARH, Ivan ŽEN, Edi CENCEK, Franc CESEN, Franc PRETNAR, Janko TORKAR, dipl. inž., Ervin PERNE, dipl. inž., Janez ROZMAN, Ivan VOVK, Srečko JAGODIČ, Slavko SMOLEJ, Mirko DREŠA, Jože ULČAR, Jože NOVAK, dipl. inž., Jakob VODNOV, Jože JEŠE, Lovro ARH, Anton MENDIŽEVEC, Roman STANA, Stanko MAVER, Jakob

ZEN, Gregor BUTENKO, Franc ZORMAN, Rudolf OMEJC, Anton MAJETIČ, Franc MESEC, Janez PIKON, Milan LEMPEL, Vinko KUNČIČ, Viktor ROPRET, Maks DOLINAR, Stane BRATANIČ in Peter TOMAŽ.

Mnogi teh članov so že pokojni, veliko je upokojenih ali pa so odšli iz tovarne na druge dolžnosti in delovna mesta, nekaj pa jih je še danes aktivnih delavcev Železarne.

Med izvoljenimi člani delavskega sveta je bil za predsednika izvoljen Franc ARH, za sekretarja pa Ivo ARZENŠEK, dipl. inž.

Pred zaključkom konference so poslali pozdravne brzojavke predsedniku republike tovarišu Titu, predsedniku planske komisije Borisu Kidriču, predsedniku ljudske republike Slovenije Mihlu Marinku, ministru težke industrije FLRJ Luki Leskovšku in predsedniku enotnih sindikatov Djuru Salaju. Nato pa so sprejeli te sklepe:

1. Novozvoljeni delavski svet se mora sestati najkasneje v petih dneh in začeti z rednim delom.

2. Delavski svet Železarne se mora redno mesečno sestajati, po potrebi pa tudi izredno, da bi reševal vso politično in proizvodno problematiko.

3. Na svoji prvi seji mora delavski svet izdelati program tekmovanja v Železarni v počastitev predvolilne

kampanje za volitve v zveno skupščino in napovedati tekmovanje vsem že izvoljenim delavskim svetom v okviru ministrstva težke industrije.

4. Najvažnejša naloga izpolnjevanja planskih nalog, ki je do sedaj bila zanemarjena, je razbijanje enomesečnega plana (operativnega programa). Delavski svet naj zato prouči možnost razbijanja operativnega programa na sleherni proizvodno enoto in na posamezna delovna mesta. Izpolnjevanje tako razbitih nalog je treba spremljati z diagrami, grafikoni in podobno.

5. Člani delavskega sveta se morajo zavedati velike pomembnosti naloge, ki so jo sprejeli in se morajo stalno seznanjati s problematiko proizvodnje v okolju kjer delajo ter s stalnim opozarjanjem omogočiti čimboljši pregled. Vsi člani morajo sklepe, sprejete na seji, delavskega sveta prenašati na kolektiv ali prek sindikalnih ali pa prek proizvodnih sestankov.

Tako smo v naši železarni izvolili 29. januarja 1950 prvi delavski svet. Po podatkih, s katerimi razpolagamo, so do tega dne volili delavski svet le še v tovarni SAVA Kranj in v tovarni cementa v Solinu. Delavske svete naj bi po navodilu gospodarskega sveta FLRJ volili le v 200 največjih gospodarskih podjetjih v Jugoslaviji, vendar statistika govori, da so do okrobra tega leta izvolili delavske svete že kar v 6310 podjetjih. Ta podatek dokazuje, s kakšnim navdušenjem so delavci 1950. leta sprejeli pobudo o delavskem samoupravljanju.

M. Polak

NA KONFERENCI DELEGATOV OB VOLITVAH PRVEGA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE PRED 25 LETI JE BIL REČENO...

Pred 25 leti smo tudi v naši železarni med prvimi v Sloveniji in Jugoslaviji ustanovili in izvolili delavski svet. Na konferenci delegatov sveta, dne 29. januarja 1950, je spregovoril takratni tajnik upravnega odbora sindikata Železarne Janko Verdnic, katerega govor v nadaljevanju v celoti objavljamo kot pomemben zgodovinski dokument, iz katerega pa hkrati lahko razberemo izreden kvaliteten razvoj samoupravljanja v Železarni, ki smo ga dosegli v minulem četrletju. Takole je dejal prvi predsednik DS:

V boju za izgradnjo socialističnega gospodarstva in dvig življenjskega standarda delavcev in uslužbencev v našem podjetju, ima sindikalna organizacija pomembno vlogo. Sindikalna organizacija je od osvoboditve dalje, z razvijanjem socialističnega tekmovanja in udnarstva v proizvodnji in z ideološko preobrazbo delovnih ljudi v duhu marksizma in leninizma, mobilizirala delovne mase za izvršitev nalog, katere postavlja pred nas naša partija.

Takšen tempo in takšne napore so zahtevale ne samo naše notranje potrebe, da čim hitreje ustvarimo boljše življenjske pogoje za delovno ljudstvo naše socialistične države, temveč tudi zunanje politični in ekonomski razlogi, ki so nam vsiljeni od sovražnih pobud od vodstev vzhodnih držav s Sovjetsko zvezo na čelu. Toda to naše delovno ljudstvo je s prizadevanjem in delovnim heroizmom dalo dostojen odgovor: nadomestilo je, kar so nam odrekli lažni prijatelji naših narodov.

Mi smo z uspehom zaključili tretje leto petletnega gospodarskega plana z našimi lastnimi silami. Ko govorimo o lastnih silah, pri tem mislimo, da smo v polnem smislu te besede izvršili lanskoltni plan brez vsake pomoči od zunaj. Nismo propadli, kakor so nam prerokovali na vzhodu, ki so vztrajno trdili, da brez njih ni mogoče graditi socializma. Nismo se predali kapitalizmu, kakor so nas obrekovali in nas še obrekujejo, nismo pričeli obnavljati kapitalizma, kakor so trdili in še vedno trdijo modrijani iz informboja. Nasprotno, vse hitreje in hitreje napredujemo v graditvi naše srečne in resnično socialistične države.

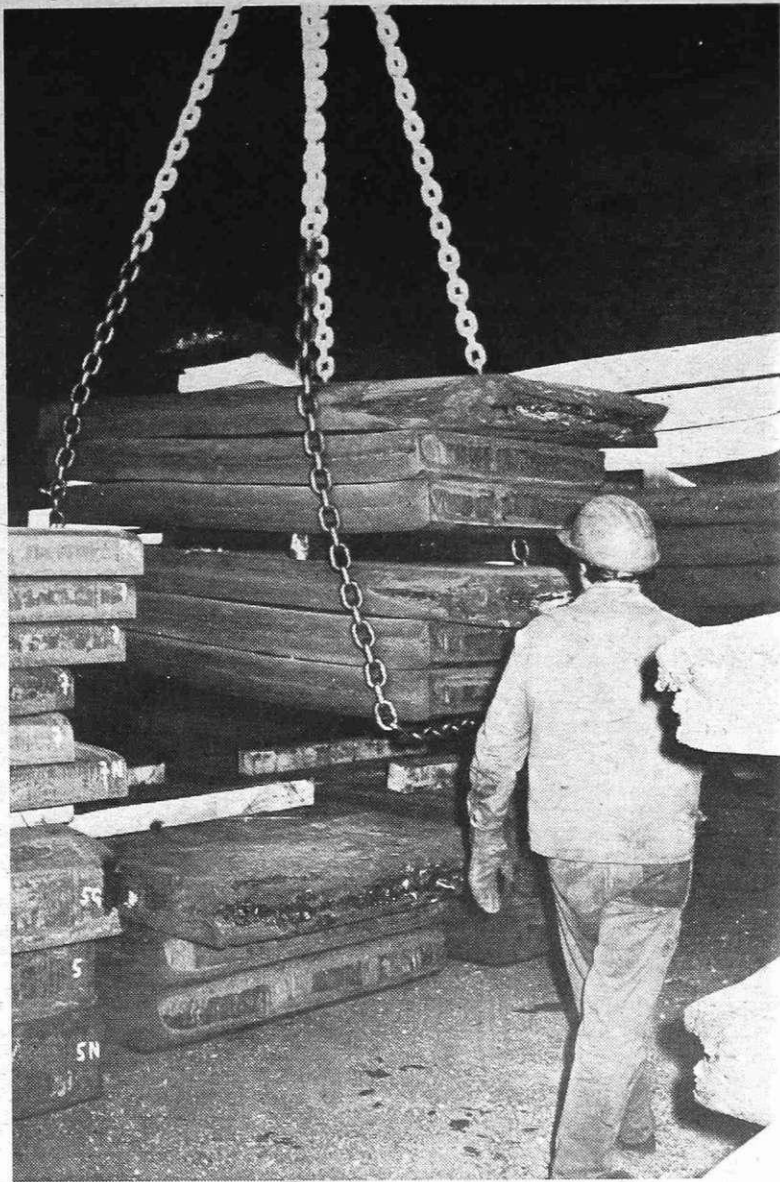
Kakor po vsej domovini, tako tudi mi ne zaostajamo v veliki borbi naših narodov za izgradnjo socializma. Tudi naš jeseniški kovinar vraga vse napore v tej borbi, kar mu pri naša ogromne uspehe pri izvrševa-

nju planskih nalog, katere so pred njega postavljene.

Kljub objektivnim težavam, ki so se v letu 1949 pojavile v naši železarni in sicer pri pomanjkanju vode v poletnih mesecih, pomanjkanju električne energije, delovne sile itd., smo plan tretjega leta prve petletke dosegli z glavnimi in pomožnimi obrati in z izvenplansko proizvodnjo 100,42 % po količini. Največji uspeh našega delovnega kolektiva pa je dograditev velike valjarne za debelo pločevino na Javorniku — prog 2400.

V teh ogromnih naporih našega kolektiva pri izvrševanju planskih nalog po obratih in pri graditvi valjarne 2400, se je izkazalo veliko naših najboljših sodelavcev, ki so postali udarniki, drugi pa so prejeli zaslužena odlikovanja. V letu 1949 smo imeli kar 1.696 proglašanih udarnikov, od tega dva petkratna udarnika. Od osvoboditve do danes pa imamo dve tovarišici, ki sta že devetkratni udarnici. Odlikovancev smo imeli v letu 1949 — 46, od tega dva z ordenom dela II. stopnje, 21 z ordenom dela III. stopnje in 23 z medaljo dela. V letu 1949 je bilo skupno nagradjenih 1.578 delavcev in uslužbencev v skupnem znesku 2.091.047 dinarjev. To je dokaz visoke politične zavesti našega delovnega človeka, ki s svojim delom dokazuje predanost socialistični graditvi naše domovine. To je tudi dokaz, kako naša socialistična domovina daje delovnemu človeku priznanje za njegovo delo.

Da smo dosegli take uspehe in da so zaslužni sodelavci prejeli taka častna priznanja za svoje delo, pa so osnova naše delovne brigade, ki vodijo neustrašno borbo proti vsem, ki nas hočejo zavirati v gradnji socializma. Ravno iz teh borbenih edinic, danes izhajajo taki delovni ljudje, ki zaslužijo velika priznanja in ki jim jih naša domovina tudi

Adjustaža tretje hale valjarne Bela

prizna. V teh brigadah se dviga tudi naš najboljši strokovni kader, kateri izvršuje ogromna dela širom naše domovine za boljše življenje našega delovnega človeka. Ravno iz teh edinic izhajajo tudi naši racionalizatorji in novatorji, ki so s svojimi iznajdbami in izboljšanjem strojev in delovnih pogojev samo v letu 1949 prihranili ogromno na času, na denarju pa 8.000.000 dinarjev.

Da pa bi delo in delovni procesi po naših kolektivih še boljše potekali, se prav te dni v važnejših podjetjih volijo delavski sveti, kateri so nov korak k demokratizaciji upravljanja socialističnega gospodarstva. Pomembna politična pridobitev našega delavskega razreda, zlasti, če pogledamo to vprašanje z vidika splošne politične in gospodarske situacije pri nas. V zvezi z izpolnjevanjem petletnega plana, so ti novo ustanovljeni delavski sveti, nov dokaz prizadevanja naše partije, vnašati tudi v proizvodnjo elemente demokracije. Kajti ti novi politično upravni organi, pomenijo korak naprej v mobilizaciji našega delovnega človeka, da s svojimi preudarki pomaga izboljšati gospodarske uspehe.

Ravno v tem je bistvo novih organov in njihovih najvažnejši demokratični pomen.

Izvolitev delavskega sveta pa nikakor ne zmanjšuje vloge in položaja direktorja in sindikalne organizacije v podjetju. Pač pa pomenijo delavski sveti za direktorja in sindikalno organizacijo ogromno pomoč. Jasno je, da bodo še nadalje proizvodni sestanki po brigadah in skupinah in prav te sklepe bodo delavski sveti prenašali v stvarnost.

Naloge delavskih svetov pa bodo: Pomagati vodstvu podjetja pri reševanju gospodarsko mobilizacijskih nalog. To bo dragocena pomoč direktorju podjetja, na drugi strani pa bodo delavski sveti povečali sodelovanje članstva kolektiva pri upravljanju gospodarstva. Ta svet bo proučeval plan, bo dajal svoja mnenja pri razdrobitvi plana na obrate, oddelke in posamezna delovna mesta. Skrbel bo za osnovni plan pri dviganju družbenega standarda. Ta naloga bo izredno važna, ker bo prevzel brigo, kako delavci živijo in kaka stanovanja imajo. Proučeval bo pravila delovnega reda, sodeloval bo pri vseh tehničnih in ostalih vprašanjih izboljšanja in povečanja proizvodnosti dela, izboljšanje kvalitete, racionalizacije, znižanje polne lastne cene, vprašanje tarifnega sistema, norm in čimboljše razporeditve in zaposlitve delovne sile.

Njihova naloga bo tudi obravnavanje splošnega vprašanja notranje organizacije podjetja ter vzgoje strokovnih kadrov in njih razmeščanje. Delavski svet nam bo v pomoč v

borbi proti fluktuaciji delovne sile, pri izboljšanju delovne discipline in zmanjšanju izostankov na minimum. Skrbel bo za novodošle tovariše, kateri se bodo vključili v proizvodnjo. Razpravljali bodo o tehnični in higienski zaščiti našega delavca. Vodili bodo borbo proti razpisništvu, škodljivim ter drugim pojavom in tako varovali ljudsko imovino. Imel pa bo tudi izredno važno nalogo, da bo z revolucionarnim odnosom organiziral borbo proti vsem subjektivnim težavam, ki nam jih napravljajo oportunisti, podcenjevalci naših sil, malodušneži in oni, ki težave precekujejo. Če bodo uprava podjetja, partijska organizacija in sindikalna organizacija, pravilno razumeli delavski svet, mu dajale pravilno pomoč, bo le-ta postal važna življensko gibalna sila našega kolektiva.

Pot, kakršno si je jugoslovansko ljudstvo začrtalo, ni lahka. Vemo pa vsi, da poti nazaj ni.

Direktor mora imeti pred seboj stalno skrb kako se njegov delavec počuti, kako živi, kajti končno moramo le uspehe pri uresničevanju planskih nalog pripisovati delovnim ljudem. Marsikje po naših obratih nimajo naši delavci, posebno še tisti, ki so na novo prišli, najboljšega občutka v zvezi z odnosi upravnih vodstev do delovnega kolektiva.

Dober odnos direktorja do delavskega sveta, njegova želja nuditi mu vso pomoč ter pokazati voljo, sprejemati predloge delavcev — to so nekateri prijemi, s katerimi bo direktor lahko kmalu vzpostavil globok revolucionaren stik z vsem delavstvom v kolektivu.

Potrebno je, da pridejo v delavski svet tudi naši zavedni inženirji in strokovnjaki. Celotni kolektiv mora biti o vsem natančno poučen, kajti le na ta način se bo sleherni delavec čutil soupravnika tovarne.

Zbor kmetijskih zadržnikov je v teh dneh pokazal vsem, kako velik napredek so doživeli naši delovni ljudje v socialističnem kmetijskem sektorju. Še večji korak pa so napravili naši delavci in zato lahko vprašanje proizvodnje še mnogo ostreje postavimo preko delavskega sveta.

Danes je naša naloga, da v delavske svete izvolimo res najboljše delavce in uslužbence podjetja, udarnike, racionalizatorje, novatorje, inženirje, najboljše uslužbence, politično razgledane, svojemu delu in socializmu predane ljudi.

Nobenega dvoma ni, da je s temi vprašanji in aktivnostjo delavskega sveta najtesneje povezano reševanje vseh gospodarskih vprašanj. Skratka, borba za izpolnitev plana, ki je bila in ostaja najvažnejša naloga vsega našega delovnega ljudstva, ki ga vodi naš junaški delavski razred, na čelu z našo herojsko partijo in njenim genialnim vodjem tovarišem Titom!

K REKORDNI PROIZVODNJI ŽELEZARNE V MESECU DECEMBRU SO DOPRINESLI S SVOJIM DOBRIM DELOM TUDI VZDRŽEVALCI IN DELAVCI ENERGETSKIH OBRATOV TER TRANSPORTA

Decembrski proizvodni rezultat Železarne je zares izjemen dosežek in so zanj zaslužni vsi proizvodni obrati, obrati TOZD VET, pa tudi delavci Skupnih služb, ki so po sektorjih uspešno opravili mesečne naloge. Iz naslednjega prispevka je razvidno, s kakšnimi težavami so se v tem mesecu srečevali delavci TOZD VET in kakšne delovne rezultate so dosegli, merjeno z merili njihovega dela.

VZDRŽEVANJE

Večje okvare, ki so sicer normalne za mrzli mesec december, so vse v senci prodora groblja na plavžu I, do

katerega je prišlo 1. 12. 1974 in ki je povzročil 30 ur in 25 min. zastoja peči. Ostale večje okvare so bile še naslednje:

	(zastoji)
4. 12. Siemens valjni stroj — okvara ležajev del. valjev	105 min.
6. 12. Müller stroj profila 150 — popravilo navijalnega bobna	24 ur
9. 12. Bronx škarje — zlomljena uvodna miza	24 ur
15. 12. vlagalni stroj št. 3 — menjava gredi pri pogonu mačka	360 min.
14. 12. vlagalni stroj št. 3 — zlom gredi pri pogonu mačka	480 min.
17. 12. valjarna žice — proga — okvara ležaja na valjničnici med 1. in 2. org. proge profila 450	570 min.
19. 12. proga bluming — zlom valjničnice na 12. valjničnici in menjava oblik. linija Rossi — okvara hidravlične črpalke — razbita z žerjavom	220 min.
23. 12. kleščni žerjav št. 1 — odlomljena os na bobnu	600 min.
30. 12. vafios stroj — okvara sprožilnega mehanizma	155 min.
	24 ur

Izvajanje remontov:

planirani	4
prenešeni iz meseca novembra	4
izven programa	3
skupno	11
dokončani	8
nadaljevanje v jan. 75	1
odloženi	2

Enodnevni remont:

Obrat	operat.	plan	izvedeno
aglomeracija I. in II. faza	4	3	
SM jeklarne vlagalni stroji	4	3	
EL jeklarne peči in žerjavi	4	4	
valjarna Blooming	3	2	
valjarna žice	5	4	
valjarna debele pločevine	5	4	
gostane naprave	24	19	
Skupaj	49	39	

Problematika:

Remont žerjava 8 Mp rudarna je bil podaljšan zaradi angažiranja delavcev montaže na popravilu plavža 1. Remont SM peči 07 je bil odložen zaradi remonta SM peči 06. Remont pristaniškega žerjava št. 3 je bil odložen zato, ker so naknadno ugotovili, da remont ni nujno potreben. Remont je odložen do spomladi leta 1975. Remont SM peči 03 se je začel pet dni pred planiranim rokom. Remont brusilnega stroja GP 8 izvaja podjetje Bregana.

Vzdrževalni zastoji na proizvodnih napravah

Prikazujemo jih v že znani tabeli, in sicer dosežene zastojne primerjane z normativom in dosežkom v decembru leta 1973. Vse številke izražajo % na koledarski čas.

Obrat	% VZ dec. 74 dec. 73		Indeksi			
	št. str.	Nor. VZ	%	%	3:2	3:4
	1	2	3	4	5	6
aglomeracija	1	10,00	6,37	4,79	63,70	132,98
plavž VP I	1	0,50	—	1,02	—	—
plavž VP II	1	0,50	—	0,55	—	—
SM peči	6	1,00	0,80	0,39	80,26	205,12
EP ASEA	1	3,00	1,50	0,23	50,00	652,17
EP Lectromelt	1	3,00	1,88	1,43	62,66	131,46
šamotarna	17	1,50	0,51	0,40	3,40	127,50
TOZD TALILNICE	28	1,70	0,83	0,61	48,82	136,30
Blooming	1	8,00	7,45	5,83	93,12	127,78
Steckel	1	1,00	0,39	0,67	39,24	58,20
valj. žice	1	10,00	8,79	7,85	87,93	111,97
valj. deb. ploč.	1	3,00	2,63	3,40	87,66	77,35
TOZD VALJARNE	4	5,60	4,81	4,44	85,89	108,33
Hl. valjarna	8	2,50	3,59	1,29	143,60	278,29
žičarna	57	5,00	0,39	3,31	7,80	11,78
elektrodni	3	1,00	0,17	0,94	17,90	18,08
žebljarna	60	2,00	2,37	3,12	118,50	75,96
jeklovlek	21	3,00	5,93	3,27	197,66	181,34
profilarna	4	2,50	2,46	1,91	98,40	128,79
TOZD HL. PRED	153	3,30	2,14	3,05	64,84	70,16

V vseh treh TOZD so zastoji izpod normativov, le da so v Talilnicah za 36,3 % večji kot lani v istem mesecu, v Valjarnah za 8 % večji, v TOZD Hladna predelava pa za 30 % nižji. Strugarna valjev je tekoče oskrbovala valjarne z valji, noži in oblikovalnim orodjem.

ENERGETSKI OBRATI

Oskrba z vsemi energijami je bila ves mesec 100 %. Energetski obrati so sproti zagotovili povečane količine energij, ki so bile potrebne za dosežen obseg fizične proizvodnje. Zanimiva je primerjava porabljenih električne energije in dosežene proizvodnje v decembru leta 1974 in 1973.

Poraba el. energije	Blagovna proizvodnja		kWh/t
Dec. 1973	22.927,307 kWh	31.109 ton	736,98
Dec. 1974	27.169,900 kWh	38.432 ton	706,96
Indeks	118,50 kWh	123,50	96

Razpoložljiva električna energija ima neposreden vpliv na količino proizvodnje. V lanskem decembru ni bilo redukcije, v predlanskem decembru pa je ta znašala 3.862 MWh. Obrat plinska in vodna energija je v decembru 1974 daleč presežek planirane količine prodaje tehničnih plinov, kar bo vsekakor ugodno vplivalo na poslovni uspeh Železarne.

TRANSPORT

Povečana proizvodnja se kot večji obseg dela pojavi tudi v vseh oblikah

medobratnega transporta. Intenziviranje dela na transportu je najbolj izraženo s številom kamionskih in lokomotivskih ur na tono blagovne proizvodnje. Prvič je doseženo manj kot 0,4 ure.

V decembru je strošek na plačani stonjini znašal 235.314 din, kar pomeni štirikratno preokračanje nad tolerirano višino. Menim, da je potrebno, da vprašanje dovoza in pravočasnega razkladanja tudi v opravičilo povišani stonjini, podrobneje pojasnimo.

Že v začetku meseca je iz Bakra prihajala ruda naložena v Tad vozove, ki imajo izredno ozko odprtino za razkladanje (izspanje). Ker je bila že mokra ruda naložena, se je med potjo močno zbil in je bilo razkladanje izredno naporno in počasno. Posledica je nabiranje tovora na medpotnih postajah in stonjina na postajnem prostoru. V dneh od 12. 12. do konca meseca pa je precej močnejši dovoz koksa (iz uvoza) in rude, ki je bila vsa nekoliko zmrznjena, za kar je bil vseskozi otežkočen proces razkladanja. Posebni problem pa nastaja pri razkladanju koksa, ki je naložen na štiriosne vozove, zaradi prekladanja na dvosne vozove. Tu pride do dolgega zadrževanja tujih in JZ voz, kakor tudi ogromno premikalnega dela za dostavo voz na prekladalna mesta in ponovno dostavo voz na dokončno razložitev.

Takšen način razkladanja zadržuje celoten čas razkladanja tudi za ves ostali tovor, ki pa močno vpliva na stonjino v globalnem obračunu. To je poglavitni vzrok za nastalo stonjino na postajnem prostoru, ki je v decembru znašala kar 85.755 din. Vendar je Železarna po pogodbi iz čl. 2 dolžna v primeru večjega

dotoka voz ali drugih ovir pri razkladanju, uvesti neprekinjeno razkladanje in bi s tem stonjina na postajnem prostoru v glavnem odpadla, precej bi se znižala tudi stonjina v individualnem in globalnem obračunu.

Precej stonjine za tuje vozove je povzročilo tračno železo, ker se razklada v obratu HVŽ s tirnim dvigalom.

koks	548 voz
staro železo	133 voz
jedavec	53 voz
ferolegure	6 voz
tračno železo	110 voz
valji	3 voz
koluti	3 voz
magnezit	2 voz
glini	5 voz
stroji	1 voz
železni prah	9 voz
dolobloki	2 voz

Pri razkladanju starega železa so roki zadrževanja voz zelo dolgi, ker se zaradi pomanjkanja starega železa tovor ne razklada v skladišču, temveč direktno v posode za odvoz v obrat.

Razkladanje tujih voz po materialih:

7.204 ur, popr. zadrž.	13,1 ur
1.895 ur, popr. zadrž.	14,9 ur
4 ur, popr. zadrž.	13,2 ur
110 ur, popr. zadrž.	18,3 ur
2.573 ur, popr. zadrž.	23,0 ur
83 ur, popr. zadrž.	27,6 ur
135 ur, popr. zadrž.	45,0 ur
12 ur, popr. zadrž.	6,0 ur
152 ur, popr. zadrž.	30,2 ur
58 ur, popr. zadrž.	58,0 ur
273 ur, popr. zadrž.	30,3 ur
24 ur, popr. zadrž.	12,0 ur

Glede na dovoljeno zadrževanje tujih voz, ki je 8 ur, je doseženo povprečje meseca 15,2 ur zelo visoko.

Vse možne kombinacije za znižanje stonjine, ki so v skladu s pogodbo, so bile izkoriščene. Upoštevane

so bile ure zadrževanja tovora in izvršeni zapisniki za zmrzlo ter upoštevani pri dnevem globalnem obračunu. Skupna vsota tako znižane stonjine je 17.051,00 din, kar predstavlja precej, ker se vsota stonjine znižuje le pri globalnem obračunu.

PREDLOG REORGANIZACIJE VSEBUJE TISTE ELEMENTE, KI SMO SI JIH ŽE DALJ ČASA ŽELELI

V sredo, 15. januarja, so predstavniki družbenopolitičnih organizacij Železarne razpravljali o predlogu za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v Železarni. Predlog je na seji obrazložil direktor SEOP Rudi Rozman.

V svoji razlagi je poudaril, da se v Železarni predvideva 19 TOZD in delovna skupnost Skupne službe. Po tem predlogu praviloma vodje TOZD sodelujejo z glavnim direktorjem Železarne. Glede na to, da zaradi precejšnjega števila TOZD to sodelovanje ne bi bilo učinkovito, predlog vsebuje tri variante TOZD, katerih direktorji bi bili pomočniki glavnega direktorja, koordinatorji in izvršilni organi za določene skupne naloge na ravni Železarne. Zaradi večjega števila TOZD, je v predlogu predvidenih manj odborov in komisij kot doslej.

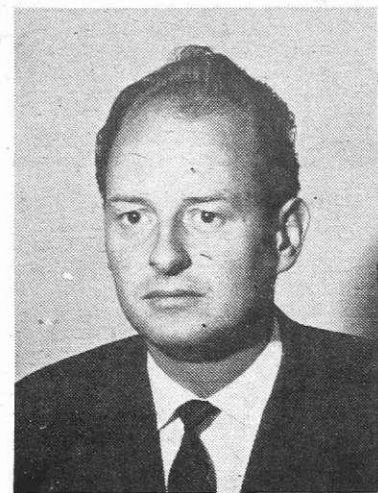
Govornik je v nadaljevanju dejal, da se je pri sestavi predloga izhajalo iz predpostavke, da se iz organizacijskih vidikov oblikujejo take enote in povezave, ki bi bile osnova za reševanje vsebinskih vprašanj. Smisel reorganizacije bo namreč poglobljena vsebina upravljanja in odločanja. Ker predlog ne vsebuje vsebinskih opredelitev o zajemanju, razporejanju in delitvi dohodka, je menil, da se takoj pristopi k reševanju teh vprašanj. To je namreč velika in odgovorna naloga, katere rešitev bo zahtevala precej časa.

V razpravi, ki jo je podprl in vodil predsednik tovarniške konference osnovne organizacije sindikata Franc Kobentar, je sodelovalo več udeležencev.

Valentin Erjavšek, sekretar tovarniške konference Zveze komunistov, je navedel pozitivne strani in pomanjkljivosti dosedanje samoupravne organiziranosti, s poudarkom, kaj se želi doseči z novo organizacijo. Pri tem je menil, da se hoče z večjim številom TOZD dati pogoje in ustvariti organizacijsko osnovo, ki bo omogočala nadaljnje vsebinsko poglobljanje samoupravnih odnosov v Železarni. Vzporedno s tem pa je seveda treba reševati tudi delitev celotnega dohodka na nivoju TOZD. Zato bo hkrati s pripravi za novo organiziranost, je zaključil sekretar, potrebno izdelati tudi ustrezen predlog medsebojnih ekonomskih odnosov.

V nadaljevanju so v razpravi sodelovali še Rudi Makra, Anton Pinjar in Karel Pogachnik.

To je bila prva razprava predstavnikov družbenopolitičnih organizacij Železarne o predlogu za novo organizacijo upravljanja in ravnanja v Železarni. Z upoštevanjem pripomb vodstev družbenopolitičnih organizacij, odbora za uresničevanje ustave in kolegija Železarne, bo dopolnjen predlog ponovno predložen vodstvu družbenopolitičnih organizacij Železarne, za tem pa bo dan v razpravo vsem delavcem.

V nedeljo, 19. januarja, ko se je dan poslavljaj, smo se poslovili od Franca Medja. Ob mrki sivini zimskega večera je bilo pokopališče turobno. Gore so se odevale z meglenimi pajčolani, pevci so zapeli žalostinko in vsem, ki smo ga pospremili na njegovi zadnji poti je bilo hudo ob odprtem grobu našega dobrega tovariša.

Poslovili smo se od človeka kremenitega značaja, bogatega plemenitih vrlin. Z mnogimi ga je obdarila narava, z mnogimi ga je obogatilo trdo življenje. Že kot otrok je moral začeti skrbeti za svoj obstoj. Ko je prišel kot mlad fant na Jelenice, si je v Železarni pridobil znanje visokokvalificiranega orodjarja. Svoje izobraževanje je nadaljeval na srednji tehnični šoli, kjer je diplomiral z vzornim uspehom. Hitro je napredoval na odgovorna delovna mesta in bil nazadnje zaposlen na delovnem mestu šefa odseka v nabavni službi.

Njegova marljivost, priaznavnost, natančnost, močna volja, iznajdljivost v vsaki življenjski priliki, ki so bile njemu svojstvene, nam bodo ostale v živem spominu. Posebno se je odlikoval po svoji nesebičnosti, iskrenosti in pravičnosti.

Včasih je izrekel ali napisal tudi besede, ki posameznikom niso bile všeč. Če smo se pritoževali čez težave, je znal vsakega prepričati v čem in kje je bistvo teh. Zavedal se je, da graditev samoupravne socialistične družbe ni lahko delo. Zavedal se je, da so za tako veliko stvar potrebni tudi veliki in dolgotrajni napori, veliko samoopovedi, veliko poguma in smelosti.

Bil je eden iz množice tistih ljudi, ki vedo kaj

Razpoloženje delavcev v TOZD VET in naši podatki o delovni problematiki kažejo, da se tudi v obratih vzdrževanja, energije in transporta odraža utrip intenzivnejšega dela. Želimo, da bi težave prvih januarjskih dni ne pokvarile dobrega delovnega ritma, ki že na začetku leta obeta, da bomo izpolnili gospodarski načrt za leto 1975.

Miroslav Noč

V SPOMIN FRANCETU MEDJU

hočejo, ki vedo in se zavestno borijo v časa v katerem živimo. Z globoko vero v zmago socializma je bil predan boju, ki ga bojuje napredno človeštvo proti mračnjstvu, za humane odnose med ljudmi, za mir v svetu, za sožitje in mirno sporazumevanje. Svojih sil ni nikoli štedil. Nikoli ni nobenemu odklonil svoje osebnosti pomoči. Kolikim ljudem je pomagal s svojim razumskim in fizičnim delom.

Kako rad je govoril o svojih dobrih ljudeh iz bohinjskega kraja. Pripovedoval je dogodke iz narodnoosvobodilnega boja, dogodke po osvoboditvi, ljudske šege in navade, opisoval nekdanje življenje pastirjev in majeric, drvarjev in lovcev. Kako rad je preživljal svoj prosti čas v bohinjskih hribih, kjer je podoživljal svojo mladost.

Ni bil literat, da bi zapustil romane, ni bil znanstvenik, da bi zapustil znanstvene ekspertize, ni bil umetnik, da bi zapustil umetniške podobe. Bil pa je bogat življenjskih modrosti, bogat vere v zmago socializma, v zmago delovnih ljudi. Zato mu je kolektiv zaupal odgovorne naloge in je bil v letih 1967—1968 tudi predsednik upravnega odbora Železarne. Svoje stike, vse svoje težave, vso svojo bol, ki jo je preživljal kot težek bolnik, je nosil sam. Redkokdaj je potožil.

Na svojem delovnem mestu je bil cel človek, za njim je nastala vrzel. Hudo nam je, ker je kruta bolezen prekinila življenje polno mladostne moči, bogato izkušnje z mnogimi neizpolnjenimi načrti, upi in željami. Družina je izgubila dobrega moža in očeta, mi pa dobrega sodelavca.

Sodelavci

Železarski globus

ITALIJA

Italijanska železarska družba Italsider, je zgradila v svoji železarni Taranto, napravo za kontinuirno vlivanje jekla z dvema žilama. Letna proizvodna zmogljivost nove naprave je 1,5 milj. ton. Tako bo letna proizvodna zmogljivost železarne Taranto narasla na 10,5 milj. ton surovega jekla letno.

Spomini na našo revolucionarno preteklost

Ivan Jan

3

MRTVI NE LAŽEJO

(odlomki iz knjige)

— Pojdi in uredi s Filipom. Ne prikaži se več sem! Veš, kam moraš! Če se prideš, te uničim s temi svojimi rokami! Operi umazanijo!

Se bolj se je skrčil njegov prijem in iz oči mu je sijala divja jeza.

Gledala ga je prestrašeno in še bolj začudeno. Ni mogla razumeti nenadnega napada. Samo gledala ga je, iz ust pa ni mogla spraviti besede.

Aleševa moč je bila vsa v rokah. Zdaj jo je stisnil tako močno, da je kriknila. Ni se poskušala braniti, le objeti ga je hotela. Zabolelo jo je, da je vzdihnila:

— Ne nori!
— Boš ali ne boš? pi odnehal Aleš ter sikal vanjo.

To je priklicalo stražarja, ki sta stala takoj za vrati. Skočila sta k razkačenemu Alešu in mu iztrgala dekle.

Aleš se je tedaj zavedal. Onemoglo se je sesedel na stol in zadihano opazoval Martino, ki se je boječe umikala k vratom.

Aleš se je žalostno nasmehnil.

Tedaj se je Martina spet vrgla k njemu in zajokala. A ni vedela zakaj. Zaradi strahu, nemoči ali zaradi sprostitev? Zaprepačena je bila nad Aleševim početjem, morda je spoznala, da je bilo vse poniževanje zaman.

Aleš pa jo je samo gledal in si podpiral glavo s rokami, ki jih je oprl na mizo. Nobene besede ni našel več.

Dekle je spregovorilo prvo:
— Aleš, ne delaš prav. Pomagati sem ti hotela!

Stražarja pa sta že dvignila Aleša in ga gnala proti vratom. Ko je bil že med podboji, je skočila za njim in kriknila:

— Aleš ne bodi tak!

Aleš pa se zdaj ni mogel niti ozreti. Bilo je prebruto. Če se kaj, samo še zaničevanje ji lahko pomaga. Zgrbil se je med stražarjema in odšel dalje po hodniku.

— Aleš! je še enkrat kriknila za njim.

Med stražarjema se je zgubil za ogledalo, ne da bi se ozrl. Martina se je sesedla na mizo kakor pogorelec...

Aleš je slonel v celici tako slaboten, kot bi doživel najhujše mučenje. Vmes je tiho stokal in si zdaj želel smrti, zdaj spet dihujo moč, da bi z

njo razbil vse zidove in obračunal s Filipom. Neznosna teža ga je pritiskala tudi zato, ker se je čutil krivega za toliko smrti...

Noč je bila dolga in mučna. Podaljševale so jo še hude sanje. Vsi so preganjali vse, a nihče ni mogel bežati...

Nikoli se mu ni ponudila priložnost, da bi komu pošepnil ali kakorkoli povedal o Filipu. Nikoli na hodniku ni srečal nikogar. Za to so poskrbeli...

Šele prihodnji dan se je toliko umiril, da je skušal urediti misli. Aleš zdaj mu je neprenehoma ključalo po glavi, da je Martina zašla v umazane vode.

In v uniformi?

Kakor bi ga nalašč dražila in poniževala pred gestapovci. Ni si mogel razložiti, da je bil tako slab učitelj, še manj pa, da se lahko ljubezen, o kateri je govorila, lahko kaže v tako čudni obliki. Kdo ve, kaj je storil Werner? ga je razjedala nemoč. In čimbolj se je trudil, da bi si jo izbrisal iz glave, bolj ko jo je izganjal iz srca, bolj se je jezil nase. Zdaj se bo gotovo spet začelo po starem. Čudno, da ga še niso razčetrili?

Odgovor na to je bil že pripravljen: Moral je pred obersturmführerja!

— Pametno in lepo dekle imate, pa jo nečete poslušati! je začel.

Aleš je molčal in stiskal zobe. Če bi bila sama, bi se ga zdaj lotil.

— O vaši zaročenki sem govoril, je pribil Werner še enkrat. — Ne bo ji najbolje, če boste tako zakrknjeni!

V njegovem glasu je bila pretnja, in to je Alešu odprlo usta.

— Deklet, ki nosijo uniformo, mi ne moremo in nečemo imeti za zaročenke!

Wernerja je Alešev odgovor razčelil.

— Pustite žaljivke. Še enkrat vam ponujam priložnost in vas opozarjam, da je zdaj zadnji čas. Skušam vas razumeti, vendar poznam meje. Tu je zdaj samo dvojje: lepo življenje in čast ali smrt! Kaj vas ne gane prihodnost in zaročenka? Odločite se!

Po teh besedah sta se spogledala, kot bi jima iz oči švignil vroč plamen.

Tolmač je prevajal in čakal, če se bo Aleš še oglašil. Ta res ni imel več namena govoriti, da ne bi pojedel

svoje besede, vendar je šlo zdaj tudi za Martino. Gestapovec je čakal, da ga bo uklonil z njo. In to mu je hotel pojasniti, zato je rekel:

— Enkrat za vselej vam povem, da raje takoj zdaj v smrt, kakor z vami! Pa če v to mešate tisto dekle ali ne! Čudim se vam, da tega še niste doumeli!

Tolmač je skušal omiliti besede, pa se mu ni posrečilo. Gestapovec je prebledel, stisnil pest in zamahnil. Aleša je zadel, da se mu je pocedila kri.

Aleš pa se je grenko nasmehnil! S hrbotom roke je obrisal kri in opazoval gestapovca, ki se je potem, ko ga je udaril, obrnil stran.

Potem so ga na njegovo znamenje spet odgnali v celico.

Bernard in Aleš sta se začudila, ko so ju spet dali skupaj. Pravzaprav sta se drug drugega razveselila. Kdo ve, čemu so ju združili, važno je bilo le, da nista bila več vsak zase. Gotovo sta že blizu smrti, pa nečajo z njima trošiti preveč prostora, pa si razlagala. O smrti sta govorila le malo, kadar pa je beseda le nanesla tako, da se ni bilo mogoče ogniti, sta o njej razmišljala kot o nekakšnem pojavu, ki je zanj drugačen kakor za vse druge.

Nič novega ti ne odkrivam, je nekoč rekel Bernard, toda tako je že od nekdaj: nasilni oblastniki so vse in vsakogar, ki so se ga bali, preganjali različno. Če so bili močni, malo mileje, če jim je grozil propad, bolj surovo. Tako je zdaj. Verjemi, da se oni bolj boje jutrišnjega dne kakor midva!

Aleš je čutil podobno, le da je Bernard te misli znal lapše povedati. V njegovi pripravljenosti, ki je bila Wernerju tako všeč in spotakljiva hkrati, pa je nekeje na dnu še vedno tlela iskrica upanja. Morda na to, da bo vojske kmalu konec, kakor jih je prepričeval komisar Silvester?

A kako, ko se je po besedah profesorja, ki jim je povedal največ novega, vojska šele razigrala. Nekateri voditelji so mu to hudo zamerili in mu očitali, da je plašljivec, da vnaša brezup in uči krivo vero. Računati na to, da bi gestapovci popustili, pa ne bi bila le neumnost ali vsaj nativnost, kakor je dopovedoval Martini, temveč tudi izdaja ideje, za katero se bojujejo, in samega sebe. Martina mu je zdaj bolj škodovala kot koristila. Kaj bo storila vsa zbegana, nesamostojna, brez moči in zdrave presoje! Ni je mogel pozabiti, četudi ji je pokazal hrbet. Misel, ki se je lovila okoli nje, želja in žalovanje po njej in zaradi nje ga je budila in preganjala.

Abram je stopil pred konja in si začel previdno in počasi izbijati prehod. Hodil je ritensko in pogledoval na levo, in desno, da se ne bi njegov voz zataknil ob drugega.

— Kaj pa še hočeta? so ga spraševali in mu z roko nakazovali smer.

— Kaj! je metal glavo z ene na drugo stran. Še hekt vina!
— Od vseh?
— Kaj jaz vem! Ritoplaterju sta kar dvesto še naložila.
— E, e, eha! je dvignil roko Brajer.
— Na, na, Zoja! je Abram vlekel kobilo.
— Dobro? je pogledoval Brajer čez voz.
— Ij! je pognal Abram in izpeljal iz zagozde.
— Kaj so Ritoplaterju naložili? je vpraševal Brajer, viseč z

voza.

— Dvesto repete!
— Madonca! In tebi?
— Hekt!
Vozniki so drli skup.

— Se tepó? so stegovali glave k Brajerjevemu ramenom.

— Ne, je rekel Brajer, zagledan v direndaj spodaj. Krajcer je na vrsti!

— Ta se jim pa ne bô dal! je ustavil Abram in porinil klobuk na teme. Od dvainštiridesetega jih je služil!

— Jo.

— Tiho, vidva!

Brajer se je obrnil, a se noben obraz ni skazil. Vsi so gledali mimo in poslušali.

— Kaj vpije? je vprašal stari Gabrc in si ožemal nos.

— Da se ni boril za tole!

— Tiho, no!

Na podu sta se spet glasno ogovorila Trinalter in Krajcer.

— Kaj, kaj? je ugovarjal Krajcer in se ritensko umikal s stopnic.

Trinalter je strmel vanj in rezal z zamahi predse. Ni ga bilo slišati.

— O ti kurba! se je vzpel Krajcer za stopnico višje. Si pozabil, da sem te trinštiridesetega iz otave potegnul kot miš? Da si bil bolan! Ko to ni zaleglo, si bil oče številne družine. Šele ko smo vso tvojo številno familijo pretipali, si se vdal.

Trinalter se je umikal na pod, Krajcer pa se je vzpel še za stopnico višje.

Nimam! je zarjovel Krajcer in s prizemnikom udaril po pragu. Jaz sem se boril za drugačno svobodo. Ne za takšno, da me bodo mobiliziranci, ko bo konec, osvobajali za vino.

Ja, ja, se je obrnil k Četaruju. Kar pridi! Posebno ti, Četar! Ne pozabi, da imam šmajser.

Meni boš ti pël! se je režal Četaruju in ritensko drsal po stopnišču. Jaz sem se za novo družbo že natepel, zadaj se bom pa zase. Vina pa nimam. Kar povejta Šešlju! Ja, ja, njemu! Mislita, da se bom stegnul pred njim?

— Čujta! je obstal. S temi mulci vred, je pokazal na Pregarce, se lahko prikažete. Eden za drugim boste šli v trinajsto.

Hotel je še nekaj reči, a ga je potegnilo nazaj, da se je začel loviti na roke.

Vozniki so si z vpregami že laže izbijali prehod. Čemerno so se pozibavali na prednjem koncu voza. Zaviti v konjske odeje ali sotorska krila so bili kot scela. Nihče ni ganil z roko ne z glavo. Tudi če je bil ogovorjen, se ni premaknil.

Ljudje so že vedeli, kaj se godi spodaj. Tudi jih ni več imelo, da bi prisluskovali vpitju, ki je bilo pogostno. Skoraj vsak je kaj vpil in jamral. Vdali so se v čakanje in v dež, ki je spreminjal smer. Pridno

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

30

Anton Kocjančič

V PARIZ PRI ZADNJIH VRATIH

Precej daleč od mostu so se videli osvetljeni stebri imenitne neznane zgradbe. Pogled po reki navzgor pa je odkril v daljavi dva osvetljena priklesana stolpa — seveda — to je Notrdamska cerkev na otoku na Seni. Vedno novi zanimivi cilji so vabili, toda, ker je bilo že pozno, sva sklenila, da se vrneva. Spet sva prišla do obelisk in mimo tiste pariške osi s široko, osvetljeno, hrumečo avenijo, ki se je končevala pri neznatem osvetljenem objektu.

(Drugi dan smo pri ogledu mesta najprej prišli prav sem — tista cesta je avenija Elizejskih poljan — najimenitnejša cesta v Parizu — in tista svetla reč na koncu je slavolok zmage.) Potem sva ob slabi razsvetljavi tam na vogalu pri spomeniku na tabli prebrala, da sva bila na trgu Concorde — na najznamenitejšem trgu Pariza. (Med francosko revolucijo je na tem trgu stala giljotina.) Ne ravno kratka pot nazaj nama ni delala težav.

Drugi in tretji dan smo še bili v Parizu. Dobro podkovani vodič nas je vodil po mestu. Seveda nismo vseh razdalj prehodili, na daljših nas je prevažal naš avtobus. Začeli smo prav tam, na Place de la Concorde. Takrat je bilo jutro in sredi prostrane trga se je zdaj dobro videl tisti visoki, petindvajsetmetrski, iz enega kamna sklesani, iz Egipta pripeljani obelisk — na vseh štirih straneh ves popisan s hieroglifi. Na levo tam, za tistim sinočnjim zidom, se razprostira Tuilerijski park. Potem smo zavili na cesto, ki je sinoči najbolj hrumečala: po aveniji Elizejskih poljan in se pripeljali pred slavolok zmage: to je 50 m širok in 50 m visok kolos z reliefi in z grobom neznanega vojaka. (Tudi tu so se med okupacijo v zadnji vojni Nemci grdo obnašali in tega jim Francozi ne bodo pozabili.)

Po aveniji Kleber se pride do palače Chailot in do spomenika maršala Focha. Mislim, da je s ploščadi, med obema kriloma palače, najlepši pogled na Pariz. Vse je urejeno v park velikih razsežnosti. Pod seboj vidiš jenski most čez Seno — takoj onstran mostu pa kipi v nebo čez 300 m visoki Eifflov stolp — masa železnih profilov in pločevine — izoblikovanih v dovršeno obliko. Za njim se park zaključuje v vojaško šolo, domom invalidov in Napoleonovo grobnico. Dalje v globino pa sili pogled v mesto in iznad streh izstopajo nove znamenite stavbe Pantheon, Notrdamska cerkev, Magdale na in Louvre. Večino od teh smo si potem še ogledali.

Potem smo se peljali še na vrh Montmartra. »Hiša na hiši in še ena gor viši!« Cesta pelje navkreber in tam v strmini na prisojni legi, na prostoru, kamor bi lahko postavili še nekaj hiš, uspeva še vedno lepo obdelan vinograd. Pravijo, da njegov lastnik ne proda tega sveta niti za zlat denar. Na vrhu Montmartra se radi zbirajo slikarji, postavljajo svoja platna in slikajo. Tu gori je tudi velika nova cerkev Sacré Coeur. Zgrajena koncem prejšnjega in v začetku tega stoletja.

Od tu — s te urejene višine, je tudi krasen razgled na mesto: hiše, strehe, ceste, okna! Za temi okni pa življenje nekaj milijonov ljudi: inteligentnih, prebranih, zvutih, veselih in glasnih, mladih in starih, podjetnih, samozavestnih in svobodoljubnih Francozov.

Tu pod nami je Pariz, »teh pet tisoč hektarjev sveta, na katerih se je največ mislilo, največ govorilo in največ pisalo« — kakor je rekel Giraudoux. Če so mu vsi drugi pritrdili, da je tako, mu lahko pritrdimo tudi mi!

Patina, ta pečat časa in preteklosti na stebrih, zidovih in spomenikih. Nanjo so nekateri tako ponosni! Pariz in Parizani so jo imeli dovolj

in čez glavo! Zato so se na široko lotili čiščenja znamenitosti svojega mesta. Postavili so odre in s sistematično naravnavo curkov peska in vode očistili že velik del očrnelih stavb, tako, da so se še stari Parizani zavzeli nad njihovo belo lepoto.

Tretji dan smo zapustili Pariz, toda čudno — prav pri tistih vratih smo ga zapustili, kjer smo prišli vanj, tam od koder se pride iz Normandije — in smo mislili, da so zadnja in stranska. Torej le niso najmanj pomembna. Potem smo zavili proti Dijonu, preko Champagne. In potem proti Baslu v Švici — proti Innsbrucku v Avstriji in proti domu.

KONEC

Vezisti jeseniško-bohinjskega odreda slikani na Vogarju leta 1944

MARIJA ZUPANČIČ - VIČAR SEKRETARKA OK ZKS JESENICE

V sredo, 15. januarja, je bila 6. seja občinske konference Zveze komunistov občine Jesenice. Na dnevnem redu se je bila ocena enoletnega delovanja občinske konference Zveze komunistov in njenih organov, volitve novega sekretarja komiteja in sprejem poslovnika konference in njenih organov.

Referat o enoletnem delu članov, organizacij in organov Zveze komunistov v naši občini je prebral LUDVIK KEJŽAR. V razpravi so ga s svojimi poročili dopolnili pred-

sedniki komisij, ki so poročali o uresničevanju programov dela v letu 1974. Konferenca ni sprejela nobenih posebnih sklepov, ker je ugotovila, da smo že doslej sprejeli dovolj

sklepov in ostaja le naloga članov in organizacij Zveze komunistov, da te sklepe uresničujemo. Komite je zadolžen, da pripravi na osnovi nalog akcijski program dela za leto 1975.

Na seji so tudi izvolili novega sekretarja komiteja, ker je dosednji sekretar odšel na novo delovno dolžnost sekretarja medobčinskega sveta Zveze komunistov Slovenije za Gorenjsko. Nova sekretarka je postala MARIJA ZUPANČIČ-VIČAR, ki bo to funkcijo opravljala profesionalno.

Razen teh osnovnih točk dnevnega reda, je konferenca obravnavala še spremembe in dopolnitve statutarnega sklepa občinske organizacije Zveze komunistov, informacijo o evidentiranju članov Zveze komunistov za funkcijo sekretarjev svetov Zveze komunistov in krajevnih skupnostih in informacijo o nalogah pri uresničevanju ustave na osnovi sklepov 3. seje centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije.

DELO VEZISTOV NOV NA GORENJSKEM

Sredi decembra je imel pododbor vezistov NOV Gorenjske svojo redno sejo, na kateri smo razpravljali o našem delu v letu 1975. Po živahni razpravi je bil sprejet sklep, da bo vsak član odbora v svojem kraju iskal nove člane, od katerih bo dobil tudi podatke o njihovem sodelovanju v NOV. Tako bi razširili področje našega dela, ga obogatili z novimi spoznanji in izkušnjami, obenem pa bi spoznali, kako danes živijo še nekateri borci, ki so morda zavoljo bolezni, skromnosti, ponosa ali razočaranosti ostali pozabljeni, potisnjeni ob stran. Z njimi bi morali navezati žive, pristne človeške stike, v razgovorih obuditi spomine na nekdanje dni, da bi spet dobili zaupanje vase, v človeka in družbo, da bi se ne počutili le kot »žrtve« usodnih zgodovinskih naključij.

Za to delo so bili predlagani tovariši: Vinko Berce za radovljško področje, Janez Bertoncelj za Lesce — Bled, Anton Kocjančič za Škofjo Loko, Gabrijel Divjak za Jesenice in Peter Tulipan ter Milan Robič za Kranj.

Namen te poimenske razglasitve zadolženih je, da bi se borci vezisti NOV, tudi sami oglašili pri teh tovariših, ali pa na občinskih odborih ZZB NOV.

Pri vseh teh naših prizadevanjih gre za to, da vezisti NOB najdemo povezavo med preteklostjo in sedanjostjo, da iz resničnih, dokumentiranih virov na zadostni strokovni ravni posredujejo prihodnjim generacijam zaokroženi pogled na zgodovino našega delovanja v NOV. Treba se je zavedati, da so prav vezisti NOV postavili temelje današnjim telekomunikacijam, saj še danes mnogi delajo na tem področju kot strokovnjaki za TT zveze. Tudi primerjava med nekdanjimi kurirskimi zvezami in današnjimi pismo- nošji je več kot očitna.

Na seji smo se domenili, da bi v letošnjem letu vsaj trem članom omogočili brezplačno letovanje. V poštov naj bi prišli predvsem tisti, ki so tega najbolj potrebni. Žal pa so naše finančne možnosti tako skromne, da kljub najboljšim željam kaj več ne moremo napraviti, zato upravičeno pričakujemo tudi od naših občinskih odborov ZZB NOV malo več razumevanja in pomoči, kajti tudi naše delo spada v okvir skupnih prizadevanj za osvetlitev zelo pomembnega trenutka naše zgodovine,

**JAVORNIŠKI
UPOKOJENCI
3.852,00 DINARJEV
ZA KOZJANSKO**

Pred koncem starega leta se je sestel upravni odbor društva upokojencev na Javorniku na svoji seji in pregledal svoje delo v preteklem letu. Ugotovili so, da so sprejete naloge na začetku leta 1974, skoraj v celoti izvršili.

Že na članskem sestanku v decembru so se dogovorili, da letos za silvestrovanje v domu upokojencev vpeljejo bone — kot vstopnino. Izkupiček pa bodo v celoti namenili za potresno področje na Kozjanskem.

Tako so v akcijah za Kozjansko zbrali 3.852,00 din. Silvestrovanje je prineslo 1.550,00 din, koncert mladih citrašev 662,00 din, ostalo pa so prispevali člani vsak po svojih finančnih možnostih.

Javorniški upokojenci, nekateri celo s prav nizkimi pokojninami, so pravilno in s humanostjo prisluhnili solidarnostni akciji za Kozjansko, kajti ni hujšega, kot če ostaneš čez noč brez strehe.

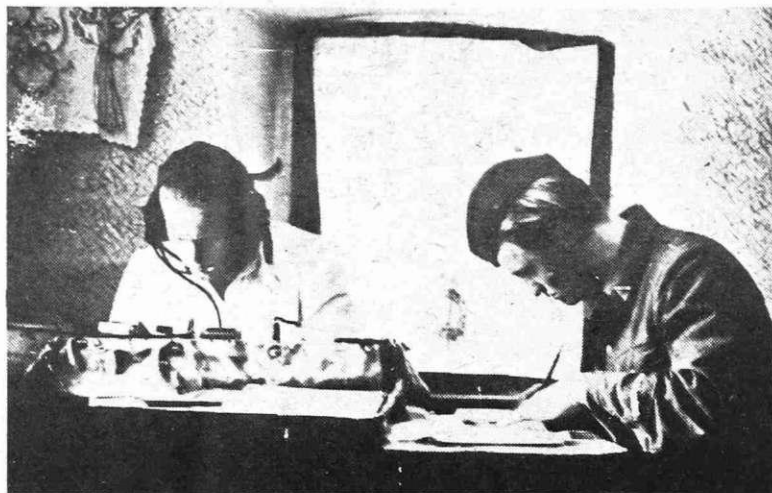
Tradicionalno silvestrovanje je potekalo v prijateljskem in tovariškem vzdušju. V lepo okrašenih prostorih doma upokojencev je bilo ta večer — kot v mravljišču. Daleč naokrog se je razlegel glas harmonike in vneti plesalci so se vrteli in prijetno zabavali.

Ob prihodu novega leta so si veselo stiskali roke in si čestitali z željo, da novo leto 1975 prinese vsem zdravja in mir, mir na vsem svetu.

JO-TE

saj je še mnogim stvarim in dogodkom treba dati pravo mesto, v kolikor nam je do tega, da se bodočim generacijam ohrani verna in zgodovinska objektivna resnica o NOB.

Na kraju še enkrat poudarjam že nekajkrat izrečeno željo, da bi se predstavniki radio-klubov udeleževali tudi naših sej, da bi skupaj reševali probleme v zvezi s SLO, saj nam izkušnje ne manjka. F. Gracer

Radio stanica jeseniško-bohinjskega odreda v Ziljski dolini — Maloše (sli- kano 16. 5. 1945). Na sliki je tudi naš sodelavec (desno) Valentin Erjavšek

Z ZADNJE SEJE IO OBČINSKE KONFERENCE SZDL JESENICE

Na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice, ki je bila 15. januarja, so najprej obravnavali priprave na sejo konference, ki bo predvidoma 4. ali 6. februarja. Dogovorili so se, da bodo na seji obravnavali poročilo o poteku zadnjih volitev, o konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti, o samoupravnem informiranju, o pravilih in statutu občinske konference SZDL.

V nadaljevanju so obravnavali predlog za izvedbo kandidacijskega postopka za novega predsednika družbenopolitičnega zbora skupščine občine Jesenice, ker je dosednji predsednik Tomaž Ertl odšel na novo delovno dolžnost v republiške organe. Sprejeli so sklep, da bodo v verifikacijo krajevnim organizacijam SZDL in sindikalnim organizacijam v organizacijah združenega dela predlagali Mirana Ogrina in Teodorja Kreuzerja.

Na seji so obravnavali predloge enajstčlanskega odbora za odnose med samoupravno družbo in cerkvijo ter devetčlanskega koordinacijskega odbora za pripravo, spremljanje in usmerjanje družbenega plana občine. Oba predloga so sprejeli in jih bodo predložili v dokončno potrditev konferenci.

Govorili so tudi o predlogu proračuna občinske konference za letošnje leto. V zvezi s tem so ugotovili, da zaradi inflacije, dosedanja stopnja od družbenega proizvoda občine, ki je bil dosežen za dve leti nazaj, ne ustreza več za formiranje potrebnih sredstev za delovanje organizacije. Za to so sklenili, da bodo predlagali spremembo stopnje, da bodo za povečan obseg dejavnosti SZDL zagotovljena tudi ustrezna sredstva.

B.

KOMUNISTI O NADALJNEM RAZVOJU KRAJEVNE SAMOUPRAVE NA JAVORNIKU

Prejšnji četrtek so se v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku, na rednem sestanku, sestali člani osnovne organizacije ZKS Javornik-Koroška Bela. Komunistom je bilo posredovano poročilo o opravljenem delu pri uvajanju delegatskega sistema v krajevni samoupravi. Iz posredovanega poročila povzemamo, da sta bila tako koordinacijski odbor za izvedbo volitev in izvršni odbor krajevnih organizacij SZDL uspešna v predvidenem obdobju in tudi po decembrskih volitvah. Iz posredovane informacije je razvidno, da bo prva seja novoizvoljene skupščine krajevnih skupnosti v torek, 28. januarja.

V nadaljevanju sestanka so bili komunisti seznanjeni s predlogom za sestavo novega sveta krajevnih skupnosti, ki ga bo izvršni odbor krajevnih organizacij SZDL posredoval na prvi seji skupščine krajevnih skupnosti v razpravo in potrditev. Komunisti so se na sestanku zavzemali za še bolj usklajeno delo organov v krajevni skupnosti, kar bo glede na delegatski sistem, ki ga uvažamo, nujno potrebno. V prihodnje bo zaželeno še tesnejše sodelovanje skupščine in sveta krajevnih skupnosti s temeljno delegacijo v zboru krajevnih skupnosti občinske skupščine in pa s splošno delegacijo samoupravnih interesnih skupnosti, ki je bila izvoljena na decembrskih volitvah.

Komunisti so se dalj časa zadržali tudi pri problemih, s katerimi se srečujejo organi krajevnih skupnosti. Znano je, da je bil okvirni program sprejet v letu 1973, vsebuje pa naloge in akcije, ki naj bi jih uresničili ob tesnem sodelovanju s samoupravnimi interesnimi skupnostmi. Tu je mišljena predvsem izgradnja otroških vrtcev na Tomšičevi cesti in na Koroški Beli. Predlagali so sklic posebnega sestanka še v tem tednu, kjer naj bi pristojni organi poročali o doslej opravljenem delu na tem področju.

Sekretar osnovne organizacije ZKS tov. Berce je komuniste obvestil še o pripravah na ustanovitev sveta ZKS, o čemer so razpravljali na nedavnem seminarju sekretarjev ZKS v Kranjski gori ter na seji občinske konference ZKS, ki je bila v prejšnjem tednu. Svet ZK naj bi organizacijsko povezoval ter usklajeval delovanje komunistov kjer že imajo osnovne organizacije ZK, oziroma imajo skladno z določili statuta ZKJ možnosti za morebitno ustanovitev aktiva ali osnovne organizacije ZK. Poudaril je, da bi prav z ustanavljanjem osnovnih organizacij ZK in aktivov komunistov in nazadnje tudi z ustanovitvijo sveta ZKS, še bolj poživili družbenopolitično dejavnost na območju krajevnih skupnosti.

or

Novice iz radovljjske občine

Po dolgotrajnih razpravah v raznih komisijah, organizacijah in drugih organih, kaj bo z gradnjo novega Park hotela, so delegati vseh treh zborov občinske skupščine na izrednem zasedanju, ki je bilo prejšnjo sredo 15. januarja, ovrgli prvotni predlog izvršnega sveta po katerem naj bi gradili nov hotel po novem projektu za dve nadstropji nižji od predvidenega. To bi pomenilo 160 postelj manj, nov projekt in zavlčevanje že tako prekoračenega roka, ki že zdaj povečuje stroške nad 8 milijonov starih din. Po burni razpravi in po ponovnem zasedanju izvršnega sveta, so se delegati odločili za prvotni projekt hotela in sklenili, da se mora takoj pristopiti k rušenju starega objekta.

14. januarja je bila razširjena seja predsedstva občinske skupščine, ki so se udeležili tudi predstavniki republiške in občinske komisije za varstvo okolja, Ljubljanske banke, Viatorja, zavoda inž. S. Bloudka in še nekateri strokovnjaki s področja urbanizma. Razpravljali so o problemu gradnje Park hotela in drugih objektov ob Blejskem jezeru. Izrekli so soglasje z novim zizadnim načrtom centralnega turističnega področja Bleda, v katerem so upoštevani tudi vsi ekološki in drugi dejavniki pri varstvu okolja.

Na 5. razširjeni seji občinskega sindikalnega odbora delavcev vzgoje in izobraževanja 16. 1. so razpravljali o ciljih in možnostih celodnevne bivanja učencev v šolah. O pripravah, ki jih že izvaja Zavod za šolstvo SRS, je navzoče seznanila strokovna sodelavka zavoda Jelica Mesesnel. Sprejeli so sklep, da je treba postopoma uvajati celodnevno bivanje v občini in sproti reševati prostorske in kadrovske potrebe in poskrbeti za stanovanja prosvetnih delavcev.

Po sklepu občinskega sveta zveze sindikatov bodo vse osnovne sindikalne organizacije morale opraviti svoje občne zbore že do konca januarja. Na zborih bodo izvolili nova vodstva in sprejeli delovne načrte za 1975. leto. V tem času se bodo sešle tudi konference osnovnih organizacij sindikatov v Verigi, Elanu, LIP Bled, GG Bled in v Vezeninah, ki bodo svoje programe sprejele do 10. februarja.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na petkovi seji podrobno razpravjal o statutu SZDL in pravilniku krajevnih organizacij SZDL ter pri tem sprejel vrsto dopolnil. Prečiščeno besedilo pravilnika bodo obravnavali na javnih razpravah, ki so se že pričele v KO SZDL in političnih aktivih v delovnih organizacijah. Spregovorili so tudi o konstituiranju krajevnih konferenc, ki bo opravljeno v januarju in februarju.

Na skupnem posvetu predsednikov in tajnikov vseh krajevnih organizacij SZDL, ki je bil v ponedeljek 20. januarja, so obravnavali statut SZDL in pravilnik KO SZDL, ter se zavzeli za stališča izvršnega odbora glede oraganizacijske in kadrovske strukture novih krajevnih konferenc, ki se bodo konstituirale do konca februarja. Dogovorili so se tudi o pripravah za sklic ustanovnih sej konferenc in o organizaciji javnih razprav o statutu in pravilniku SZDL. Sprejeli so sklep, da bodo bodoče krajevnih konference štele od 20 do 60 delegatov, njihovi izvršni odbori pa od 7 do 15 delegatov. O kadrovski sestavi bodo sklepali koordinacijski odbori potem, ko bodo zbrani podatki o delegatih iz družbenopolitičnih in drugih organizacij, društev in TOZD.

Na pobudo občinskega komiteja so prejšnji teden ustanovili svet ZK tudi v Radovljici. Člani sveta bodo sekretarji vseh treh terenskih in sedmih osnovnih organizacij ZK iz delovnih skupnosti z območja KS Radovljica. Za sekretarja sveta so soglasno izvolili Borisa Šetino.

Iz poročila o dejavnosti komisije za zadeve borcev pri občinskem odboru ZZB NOV, ki ga te dni obravnavajo na občini zborih krajevnih organizacij ZZB je razvidno, da je 1973. leta dobilo 45 članov posojila za gradnjo stanovanj v zneskih od 5.000 do 30.000 din. Lani je bilo deležno teh posojil 30 članov. V dveh letih je 75 prosilcev dobilo skupaj 1.475.000 din posojila, 31 pa se je vselilo v nova stanovanja.

V ponedeljek 20. 1. se je sešla komisija za usmerjanje mladih v vojaške poklice pri občinskem komiteju ZK. Za novega predsednika komisije so izvolili Pavla Triplata, nakar so obravnavali predlog dela za 1975. Komisija bo posebno pozornost posvetila vsestranskemu seznanjanju učencev višjih razredov osnovnih šol in dijakov poklicnih in srednjih šol o pogojih in prednostih vojaških poklicev, za katere tudi v radovljjski občini še ni bilo dovolj zanimanja.

Prejšnji četrtek 16. 1. so tudi v Ribnem konstituirali novo skupščino krajevnih skupnosti, ki šteje 17 delegatov iz vseh štirih vasi — Ribno, Koritno, Bodešče in Selo. Za predsednika so izvolili Gabrijela Ferjana ml., za predsednika novega 7-članskega sveta pa Franca Odra, ki je bil že doslej na tej dolžnosti. Med prioritete naloge KS v l. 1975 so si zastavili zgraditev mostu čez Savo, asfaltiranje ceste Ribno—Bodešče—Koritno, in prevzem ter ureditev zadružnega doma, ki je še vedno v lasti KZ Bled.

Skupščina KS Podnart si je zadala številne naloge, ki jih bo skušala uresničiti v 1975. letu. Najprej bodo asfaltirali cesti Češnjica—Rovte in Podnart—Zaloše—Otoče v skupni dolžini 4,3 km. Uredili bodo okolico kulturnega doma, postavili škarpo in zgradili športno igrišče. Na domu bodo prepletkali ograje in žlebove ter nabavili oljne peči. Tudi letos bodo skrbeli za vsestranski napredek kraja in aktivnost družbenih organizacij, kulturnega in športnega društva in skupaj priredili več pisolav.

V petek 17. 1. zvečer je bil v hotelu Alpe Adria redni letni občni zbor Foto kino kluba Radovljica. O delu kluba je poročal predsednik Ivan Pipan. Število članov kluba se je v zadnjem letu podvojilo. Od 72 članov je skoraj polovico žena in tretjina mladih. Za uspešne razstave svojih del je več članov prejelo posebna priznanja in diplome. Klub redno organizira tečaje in debatne večere, ki jih vodita Franc Jensterle in Jože Poljanec. Na zboru so si zastavili obsežen program dela v l. 1975, med drugim tudi razstavo fotografij spomenikov NOB, ki jo bodo posvetili 30-letnici osvoboditve.

Na zadnji seji TD Bled so sklenili, da bodo tudi letos pripravili več pustnih prireditev. Prva bo v četrtek 6. februarja na blejskem umetnem drsališču, kjer bodo organizirali pustno hokejsko tekmo. V soboto 8. februarja bo šaljivi smučarski tek ne glede na snežne razmere — tudi po suhem. V nedeljo 9. februarja pa bo tradicionalna karnevalska povorka po blejskih cestah, v kateri bo sodelovalo okoli 50 skupin z Bleda in okolice.

Po dolgih letih odlašani so na Bledu začeli pred dnevi podirati najstarejši hotel Petran, ob obali jezera na Mlinem. Hotel je bil do nedavnega zaseden s strankami, ki so jim zagotavljali nova stanovanja v blokih.

V LIP Bled so pričeli v sodelovanju z Dopisno delavsko univerzo iz Ljubljane s poukom na oddelku osnovne šole za zaposlene delavce. Pouk je ob sobotah in nedeljah v sejni sobi podjetja. Obiskuje ga 24 delavcev iz TOZD Bohinj, TOZD Bled in TOZD Mojstrana. Lani je uspešno zaključilo to šolo 26 delavcev.

Letošnja osrednja proslava Prešernovega dne bo v Kropi dne 8. februarja. Potekala bo v znamenju solidarnosti z zamejskimi Slovenci. Zato je ZKPO in gostitelj Moški zbor KUD Stane Žagar, povabil k sodelovanju na proslavo tudi Pevski zbor Radiše s Koroškega in Pevski zbor iz Doline pri Trstu.

Zaradi bolezni članov igralske skupine Delavske univerze Radovljica, ki uprizarja veseligo v Ljubljano jo dajmo, so odpadle napovedane predstave na Bledu, Gorjah in Češnjici. Predvidoma bodo v teh krajih predstave šele okoli 15. februarja.

SREČANJE GORENJSKIH KLUBOV ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Kino Center v Kranju bo v soboto, 25. januarja, ob 9. uri prizorišče srečanja predstavnikov iz vseh gorenjskih KZA (klubov zdravljenih alkoholikov) in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, zdravstvene službe, organizacij združenega dela itd.

Sklicatelj srečanja je Zveza klubov zdravljenih alkoholikov za Gorenjsko in sicer bo to prva redna skupščina te organizacije, ustanovljene novembra 1972 na Jesenicah. Pokrovitelja sta zdravstveni svet Gorenjske in medočinska konferenca SZDL za Gorenjsko. Na skupščini bodo vsi klubi: pet iz Kranja, dva iz Jesenic in po eden iz Domžal, Kamnika, Skofje Loke, Žirov in Radovljice, pregledali opravljeno delo.

Sprico spremenjenih in izboljšanih pogojev dela, ki se kažejo v vse večji podpori in interesu zdravstva, družbenih služb in zlasti delovnih organizacij, bo tudi medklubska organizacija začrtala program za naslednji dve leti na ustrezno višjem nivoju. Temu namenu bodo služile tudi organizacijske izpopolnitve, ki bodo spremljale premike v širši družbi npr.: utrjevanje delegatskega sistema, povezovanje z interesnimi skupnostmi, usklajitev pravilnika in delovanja z novim za-

konom o društvi, itd. Najvažnejši premik v pozitivno smer pa je dosežen že sedaj z vključevanjem v zdravstveno službo na Gorenjskem in prevzemanjem ustreznih obveznosti v zdravstvenem varstvu občanov, ki so prizadeti z alkoholno boleznijo.

Upamo lahko, da se v Zvezo in njene klube včlanjenim 400 zdravljenim alkoholikom, odpirajo ob njihovi skupščini nove možnosti za rehabilitacijo in da bodo v bodoče lahko sprejeli medse še več novih članov, danes še bolnikov.

NE SAMO HVALA - ŠE KAJ VEČ BI MORALI REČI

Krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije terena Podmežaklja, so pred novim letom organizirale sprejem za vse občane terena stare nad 70 let. Vabilu na sprejem se je odzvalo nad 50 oseb. Pevci pod vodstvom pevovodje Jaka Vebra so večer doli z lepo ubrano pesmijo veselo in praznično razpoloženo. Janko Verdnik, predsednik krajevne skupnosti Podmežaklja, pa jim je zaželel v novem letu 1975 obilo sreče in zadovoljstva, predvsem pa zdravja.

Generaciji navzoči na sprejemu, življenje ni bilo poslano z rožami. Preživela je dve svetovni vojni, eno težjo od druge. Pri obujanju spominov na te čase, predvsem pa na zadnjo okupacijo in narodnoosvobodilno vojno, ko je Hitler zapisal naš narod genocidu, se je vsem porajala sicer neizrečena želja, da se taki časi ne bi povrnili nikoli več. Da bi bilo naši mladini prihranjeno gorje in trpljenje, katerega je prehodila ta generacija.

Lep večer je dokazal, da nismo pozabljeni. Le škoda, da so taki večeri tako redki. Prav bi bilo, da bi v naše življenje vnesli več družabnega življenja, ki bi na jesen našega življenja prineslo več vrednosti in veselja.

V imenu vseh, ki so temu res lepemu in prisrčnemu večeru prisostvovali, tako prirediteljem, kakor pevcem iskrena hvala.

Udeleženec

DOLINŠEK IN KREUZER RAZSTAVLJATA NA POKLJUKI

Od 15. januarja do 15. februarja razstavljata v Šport hotelu na Pokljuki svoja likovna dela člana likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice — Franc Dolinšek in France Kreuzer. Prvi razstavlja 15, drugi pa pet svojih slik, v glavnem krajino in tihožitje, izdelanih v olju in akvarelu.

Vodstvo hotela, ki se zavzema tudi za organizacijo oziroma patronat za slikarsko kolonijo, želi, da bi se v hotelu izmenoma predstavili tudi ostali člani sekcije DOLIK. Vsekar tako pobuda zasluži pozornost in priznanje vodstvu hotela, ki želi svojim gostom nuditi tudi slikarsko umetniški užitek.

FOTOKLUB ANDREJ PREŠERN JESENICE

vabi vse svoje člane in prijatelje umetniške fotografije na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

ki bo v ponedeljek, dne 27. januarja ob 18. uri v Kazini na Jesenicah. Občnemu zboru bo sledilo predvajanje barvnih diapozitivov.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Vasilij JEMELJANENKO: V surovem zraku vojne. Partizanska knjiga 1974.

Zahodni pisatelji menda že vrsto let niso napisali pomembnejšega romana o drugi svetovni vojni. Filme s to tematiko od časa do časa še delajo, vendar so ti čedalje bolj šablonski, čedalje manj je v njih tistega enkratnega ozračja, ki izhaja iz doživljenja. Na drugi strani pa kaže, da se sovjetski pisatelji ne morejo posloviti od velike teme. Vzrokov za to je najbrž več. Eden od teh je vsekakor ta, da se pisatelji takrat, v času po vojni niso mogli

DESET LET RATEŠKIH KINOAMATERJEV

Deset let je minilo, ko so kinoamaterji v Ratečah pri Planici začeli s snemanjem filmov. V njihovih rokah je kamera zabrela 1. avgusta 1964. leta in to med prvimi v Sloveniji. Med poletnimi šolskimi počitnicami so ob morju in v planinah posneli prvi kratkometražni film z naslovom Poletne počitnice. S tem filmom je bil prebit led. Skupino so sestavljali samo osnovnošolci. V zimskem času so se lotili snemanja v barvni tehniki in posneli so film Novo leto ter kolekcijo barvnih diapozitivov Zima, zima bela.

Že naslednjo pomlad so sodelovali na prvem festivalu pionirskega filma Slovenije, ki ga je organiziral kino krožek osnovne šole z Mojstrane. Festival v Mojstrani in na Jesenicah je uspel, rateški amaterji pa so za kolekcijo diapozitivov Zima, zima bela prejeli diplomu in zvitke filmov. To je bila spodbuda za nadaljnje delo in razpis na temo »20 let v svobodi«, so posneli kar tri akcijske filme, od katerih se je v močni konkurenci posebno dobro uvrstil film Tvegano življenje.

Toda brez sestanov ni šlo in že na prvem so se dogovorili, da posnamejo nekaj bolj komičnega. Odločili so se za burlesko Ropar in policaj in oktobra 1965 so stekli prvi kadri filma. Vlogo roparja je zelo dobro odigral Tone Rogar, v večinih policaj pa se je izkazal Franci Rozman. Veliko smeha so doživeli že med snemanjem filma in res dobro izbrana ekipa je film posnela v zelo kratkem času. Amaterji so iz Pionirskega doma v Ljubljani prejeli vabilo za sodelovanje na drugem republiškem srečanju mladih kinoamaterjev Slovenije in tako je Ropar in policaj odpotoval na festival v Ljubljano. S festivala pa se je vrnil s solidnim drugim mestom in vsi ustvarjalci so bili veseli nad uspehom.

Ropar in policaj pa ni manjkali na drugem srečanju mladih filmarjev leta 1966 v Sarajevu, leta 1967 se je udeležil petega republi-

škega srečanja kinoamaterjev v Ljubljani, leta 1968 je bil udeleženec prvega medklubskega festivala amaterskega filma na Jesenicah, skupino je zastopal tudi leta 1968 na prvi reviji filmov v Kranju in leta 1970 na reviji mladinskega filma na Jesenicah. Z vsakega festivala in revije se je vračal s priznanjem in nagrado. Avtorji filma so bili presenečeni nad takšnim uspehom in si film še sedaj radi ogledajo.

Lotili pa so se tudi snemanja dokumentarnih filmov in posneli so film z naslovom Zadnji vlak v Planici. Film so snemali skupaj s filmsko skupino ODEON z Jesenic. Ta film je zgodovinskega pomena in ga hranijo v arhivu. Snemanje tega filma je bilo zelo naporno, kajti posneti je bilo treba precej kadrov na lokomotivi in v vagonih.

Medtem pa so posneli še nekaj filmov, kot so partizanski akcijski film Jurčkove sanje, komična filma Doživljaji Janeza Pomote in Prepovedani ribolov. Tudi starih običajev in navad so se lotili in tako sta nastala dva filma in sicer Koline — domači praznik ter Večer na vasi.

Leta 1968 pa je bilo za filmarje iz Rateč prelomno leto. Kupili so novo filmsko kamero za super 8 mm filmski trak znamke XASHICA in začeli so s snemanjem pokrajinskih filmov. Eden najlepših filmov je nedvomno barvni Izlet ob Savi Dolinki. Film so snemali od Tamarja pa vse do Radovljice. V filmu so predstavljali vsi znani turistični kraji v dolini. Z nakupom zvočnega kinoprojektorja EUMIG pa so filmu dodali še glasbo in efekte ter potrebno besedilo in sedaj je film prišel do veljave.

Z novo kamero so posneli tudi otvoritev nove planiške velikanke in jesen v Beogradu. Najdražji projekt od sedaj pa je vsekakor snemanje barvnega zvočnega filma o prvem svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih na planiški velikanki leta 1972. Film nosi naslov Planica praznuje, glavni avtor pa je mladi snemalec-amater Zdravko Košir, ki je film tudi režiral. Pri končni obdelavi pa so mu pomagali vsi člani. Da posnamejo tudi druge kraje in običaje, so se napotili na snemanje v Gaberje pod Gorjence na Dolenjskem. Filmska ekipa je posnela barvni film o ljudskih običajih z naslovom Ohcet na Dolenjskem, filmska kamera pa ni manjkala niti na potovanju po Švici, kjer so amaterji na celulojni trak posneli najlepšo dolino Evrope — Lauterbrunnen pod vršcem Jungfrau. Tudi s potepanja po Italiji se niso vrnili brez posnetkov in na film so zabeležili Napoli — mesto pod ognjenikom Vezuv, večno mesto Rim ter mesto na kolih — Benetke.

Letošnje poletje je bilo za amaterje zelo uspešno. Za slovensko društvo MELBUORNE v Melbuornu v Avstraliji, so skupaj z mladimi plesalci iz Podkorena, posneli barvni tonski film Venček gorenjskih polk in valčkov. Glasbo za film so prispevali bratje Plesničar, ansambel iz Avstralije. S tega filma se bodo namreč slovenski izseljenci, ki živijo v Avstraliji, učili gorenjske plesne in s tem obujali spomine na domače kraje in običaje.

Rateški amaterji zelo tesno sodelujejo s folklorno skupino iz Podkorena in spet pripravljajo gradivo o plesih, ki ga bodo po vsej verjetnosti posneli na 16 mm filmski trak v barvni tehniki in ga prikazali gledalcem na ljubljanski televiziji. Tesno amaterji sodelujejo tudi s člani filmske skupine ODEON z Jesenic in bodo po vsej verjetnosti tudi z njimi posneli kakšen film. Ravno sedaj pišejo scenarij za igrani barvni film Hlapec Aleš, toda kdaj bodo začeli s snemanjem je za sedaj še skrivnost.

Amaterji iz Rateč so doslej posneli že okrog trideset filmov raznih vrst. Seveda še ne nameravajo končati s to dejavnostjo, čeprav včasih zmanjka finančnih in materialnih sredstev. Če so vztrajali deset let, zakaj bi potem ne nadaljevali tradicijo še naprej. A. K.

DESETI ZIMSKI POHOD NA STOL PRED DURMI

Udeleženci enega od spominskih zimskih pohodov na Stol

Priprave za prvo letošnjo planinško alpinistično prireditve, manifestacijo v počastitev tridesetletnice osvoboditve, deseti jubilejni zimski spominski pohod na Stol, so stekle že koncem preteklega leta. Vsi dosedanja zimski pohodi na Stol so bili velike manifestacije množičnega, rekreativnega planinstva. Poleg gornikov, so se jih udeleževali tudi taborniki, lovci, graničarji, pripadniki JLA, teritorialnih enot in splošnega ljudskega odpora. Vseh dosedanjih devetih zimskih spominskih poho-

dov na viharji Stol, se je udeležilo že mnogo prek 3.600 navdušenih ljubiteljev in obiskovalcev Stola iz vseh krajev naše ožje in širše domovine pa tudi zamejstva.

Organizatorji vsakoletnega zimskega spominskega pohoda na Stol, v počastitev bitke tridesetih partizanov, prvoborcev jeseniške-Cankarjeve čete 20. februarja 1942, s preko 2.000 Nemci in domačimi izdajalci, občinski odbor ZZB NOV Jesenice in alpinistični odsek planinskega društva Jesenice, so se v letošnjem letu odločili, za majhno dopolnitev. Letošnji pohod bo izveden v treh dneh in sicer od petka 21. do nedelje, 23. februarja. Na ta način bo omogočen obisk zasnovega in viharne Stola še večjemu šte-

vilu obiskovalcev od blizu in daleč, ki si bodo na ta način lahko izbrali najugodnejše vremenske razmere.

Letošnji, deseti jubilejni zimski spominski pohod na Stol, mora preseči vse dosedanje, saj bomo z njim počastili tudi tridesetletnico osvoboditve.

Kakor že nekaj let doslej, bo tudi letos pokroviteljstvo nad desetim zimskim pohodom na Stol, prevzelo grafično in časopisno pod. DELO.

Z letošnjim zimskim pohodom na Stol, bomo poleg 33-letnice bitke na Stolu in tridesetletnice osvoboditve, obeležili tudi 80-letnico ustanovitve planinskega društva Radovljica (1895-1975) in 65-letnico otvoritve prve Prešernove koče, ki je bila požgana 20. februarja 1942.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE PADLIM VOSOVCEM

V letu 1944 je imela za Sušjem pod Črnim vrhom sedež varnostno obveščevalna služba okrožja Jesenice.

Drugega februarja 1944 je bilo taborišče izdano in so ga napadli Nemci z domačimi gestapovci — raztrganci.

Ob tem napadu sta padla varnostnika PAVEL GMAJNAR-LJUBO z Javornika in MARJAN RUPAR-MIRO z Jesenic.

Na tem kraju smo že vzdali spominsko ploščo, ki jo bomo odkrili v soboto, dne 1. februarja 1975 ob 11. uri.

Vabimo vse bivše pripadnike VOS, politične delavce — terence, kurirje, obveščevalce in ostale občane Jesenic ter še posebej mladino z Jesenic, da se te komemorativne svečanosti udeležijo.

Udeleženci z Jesenic imajo odhod iz Ukove (kopališče) ob 9. uri,

z Javornika preko Javorniškega rovta ob 8. uri izpred osnovne šole in

s Planine pod Golico ob 9. uri izpred Kopsarja.

Praporščaki naj pridejo na svečanost s prapori.

Občinski odbor ZZZB NOV
Jesenice

KOMEMORATIVNA SVEČANOST V ST. JAKOB V ROŽU

Letošnja obletnica smrti narodnega heroja Matija Verdnika-Tomaža sovpada s 30-letnico nemškega napada na partizansko taborišče beljaškega okraja.

Devetega februarja 1945 so Nemci pod Arihovo petjo napadli to taborišče in pri tem ubili 9 partizanov, od katerih so bili trije z Gorenjske.

V spomin na ta dogodek pripravlja Zveza koroških partizanov in Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v nedeljo, 16. februarja 1975 ob 11. uri svečano komemoracijo na pokopališču v St. Jakobu v Rožu.

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Jesenice organizira ta dan dan prevoz na komemoracijo s posebnim avtobusom.

Cena prevoza je 45.— din. Odhod z Jesenic je ob 8. uri zjutraj izpred zdravstvenega doma.

Prijave zbira občinski odbor ZZZB NOV Jesenice do vključno 13. februarja. Obvezen je veljaven potni list.

RAZPIS PROSTIH DELOVNIH MEST

Planinsko društvo Jesenice razpisuje za svoje planinske postojanke sledeča delovna mesta:

1. Erjavčeva koča — stalna zaposlitev — NASTOP DELA TAKOJ

- kvalificirana ali priučena gostinska delavka
- 2. Tičarjev dom — sezonska zaposlitev
- kvalificirani ali priučeni gostinski delavci za delo pri točilni mizi, v strežbi in recepciji,
- nekvalificirane delavke za pomoč v kuhinji,
- kvalificirane ali priučene kuharice,
- nekvalificiran delavec za hišna dela.

OD po pravilniku. Pismene prijave pošljite na naslov: Planinsko društvo Jesenice, Jesenice, c. Železarjev 1.

Na podlagi sklepa seje koordinacijskega odbora Podmežaklja, daje svet krajevne skupnosti Podmežaklja

RAZPIS

za honorarno delovno mesto

administratorja z znanjem strojepisja

za zaposlitev v času uradnih ur v popoldanskem času v tajništvu krajevne skupnosti Podmežaklja, Mencingerjeva ulica 1, Jesenice.
Pismene ponudbe pošljite na: Svet krajevne skupnosti Podmežaklja, Mencingerjeva 1.

AMD JESENICE VABI

Ayto moto Jesenice ugotavlja, da mnogi nečlani koristijo servisno delavnico, pralne naprave in podest. Ker so ti namenjeni članom, bodo vodili v letošnjem letu večjo kontrolo nad uporabo istih. Želijo pa, da bi vse te v društvo pridobili ne pa odklanjali.

Vse uporabnike servisne delavnice, pralnice in podesta, ki niso člani društva vabijo, da se čimprej včlanijo, ker bodo tako te naprave lahko še vnaprej uporabljali. Razen tega pa bodo dobili pri včlanjenju bogat članski material. Članarine lahko vplačate vsako popoldne v društveni pisarni.

VABILO

Pihalni orkester Jeseniških železarjev vabi vse aktivne godbenike in prijatelje na

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v soboto, 25. januarja, s pričetkom ob 16. uri v godbeni sobi v stavbi gledališča Tone Čufar na Jesenicah.

Zaradi izredne pomembnosti dnevnega reda vabimo k čim večji udeležbi.

ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ — KOMISIJA ZA KONCERTNO DEJAVNOST

vabi jutri, v petek, 24. januarja v gledališče Tone Čufar na Jesenicah na

KONCERT SIMFONIČNEGA ORKESTRA RTV LJUBLJANA

Na programu so: Marjan Gabrijelčič: Memento mori, W. A. Mozart: Koncert za oboo in orkester, Cesar Franc: Simfonija v d-molu, Lento-allegro non troppo, Allegretto, Allegro non troppo.

Dirigent: Anton Nanut, solist: Božo Rogelja.

Večerni koncert bo ob 19.30 uri, mladinski pa ob 18. uri.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža in očeta

ALOJZA ALEŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem so-stanovalcem, znancem ter darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so sočustvovali z nami in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se Jožu Tersoglavu, Jaku Sokliču in Dušanu Stamentu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi pevcem za poslovilne pesmi.

Se enkrat hvala vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih dneh.

ZALUJOČI: žena Dita,
hči Bogdana, sin Brane in
ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

METODA REJCA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga tako številno pospremili v njegov zadnji dom, mu darovali vence, nam izrazili sožalja in sočustvovali z nami. Posebna zahvala govorniku tovarišu Vinku Kimovcu in tovarišem carinikom za častno spremstvo ob njegovi krsti. Govorniku tovarišu Stražisarju in tovarišu Šorliju za poslovilne besede kot borcu prstovoljcu za severno mejo 1918—1919. Zahvaljujemo se tudi pevskeemu zboru in vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebna zahvala dr. Mencingerju za požrtvovalno in dolgotrajno zdravljenje.

ZALUJOČI: žena Jelica,
hčerka Metoda in sin Jelko

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi drage sestre in tete

ANGELE KOROŠEC roj. Malej

se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin drage pokojnice, jo spremili na njeni zadnji poti in se od nje v tako velikem številu poslovili.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravstvenemu osebju interesnega oddelka jeseniške bolnišnice, ki ji je lajšalo bolečino ob zadnjih dneh njenega življenja, sosedom za nesebično pomoč, pevcem za žalostinke, kakor tudi vsem darovalcem cvetja ter vsem znancem in prijateljem, ki so v teh dneh sočustvovali z nami.

Vsem prisrčna hvala.

ZALUJOČI sestre, bratje,
Štefucovi in Nočevi ter
ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

SILVESTRA JAUHA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste z nami sočustvovali, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

ZALUJOČI: žena Francka,
hčerka Marica z družino,
sinovi Ivan z družino, Mirko,
Gabrijel in Franci, vnuki in
vnukinja

SMUČARSKO DRUŠTVO JESENICE

obvešča

vse prijatelje smučanja, da organizira v počitnicah smučarske izlete na smučišča Katschberg v Avstriji in sicer:

v soboto, 25. 1., ponedeljek, 27. 1., sredo, 29. 1. in petek, 31. 1., vsakokrat z odhodom avtobusa ob 6.30 zjutraj izpred zdravstvenega doma na Jesenicah.

Cena prevoza s celodnevno uporabo žičnice je za odrasle 160,00 za otroke pa 120,00 dinarjev.

Smučišča so urejena, na razpolago pa bodo tudi trenerji društva.

OBČANOM KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽIROVNICA

Po zakonu o ljudski obrambi in programu dopolnilnega pouka za obrambo in zaščito, ki ga je predpisal republiški sekretariat za ljudsko obrambo

o b v e š č a m o,

da bo v okviru tega pouka prvo predavanje:

Mesto in vloga krajevne skupnosti v sistemu vse-ljudske obrambe in družbeno samozasčita, organizacija in oblike odpora v sovražnikovem zaledju

— dne 28. januarja ob 18.30 v gostišču Zelenica na Selu in

— dne 29. januarja ob 18.30 v domu Svobode na Breznici.

Po zakonu o ljudski obrambi je dopolnilni pouk obvezen za vse moške od 15. do 60. leta in za vse ženske od 15. do 55. leta starosti. Izvzeti so pripadniki oboroženih sil in milice.

V prihodnjih dneh boste dobili pozive in pozivamo vse, da se predavanja udeležite.

Odbor za ljudsko obrambo

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

25. januarja angl. barvni film DEČEK IN SOKOL, v režiji Ken Loach, v gl. vlogi David Bradley, ob 15. uri.

25. in 26. januarja angl. barvni vojni film TROJNI ODMEV, v režiji Michael Apted, v gl. vlogi Glenda Jackson, ob 17. in 19. uri.

27. in 28. januarja franc. barvni film OK ŠEF, v režiji Claude Virol, v gl. vlogi Jacques Dutronc, ob 17. in 19. uri.

29. januarja amer. barvni film POLETNI MORILEC, v režiji A. Isasi, v gl. vlogi K. Mlden, ob 17. in 19. uri.

30. januarja zaprto!
31. januarja franc. CS barvni film KJE JE 7 ČETA, v režiji Robert La Moreaux, v gl. vlogi Jean Lefebvre, ob 17. in 19. uri.

1. februarja slovenski film NA SVOJI ZEMLJI, ob 15. uri. Film se predvaja za člane Ježkovega kluba brezplačno.

1. in 2. februarja MORILEC Z RIL-LINGTON TRGA, v režiji Richard Fleischer, v gl. vlogi Richard Attenborough, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

25. in 26. januarja franc. barvni film OK ŠEF, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, skrbnega očeta, brata, strica, starega očeta, svaka in botrička

KARLA KNAUSA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno družini Potočnik za razumevanje in vso pomoč. Zahvaljujemo se pevcem, godbi na pihala, vsem darovalcem cvetja in vencev. Iskrena hvala tudi vsem za denarno pomoč.

Prisrčna hvala vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in sočustvovali z nami.

ZALUJOČI: žena Anica, hčerka Dragica in Jožica ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA SKOČIRJA

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in osebju internega oddelka bolnice na Jesenicah in dr. Kržanu za dolgoletno zdravljenje.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, podjetju ELIM, Lesno galanterijskemu obratu, obratu Plavž za darovane vence in cvetje, pevskeemu zboru za žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

ZALUJOČI: žena Franciška,
sinova Franci in Janko, hčerke Alenka, Fani in Sabina
z družino

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru martinare se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

R. Crnovič

26. januarja angl. barvni film DEČEK IN SOKOL, ob 10. uri. Film je brezplačen za člane Ježkovega kluba.

27. in 28. januarja angl. barvni film TROJNI ODMEV, ob 18. in 20. uri.

29. januarja zaprto!

30. januarja amer. CS barvni film LJUBEZEN SAMO DO POLNOČI, ob 18. in 20. uri.

31. januarja amer. barvni film POLETNI MORILEC, ob 18. in 20. uri.

1. in 2. februarja amer. barvni film SUZANA IN JEREMY, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE MOJSTRANA

25. januarja italij. barvni film SRIVNOST ČRNE ROKAVICE.

26. januarja amer. CS barvni film VELIKI VALČEK.

1. februarja franc. barvni film OK ŠEF.

1. februarja angl. barvni film TROJNI ODMEV.

Kino KRANJSKA GORA

25. januarja amer. CS barvni film VELIKI VALČEK.

26. januarja amer. CS barvni film LJUBEZEN SAMO DO POLNOČI.

29. januarja franc. barvni film OK ŠEF.

1. februarja angl. barvni film TROJNI ODMEV.

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi naše drage žene in mame

CILKE JESENKO

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, tolažilne besede, darovane vence in cvetje.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Tancarju za večkratno pomoč in železarni Jesenice — garaže za darovan venec. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti in ki ste na kakršen koli način sočustvovali z nami.

ZALUJOČI: mož Ludvik,
sinovi Ludvik, Pavel in Marjan
z družinami

ZAHVALA

Zahvaljujemo se odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Valjane za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob novem letu. Še posebno zahvalo pa izrekam Petru Obidu.

Serif Pašić

ZAHVALA

Organizaciji sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je ob dolgotrajnem bolovanju zelo dobrodošla.

Obenem želim vsem v novem letu mnogo sreče in delovnih uspehov.

Fata Grvala

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja Železarne se iskreno zahvaljujem za čestitko in denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolovanja.

Zvone Bizjak

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnega vzdrževanja, se za novoletno čestitko in denarno pomoč ob mojem bolovanju iskreno zahvaljujem.

Marija Smit
SV Bela

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem SGP Sava za vabilo na novoletni zbor delavcev in sprejeto darilo ter obenem vsem bivšim sodelavcem želim velik uspehov v letu 1975.

Marjan Kumar

ZAHVALA

Upokojenke trgovskega podjetja Rožca se toplo zahvaljujem direktorju, sindikalnemu odboru in celotnemu kolektivu trgovskega podjetja za prijetno pogostitev ob vstopu v novo leto 1975, ter za darila.

Vesele smo, da nismo pozabljene! Celotnemu kolektivu želimo zdravo in uspešno novo leto 1975.

Upokojenke trgovskega podjetja Rožca

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji Železarne se zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo sprejel v času moje dolgotrajne bolezn.

Janko Kejžar

ZAHVALA

Angelci Koren iz poslovne enote Murka na Jesenicah, se najlepše zahvaljujem ker mi je ob izgubi denarja vrnila vso vsoto, obenem pa se še zahvaljujem Tonetu Korenu. Za vse še enkrat iskrena hvala.

Emil Krmelj

VSE ŠE NI KONČANO

Neodločen rezultat zadnjega derbija med Jesenicami in Olimpijo 3:3 sam po sebi predstavlja še en korak bliže zmagovalstvu Olimpije, naslovu državnega prvaka. Ljubljanci imajo namreč še vedno dve točki prednosti pred večkratnimi prvaki, do konca državnega prvenstva pa morata obe moštvi odigrati še dve tekmi. Torej Olimpija je v precejšnji prednosti, čeprav tekmovalci še ni končano. Toda kljub vsemu so jeseniški hokejisti z igrarji tako kot si oni želijo, da se znajo srčno boriti za barve jeseniškega hokeja ter da v letošnjem državnem prvenstvu niso še rekli zadnje besede.

Igra, kakršno so prikazali večkratni prvaki zlasti v prvih štiridesetih minutah velikega, odločilnega dvoboja z Olimpijo, je navdušila večino prisotnih, ki so se zbrali v dvorani Podmežaklo. Hokejisti Jesenic so v prvih petnajstih minutah posvsem nadigrali Ljubljance; ki so se nato nekoliko otreli pritiska, vendar je bila premoč Jesenic očitna tudi v drugi tretjini. Jeseniški hokejisti so igrali izredno hitro, povezano in postrtovalno, kar je precej vrglo iz tira goste iz Ljubljane.

Ko govorimo o izredno dobri igri večkratnih prvakov, ne moremo mimo ugotovitve, da so nas ugodno presenetili, čeprav so nastopili z nekaterimi še vedno bolnimi igralci, nekaj pa je bilo takšnih, ki so gripo šele preboleli. V tednu, ko se je moštvo Jesenic pripravljalo za odločilen spopad, so zboleli T. Košir, F. Zbontar, Knez in mladi Hafner, čeprav so nekateri kot denimo Beravs že pred tem preležali gripo. Kljub temu in kljub ugotovitvi, da sta Knez in Hafner prejšnji teden trenirala le enkrat (v petek, dan pred derbijem), so jeseniški hokejisti razveselili in zadovoljili svoje zveste privrženke, ki so v zadnjem času začeli že dvomiti v resnične kvalitete jeseniškega moštva. Toda še enkrat se je izkazalo, ko večkratnim prvakom grozi najhujše, znajo zaigrati dobro, postrtovalno in uspešno. Resnica je tudi, če Jeseničani vtekojo v svojo igro maksimum borbenosti in postrtovalnosti, potem pride do večjega izraza tudi njihovo tehnično znanje, ki ni tako majhno, ki ni nič slabše kot igralcev Olimpije.

Tudi starejše generacije hokejistov, ki so začele svoje prve »ledene« korake Podmežaklo, se spominjajo, da jih je vedno odlikovala borbenost, še zlasti ob podobnih odločilnih dogodkih. Če bodo jeseniški hokejisti igrali tako srčno in s takšno vnmemo, kot smo to videli v soboto, tudi v nadaljevanju prvenstva, zlasti v dveh preostalih tekmah z Olimpijo, potem lahko takoj trdimo, da letošnji naslov državnega prvenstva še ni oddan.

Na sobotnem srečanju so večkratni prvaki igrali precej zanesljivo v obrambi kot sicer. To je bila precejšnja pridobitev, ki se je končno in jasno pokazala v razmerju moči na ledeni ploskvi. Čeprav je bilo še vedno nekaj neodpušljivih spodrsiljav, pa je bolje organizirana obramba pridobitev za moštvo Jesenic. To pot so napadalci postrtovalno pomagali svoji obrambi. Druga pozitivna ugotovitev je, da se počasi odpira tudi napadu — Smolej — Smolej — Mlakar, ki je že nekaj časa doživljal krizo. Torej ti dve pridobitvi jeseniškega moštva, kot tudi to, da so vsi igralci igrali izredno postrtovalno, je rodilo veliko premoč v prvi ter nekoliko manjšo, vendar očitno tudi v drugi tretjini.

Po takšnem razpletu dogodkov je Olimpija lahko povsem zadovoljna, da je osvojila točko na Jesenicah, saj bi bila lahko tekma odločena že v prvih dvajsetih minutah, seveda, če bi bili napadalci Jesenic natančnejši. Da je bil tempo zares izreden, dokazuje tudi zadnja tretjina, ko sta moštvi povsem izčrpali svoje moči in je bila igra v tem delu izredno nervozna, nepovezana in neučinkovita.

Ob koncu ne smemo mimo tega, da sta moštvi kljub izrednemu tempu in kljub ostrim dvobojem igrali dokaj fer in nista pozabljali na športni odnos na ledeni ploskvi. To velja še posebej za igralce Jesenic, ker sta jim sodnika, sicer povsem pravilno, razveljavila dva zadetka, dosežena v prvem delu. Ob teh dveh razveljavljenih zadetkih igralci Jesenic skoraj niso reagirali, kajti zavedali so se, da sta sodniški odločitvi pravilni in da je zmaga odvisna od njihove igre — od njih samih. Sodnika Gobec iz Zagreba in Džokič iz Beograda sta imela težavno nalogo, katero sta precej dobro opravila. Vse kaže, da bo tudi naslednji derbi med Olimpijo in Jesenicami sodil beograjski sodnik Džokič. Mi pa želimo, da bi se jeseniški hokejisti ne glede

na to, ali jim bodo sodniki v nadaljevanju storili kakršnokoli krivico ali ne, obnašali tako športno kot na zadnji tekmi.

Gole proti Olimpiji so dosegli: Poljanšek, Smolej in F. Zbontar.

Prvenstvo B skupine

TRIGLAV : KRANJSKA GORA 3:3

Do sedaj neporaženo moštvo B skupine državnega prvenstva Kranjska gora je v soboto zvečer v Ljubljani oddalo prvo točko v letošnjem prvenstvu, in sicer Triglavu iz Kranja. Srečanje je minilo v izenačeni borbi, kar dokazujejo tudi rezultati v tretjinah (1:1, 1:1, 1:1).

Na Kranjskogorce je vplivalo tudi to, da so si že precej pred zaključkom prvenstva zagotovili prvo mesto, v zadnjem času pa le mislijo na borbo za vstop v A skupino državnega prvenstva. Ker so v A skupini odigrali vsi klubi po dvanajst tekem, so tako že znana prva tri moštva, ki se bodo po dvokrožnem sistemu borila za končnega prvaka, to so: Olimpija, Jesenice in Medveščak. Slavija je kot četrta izpadla in se bo skupaj s prvakom B skupine Kranjsko goro ter prvakom C skupine Partizanom iz Beograda po dvokrožnem sistemu borila za ponovni vstop v družbo najboljših.

Mladi Kranjskogorci so se zelo skrbno pripravljali v zadnjem času, vendar je vprašanje, kaj bodo lahko dosegli, saj sta tako Slavija kot Partizan izkušenejši moštvi in sta na lestvici favoritov pred Kranjsko goro. Zaključni del za uvrstitev od 4. do 6. mesta se bo začel že to soboto. Gole proti Triglavu so dosegli: Pavlič, Kunšič in Klemenc.

Mladinsko prvenstvo

CELJE : KRANJSKA GORA 3:5

Mladinci Kranjske gore, ki so favoriti zaključnega dela državnega prvenstva mladincev, v katerem nastopajo še moštva Jesenice, Celja in Vardarja iz Skopja, so naleteli na izreden odpor borbenih Celjanov. Kranjskogorci so sicer v prvi tretjini povedli z 2:0, kar je bila odločilna prednost. Preostali dve tretjini sta se namreč končali z neodločenim rezultatom 1:1 in 2:2. To je lep dokaz, da imajo Celjani dobre in perspektivne mladince. Že to nedeljo bodo v Celju gostovali mladinci Jesenic, katere čaka zares velika preizkušnja, saj so Celjani fizično precej močnejši in so favoriti srečanja.

Gole za mladinsko moštvo Kranjske gore so dosegli: Kern 2 ter Brun, Šlibar in Horvat.

Sah

ZMAGA V KOPRU

Jeseničani so v 6. kolu republiške šahovske lige gostovali v Kopru. Z istoimenskim klubom so igrali oslabljeni, saj nista odšla na pot Korošec in Čiuha, tako da sta na zadnjih članskih deskah nastopila oba rezervna igralca Tratnjek in Tramte.

Zorko je v izenačeni poziciji hotel doseči svojo peto prvenstveno zmago, vendar je v dvorezni poziciji prečnil svoj položaj in doživel poraz. Tudi na drugi deski je bil Kranjnik poražen. Na četrtri deski je Krničar dosegel presenetljivo lepo zmago, saj je v dosedanjih kolih igral izredno nezanesljivo. Pavlin in Tratnjek sta remizirala, Tramte pa, ki je debitiral v članski ekipi, je presenetljivo zmagal. Lojzka Pongračeva je odšla na pot z visoko temperaturo, kar je bilo usodno. Mirjam Klinar pa je kljub napaki, ko je dovolila nasprotniki, da je osvojila damo, zaigrala zbranejšo in presenetljivo z lahkimi figurami učinkovito zmagala. Zanimiv je bil tudi boj na mladinskih deskah, kjer je Železnik po enakovredni borbi premagal nasprotnika, Simončič pa je v gambitni miniatarki že po šestih potezih prisilil nasprotnika k predaji.

Po tem kolu še vedno vodita ekipa Novega mesta (44,5) in Iskre (42,5), Jeseničani pa so tretji in imajo 31 točk.

Druga jeseniška ekipa je v gorenjski ligi doživela že drugi poraz z ekipo Žiri z rezultatom 4:6. Zmagali so sicer vsi trije Jeseničani na prvih treh deskah Belanč, Simčič in Kobilj, remizirala sta Jenko in Koranter, gostje pa so osvojili vse točke na ženskih in mladinskih deskah. Kljub porazu pa imajo Je-

seničani pred zadnjim kolom še možnosti da osvojijo naslov prvaka, saj imata oba konkurenta Zveza slepih iz Kranja in Skofja Loka težje nasprotnike v zadnjem kolu.

Smučanje

TEKMI NA KANINU

V soboto, 18. januarja je bila na Kaninu tretja tekma cibernov za kategorizacijo v letošnji sezoni. Na Sorski planini je bila progla močno poledenela, na Pungartu položno, tokrat pa sta bila veter, ki je pihal v izredno močnih sunkih in megla poglavitna vzroka zaradi katerih tekma ni regularna. Na rezultat je tako močno vplivala sreča, pa tudi ročno merjenje časov res ni več primerno.

Vesela lomska progla je bila sicer lepa, tehnično dovolj zahtevna, toda na nekaterih mestih miselno prekomplirano postavljena za najmlajše. Vodje ekip so bili v večini za odpoved tekme, oziroma, da tekma ni regularna, toda na koncu je prevladalo mnenje, da tekmovalci v svoji rasti do vrhunske kvalitete potrebuje izkušnje pridobljene v vseh mogočih in nemogočih razmerah, zato sam rezultat niti ni tako pomemben.

Pri cibernih se je Barbara Kunc po dveh letošnjih zmagah zelo slabo odrezala. Četrto mesto sicer ni uspeh, pač pa velik časovni zaostanek. Brez dvoma ni bilo vse normalno, verjetno je bil veter tisti, ki je opravil svoje.

REZULTATI:

1. Ostrež — Nova Gorica 52,7, 2. Leskovšek — Novinar 53,4, 3. Valant — Novinar — 55,6, 4. Kunc B. Jesenice — 58,0 itd.

Tudi od fantov nihče ni uspel zmagati in prvič smo ostali brez zmage, toda trije fantje med petico je vsekakor uspeh. Na vsak način bi bilo bolje, če Oblak in Prestrel ne bi napravila grobih napak v pokončno postavljenih vratih, pred ciljem. Vsekakor si bo treba progla zapomniti bolje!

REZULTATI:

1. Čizman — Olimpija — 48,8, 2. Oblak — Jesenice — 49,6, 3. Štravs — Novinar — 53,9, 4. Naglič — 54,3, 5. Prestrel — 54,5, 14. Ravnik — 61,8, 18. Žan — 67,0 — vsi Jesenice itd.

V nedeljo je bil spet vesela loms, tokrat za starejše pionirje. Tekmo je motila gosta megla, vendar je bila tekma dobra, če seveda pozabimo na ročno merjenje časov. Dekleta so se gledano po mestih uvrstila zelo dobro, toda zaostanek kaže, da nismo v samem vrhu. Najboljša je Kejžerjeva, ki bo pionirka tudi naslednje leto, toda smučati bo treba napadalneje.

REZULTATI:

1. Pintar — Transturi — 60,9, 2. Klanjšek — Branik — 62,3, 3. Govekar — Novinar — 63,4, 4. Kejžar — 65,6, 5. Lakota — 66,0, 8. Pajntar — 68,4 — vse Jesenice itd.

Bolezen nam je poleg cibana Pirca doletela tudi pionirja Benedika. Že tako slaba ekipa je imela še to smolo, da je najboljši Aleš Kunc padel, preostala dva Šranc in Šporn pa sta smučala katastrofalno slabo.

REZULTATI:

1. Požar — Branik — 57,4, 2. Franko — Novo Gorica — 57,6, 3. Sitar — Branik — 57,8, 23. Kunc — 66,6, 26. Šranc — 68,0, 31. Šporn — 69,3 — vsi Jesenice itd. Š. J.

RAZPORED ZAKLJUČNEGA DELA DRŽAVNEGA PRVENSTVA V HOKEJU NA LEDU V A IN B SKUPINI

A skupina

25. januarja
MEDVEŠČAK : OLIMPIJA

29. januarja
JESENICE : MEDVEŠČAK

1. februarja
OLIMPIJA : JESENICE

5. februarja
OLIMPIJA : MEDVEŠČAK

8. februarja
MEDVEŠČAK : JESENICE

12. februarja
JESENICE : OLIMPIJA

NA 25. EVROPSKEM PRVENSTVU NAŠI USPEŠNI

Organizatorji jubilejnega 25. evropskega prvenstva, ki bi moralo biti prejšnjo soboto in nedeljo v Kranjski gori, zares niso imeli sreče. Toplo vreme in dež, sta onemogočila tekmovalce na naravnem ledu, čeprav so marljivi organizatorji zelo lepo pripravili naravno drsališče v Zgornji Kranjski gori ter vse potrebno na Jezercu v Ratečah, kjer naj bi se najboljši evropski tekmovalci pomerili v metu na daljavo. Tako so bili organizatorji prisiljeni izvesti tekmovalce, tako ekipno kot tudi posameznikov, v bližnjem in zbijanju, v dvorani Podmežaklo.

V konkurenci posameznikov je nastopilo 60 tekmovalcev iz petih držav, in sicer ZR Nemčije, Italije, Avstrije, Švice in Jugoslavije. Prvo mesto in naslov evropskega prvaka je osvojil zahodni Nemec Retzer, Jugoslovani pa smo doživeli velik uspeh, saj je Miha Smolej iz Kranjske gore osvojil srebrno kolajno in tako desetim kolajnam, ki so jih na dosedanjih evropskih prvenstvih osvojili naši predstavniki dodal še enajsto. Tako se jugoslovanski kegljači lahko ponašajo s tremi zlatimi, štirimi srebrnimi in enakim številom bronastih kolajn, kar vsekakor zasluži precejšnjo pozornost. Poleg Miha Smoleja, sta se Blejec Rebec ter Jeseničan Železnik uvrstila na zelo dobro peto, oziroma šesto mesto.

Rezultati posameznikov v bližnjem in zbijanju: 1. Retzer (ZRN) 84 točk, 2. Smolej (JUG) 78, 3. Marfurt (ŠVI) 75, 5. Rebec (JUG) 74, 6. Železnik (JUG) 72. Ostali Jugoslovani so se uvrstili: 22. Markelj 52 točk, 25. Vovčak 50, 27. Pulec 50, 32.

Plesničar 43, 34. Piber 42, 35. Kokalj 42, 48. Petrovič 34, 53. Noč 33, 54. J. Klinar 31.

V moštvenem tekmovalstvu je nastopilo 21 ekip iz navedenih držav. Največ uspeha so imeli Avstrijci, ki so zasedli vsa tri prva mesta. Zlato kolajno so osvojili kegljači iz Salzburga. V izredno hudi konkurenci so se tudi naši predstavniki dobro odrezali. Jeseniška ekipa Universal je osvojila zelo dobro osmo mesto, Blejci pa so bili 11.

Rezultati moštvenega tekmovalstva: 1. Salzburg (AVS) 36 točk, 2. Völkendorf (AVS) 34, 3. Lentis-Linz (AVS) 32, 8. Jesenice-Universal (JUG) — Babnik Pulec, Petrovič, Čarman in Žgavc) 25 točk, 11. Bled 17, 13. Jesenice — Murka 16, 19. Kranjska gora — Markelj 8, 21. Kranjska gora — Šapek 7 točk.

Zaradi otalitve naravne ledene površine v Gornjesavski dolini, so se tekmovalci v metu na daljavo preselili v Avstrijo, na jezero Možberk, nedaleč od Celovca. Natopilo je 24 tekmovalcev. Največ uspeha so imeli Nemci, ki so osvojili zlato in bronasto kolajno, Avstrijcem pa je pripadla srebrna. Najdaljši met je imel zahodni Nemec Zeiggruber, ki je vrgel čok 150 metrov in 18 cm. Naši se tokrat niso izkazali, saj je bil najboljši Blejec Kozelj na štirinajstem mestu.

Rezultati meta na daljavo: 1. Zeiggruber (ZRN) 150,18 m, 2. Deutinger (AVS) 138,92 m, 3. Mussner (ZRN) 137,77 m, 14. Kozelj 96,67 m, 15. Vončina 95,75 m, 17. Vovčak 93,25 m, 18. J. Potočnik 92,14 m, 20. V. Potočnik 90,20 m. D.

Rokomet

PO DOLGEM ČASU ZMAGA

Jeseničani so zelo zgodaj začeli s treningi in tekmovalji. Tako so v soboto, 18. januarja, igrali v hali Tivoli v Ljubljani tri tekme zimskega prvenstva C skupine, v kateri sodeluje še sedem ekip.

Najprej so dopoldan igrali z ekipo RK Grosuplje iz Grosupljeja in prepričljivo zmagali z rezultatom 15:6 (7:2). Za ekipo Jesenic so igrali: Šporar B., Rebolj 4, Radinovič 5, Pavlič, Pogačnik 2, Peternel, Šubic 1, Šporar J. 2, Prešeren, Boldežar in Bagola 1.

Jeseničani so povedli, Grosupljčani so sicer izenačevali, vendar so Jeseničani z dobro igro rezultat poviševali in ob polčasu je bilo 7:2. Tudi v drugem polčasu so bili Jeseničani boljši in so zaslužno zmagali s 15:6.

Tekmo sta dobro vodila Jeglič in Tomšič iz Ljubljane. V drugi tekmi ob dvanajsti uri so se srečali z ekipo RK Sodražica. Igrali so v isti postavi kot prvo tekmo, zadetke pa so dosegli Rebolj 2, Radinovič 1, Pavlič 2, Pogačnik 1, Peternel 1, Šubic 2, Prešeren 1, Boldežar 1 in Bagola 6.

Tudi v tej tekmi, katero sta vodila Kastelic in Mrežar iz Ljubljane, so Jeseničani dokazali, da so najboljša ekipa C skupine. Povedli so v tretji minuti in potem vodili vso tekmo. Rezultat ob polčasu je bil 8:3, končni rezultat pa je bil 18:13 za ekipo Jesenice.

Zadnjo tekmo so Jeseničani igrali ob petnajstih z ekipo Semiča in po enakovrednem boju v prvem polčasu, ko je bil rezultat 7:7, v drugem z boljšo igro visoko zmagali z rezultatom 18:11. Gole za Jesenice so dosegli: Pavlič 3, Pogačnik 2, Peternel 3 in Prešeren 10.

Tekmo sta dobro vodila Jakša in Mrežar iz Ljubljane.

Jeseničani so v Ljubljani po dolgem času zaigrali dokaj dobro, čeprav so bili nasprotniki za razred slabši.

Turnir, na katerem igra vsaka ekipa z vsako, se bo nadaljeval drugoga februarja. Jeseničani bodo takrat odigrali dve tekmi. Na turnirju igrajo vse tekme 2 x 14 minut, zato je razveseljivo, da so naši igralci v tako kratkem času (normalno se igra 2 x 30 minut) dosegli veliko zadetkov (poprečje 17).

Jeseničani enkrat tedensko intenzivno vadijo v telovadnici v Kranjski gori, prav tako pa so jim tekme na zimskem prvenstvu pred pričetkom spomladanskega dela prvenstva v ljubljanski conski rokometni ligi (LCRL), zelo dobrodošle.

Lestvica C skupine po prvem delu tekmovalstva:

Jesenice	3	3	0	0	51:30	6
Donit	3	3	0	0	46:32	6
Krmelj	3	3	0	0	37:25	6
Kočevje	3	1	0	2	39:41	2
Sodražica	3	1	0	2	31:37	2
Višnja gora	3	1	0	2	34:44	2
Semič	3	0	0	3	28:42	0
Grosuplje	3	0	0	3	27:42	0

-tok

V petek, 10. januarja, sta v šolski telovadnici v Kranjski gori odigrali prijateljsko rokometno tekmo moštvi šolskih športnih društev osnovne šole Koroška Bela in osnovne šole Kranjska gora.

Tekma je bila zanimiva le prvih deset minut prvega polčasa, potem pa je moštvo Koroške Bele precej popustilo, tako da so si domačini že pred odhodom na odmor zagotovili visoko vodstvo. V drugem polčasu so se Belani nekoliko zbrali in spet zaigrali malo bolje, vendar pa je spričo prepričljivega vodstva Kranjske gore njihova morala neke v sredini polčasa precej padla in so proti koncu tekme imeli Kranjskogorci v oblasti vse igrišče in tudi nasprotno moštvo. Tekma se je končala z rezultatom 34:17 za domačine.

Kranjskogorci so bili tehnično veliko boljši, vendar pa je pri tem treba omeniti, da moštvo ŠSD OŠ Koroške Bele ni bilo popolno — manjkali so nekateri najboljši igralci, bilo pa je tudi brez pravega vodstva — trener je bil namreč odsoten, zato je moral moštvo voditi kar kapetan ekipe. Vsekakor pa je bila zmaga domačinov popolnoma zaslužena.

Kljub tako visokemu rezultatu ni nihče izgubil živcev, zato je bila tekma zelo fer pa tudi sojenje je bilo dobro in pravično.

Pri Koroški Beli se je najbolj izkazal Bojan Grintov, pri Kranjski gori pa Miha Jelovčan.

Jurij Mlačnik